

T.C.
AHI EVRAN ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

AHI EVRAN ÜNİVERSİTESİ SON SINIF
ÖĞRENCİLERİNİN GELECEK KAYGISI ve
UMUTSUZLUKLARININ İNCELENMESİ

Turan SARAÇ

YÜKSEK LİSANS TEZİ
MATEMATİK ANABİLİM DALI

KIRŞEHİR
ŞUBAT 2015

T.C.
AHI EVRAN ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

AHI EVRAN ÜNİVERSİTESİ SON SINIF
ÖĞRENCİLERİNİN GELECEK KAYGISI ve
UMUTSUZLUKLARININ İNCELENMESİ

Turan SARAÇ

YÜKSEK LİSANS TEZİ
MATEMATİK ANABİLİM DALI

DANIŞMAN
Doç. Dr. Kamile ŞANLI KULA

KIRŞEHİR
ŞUBAT 2015

Fen Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü'ne

Bu çalışma jürimiz tarafından **Matematik Anabilim** Dalında YÜKSEK LİSANS TEZİ olarak kabul edilmiştir.

Başkan:

Doç. Dr. Kamile ŞANLI KULA

Üye:

Doç. Dr. Türkan ERBAY DALKILIÇ

Üye:

Doç. Dr. Ufuk KARADAVUT

Onay

Yukarıdaki imzaların, adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylarım.

.../.../20..

Doç. Dr. Mahmut YILMAZ

Enstitü Müdürü

TEZ BİLDİRİMİ

Yüksek lisans tezi olarak hazırladığım "Ahi Evran Üniversitesi Son Sınıf Öğrencilerinin Gelecek Kaygısı ve Umutsuzluklarının İncelenmesi" başlıklı çalışmamın akademik kurallar çerçevesinde etik değerlere uygun olarak yazıldığını, yaptığım her alıntının kaynakçada eksiksiz olarak gösterildiğini ve çalışmamın içinde kullanıldıkları her yerde bunlara atıf yapıldığını bildiririm.

Turan SARAÇ

AHİ EVRAN ÜNİVERSİTESİ SON SINIF ÖĞRENCİLERİNİN GELECEK
KAYGISI ve UMUTSUZLUKLARININ İNCELENMESİ

(Yüksek Lisans Tezi)

Turan SARAÇ

Ahi Evran Üniversitesi

Fen Bilimleri Enstitüsü

Şubat 2015

ÖZET

Bu araştırmanın amacı Ahi Evran Üniversitesi'ne bağlı 4 yıllık eğitim veren Fakülte/Yüksekokul'ların 4. sınıflarında öğrenim gören öğrencilerin gelecek kaygısı ve umutsuzluk düzeylerini bazı sosyodemografik değişkenlere göre incelemektir.

Araştırmada araştırmacı tarafından hazırlanan "Kişisel Bilgi Formu", Spielberger ve arkadaşları tarafından geliştirilen "Sürekli Kaygı Ölçeği" ve Beck ve arkadaşları tarafından geliştirilen "Beck Umutsuzluk Ölçeği" kullanılmıştır.

Öğrencilerin üniversiteye giriş yılı ve ağırlıklı genel not ortalamalarına göre sürekli kaygı düzeyleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmazken; cinsiyet, öğrenim görülen fakülte/yüksekokul, öğretim durumu, bölüm, anne-baba tutumu, ailenin ortalama aylık geliri ve barınılan yer boyutları ile sürekli kaygı düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık olduğu belirlenmiştir. Öğrencilerin barındıkları yerlere göre umutsuzluk düzeyleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmazken; üniversiteye giriş yılı, cinsiyet, öğrenim görülen fakülte/yüksekokul, öğretim durumu, bölüm, ağırlıklı genel not ortalaması, anne-baba tutumu ve ailenin ortalama aylık geliri değişkenleri ile umutsuzluk düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık olduğu belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Kaygı, Umutsuzluk, Öğrenci, Üniversite.

Sayfa Adedi: 91

Tez Yöneticisi: Doç. Dr. Kamile ŞANLI KULA

ANALYSING THE FUTURE ANXIETY AND HOPELESSNESS LEVELS OF
THE AHI EVRAN UNIVERSITY SENIOR STUDENTS

(Master's Thesis)

Turan SARAÇ

Ahi Evran University

Institute of Science

February 2015

ABSTRACT

The purpose of this research is to investigate the future anxiety and hopelessness level of the senior students from the faculties and colleges of Ahi Evran University in terms of some sociodemographic variants.

In research "Personal Information Form" developed by the researcher, "Trait Anxiety Inventory" developed by Spielberger and his friends and "Beck Hopelessness Scale" developed by Beck and his friends were used.

There weren't differences between the trait anxiety levels of the students in terms of university entrance year and weighted grade point average variants. There were differences between the trait anxiety levels of the students in terms of gender, faculty/college, situation of education, department, parent attitude, average monthly income and accommodation variants. There weren't differences between the hopelessness levels of the students and accommodation. There were differences between the hopelessness levels of the students in terms of university entrance year, gender, faculty/college, situation of education, department, weighted grade point average, parent attitude and average monthly income variants.

Key Words: Anxiety, Hopelessness, Student, University.

Number of Pages: 91

Thesis Advisor: Associate Prof. Dr. Kamile ŞANLI KULA

TEŞEKKÜR

Bu tezin hazırlanması süresince derin ve değerli bilgilerini benden esirgemeyen, karşılaştığım her zorlukta bana sabır ve hoşgörü ile yardımcı olan değerli hocam sayın Doç. Dr. Kamile ŞANLI KULA'ya sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

Bana verdiği emek, sevgi ve desteği ile beni motive eden, yüreklendiren sevgili anneme, teşekkür ederim.

Ayrıca desteklerinden dolayı Ahi Evran Üniversitesi Bilimsel Araştırma Projeleri Koordinatörlüğü'ne (BAP*) teşekkürlerimi sunarım.

Turan SARAÇ

---

* Tezin yazarı Ahi Evran Üniversitesi Bilimsel Araştırma Projesi kapsamında PYO-FEN.4003.13001 proje numarası ile desteklenmiştir.

İÇİNDEKİLER DİZİNİ

ÖZET	v
ABSTRACT	vi
TEŞEKKÜR	vii
İÇİNDEKİLER	viii
TABLoların LİSTESİ	xii
1. GİRİŞ	1
1.1. PROBLEM DURUMU	1
1.2. AMAÇ	3
1.2.1. Alt Problemler	4
1.3. ARAŞTIRMANIN ÖNEMİ	4
1.4. SAYILTIAR	5
1.5. SINIRLILIKLAR	5
2. KURAMSAL ÇERÇEVE	6
2.1. KAYGI	6
2.1.1. Kaygı Türleri	7
2.1.1.1. Sürekli kaygı	7
2.1.1.2. Durumluk kaygı	8
2.1.2. Kaygıyı Etkileyen Etmenler	9
2.2. UMUTSUZLUK	11
2.3. KAYGI ve UMUTSUZLUK ile İLGİLİ YAPILAN ARAŞTIRMALAR.....	12
3. YÖNTEM	17

3.1. ARAŞTIRMANIN MODELİ.....	17
3.2. EVREN ve ÖRNEKLEM.....	17
3.3. ARAŞTIRMADA KULLANILAN VERİ TOPLAMA ARAÇLARI.....	17
3.3.1. Kişisel Bilgi Formu	18
3.3.2. Durumluk-Sürekli Kaygı Ölçeği	18
3.3.3. Beck Umutsuzluk Ölçeği	19
3.4. VERİLERİN TOPLANMASI ve ANALİZİ	20
3.5. VERİLERİN ANALİZİNDE KULLANILAN İSTATİSTİKİ TANIMLAR.....	21
4. BULGULAR.....	27
4.1. KATILIMCILARIN KİŞİSEL BİLGİLERİ	27
4.1.1. Öğrencilerin Üniversiteye Giriş Yıllarına Göre Dağılımı.....	27
4.1.2. Öğrencilerin Cinsiyete Göre Dağılımı	28
4.1.3. Öğrencilerin Öğrenim Gördükleri Fakülte/Yüksekokullara Göre Dağılımı	28
4.1.4. Öğrencilerin Öğretim Durumlarına Göre Dağılımı.....	29
4.1.5. Öğrencilerin Öğrenim Gördükleri Bölümlere Göre Dağılımı.....	29
4.1.6. Öğrencilerin Ağırlıklı Genel Not Ortalaması Dağılımı.....	30
4.1.7. Anne-Babanın Tutumuna Göre Dağılım	30
4.1.8. Ailelerin Gelir Düzeylerine Göre Dağılımı.....	31
4.1.9. Öğrencilerin Barındıkları Yere Göre Dağılımı	32
4.2. ÖĞRENCİLERİN SOSYODEMOGRAFİK DEĞİŞKENLERE GÖRE SÜREKLİ KAYGI DÜZEYLERİ.....	32

4.2.1. Öğrencilerin Üniversiteye Giriş Yıllarına Göre Sürekli Kaygı Puanları	32
4.2.2. Öğrencilerin Cinsiyetlerine Göre Sürekli Kaygı Puanları.....	34
4.2.3. Öğrencilerin Öğrenim Gördükleri Fakülte/Yüksekokullara Göre Sürekli Kaygı Puanları	36
4.2.4. Öğrencilerin Öğretim Durumlarına Göre Sürekli Kaygı Puanları	39
4.2.5. Öğrencilerin Öğrenim Gördükleri Bölümlere Göre Sürekli Kaygı Puanları	40
4.2.6. Öğrencilerin Ağırlıklı Genel Not Ortalamalarına Göre Sürekli Kaygı Puanları	44
4.2.7. Öğrencilerin Anne-Baba Tutumlarına Göre Sürekli Kaygı Puanları ...	46
4.2.8. Öğrencilerin Ailelerinin Ortalama Aylık Gelirine Göre Sürekli Kaygı Puanları	48
4.2.9. Öğrencilerin Barındıkları Yerlere Göre Sürekli Kaygı Puanları.....	50
4.3. ÖĞRENCİLERİN SOSYODEMOGRAFİK DEĞİŞKENLERE GÖRE UMUTSUZLUK DÜZEYLERİ	52
4.3.1. Öğrencilerin Üniversiteye Giriş Yıllarına Göre Umutsuzluk Puanları	52
4.3.2. Öğrencilerin Cinsiyetlerine Göre Umutsuzluk Puanları	54
4.3.3. Öğrencilerin Öğrenim Gördükleri Fakülte/Yüksekokullara Göre Umutsuzluk Puanları.....	55
4.3.4. Öğrencilerin Öğretim Durumlarına Göre Umutsuzluk Puanları	59
4.3.5. Öğrencilerin Öğrenim Gördükleri Bölümlere Göre Umutsuzluk Puanları	60

4.3.6. Öğrencilerin Ağırlıklı Genel Not Ortalamalarına Göre Umutsuzluk Puanları.....	67
4.3.7. Öğrencilerin Anne-Baba Tutumlarına Göre Umutsuzluk Puanları.....	70
4.3.8. Öğrencilerin Ailelerinin Ortalama Aylık Gelirine Göre Umutsuzluk Puanları.....	72
4.3.9. Öğrencilerin Barındıkları Yerlere Göre Umutsuzluk Puanları	74
5. SONUÇ	76
KAYNAKLAR	80
EKLER.....	88
ÖZGEÇMİŞ.....	91

TABLULARIN LİSTESİ

Tablo 3.1. ANOVA tablosu.....	22
Tablo 4.1. Öğrencilerin üniversiteye giriş yıllarının dağılımı.....	27
Tablo 4.2. Öğrencilerin cinsiyet değişkenine göre dağılımı.....	28
Tablo 4.3. Öğrencilerin öğrenim gördükleri Fakülte/Yüksekokul dağılımı.....	28
Tablo 4.4. Öğrencilerin öğretim durumlarına göre dağılımı	29
Tablo 4.5. Öğrencilerin öğrenim gördükleri bölümlere göre dağılımı	29
Tablo 4.6. Öğrencilerin ağırlıklı genel not ortalamaları dağılımı	30
Tablo 4.7. Anne-Babanın tutumuna dair dağılım	31
Tablo 4.8. Ailenin gelir dağılımı	31
Tablo 4.9. Öğrencilerin barındıkları yerlerin dağılımı	32
Tablo 4.10. Öğrencilerin üniversiteye giriş yıllarına göre sürekli kaygı puanlarının dağılımı	33
Tablo 4.11. Öğrencilerin üniversiteye giriş yıllarına göre sürekli kaygı puanlarına ilişkin özet istatistik sonuçları.....	33
Tablo 4.12. Öğrencilerin üniversiteye giriş yıllarına göre sürekli kaygı puanlarına ilişkin ANOVA sonuçları	34
Tablo 4.13. Öğrencilerin cinsiyetlerine göre sürekli kaygı puanlarının dağılımı.....	34
Tablo 4.14. Öğrencilerin cinsiyetlerine göre sürekli kaygı puanlarına ilişkin bağımsız örneklem t-testi sonuçları	35
Tablo 4.15. Fakülte/Yüksekokullara göre sürekli kaygı puanları dağılımı	36
Tablo 4.16. Öğrencilerin öğrenim gördükleri Fakülte/Yüksekokullara göre sürekli kaygı puanlarının özet istatistik sonuçları.....	37

Tablo 4.17. Öğrencilerin öğrenim gördükleri Fakülte/Yüksekokullara göre sürekli kaygı puanlarına ilişkin ANOVA sonuçları.....	37
Tablo 4.18. Öğrencilerin öğrenim gördükleri Fakülte/Yüksekokullara göre sürekli kaygı puanlarına ilişkin Bonferroni testi sonuçları	38
Tablo 4.19. Öğrencilerin öğretim durumlarına göre sürekli kaygı puanlarının dağılımı	39
Tablo 4.20. Öğrencilerin öğretim durumlarına göre sürekli kaygı puanlarına ilişkin bağımsız örneklem t-testi sonuçları	39
Tablo 4.21. Öğrencilerin öğrenim gördükleri bölümlere göre sürekli kaygı puanlarının dağılımı	40
Tablo 4.22. Öğrencilerin öğrenim gördükleri bölümlere göre sürekli kaygı puanlarının özet istatistik sonuçları	42
Tablo 4.23. Öğrencilerin öğrenim gördükleri bölümlere göre sürekli kaygı puanlarına ilişkin ANOVA sonuçları.....	43
Tablo 4.24. Öğrencilerin öğrenim gördükleri bölümlere göre sürekli kaygı puanlarına ilişkin Bonferroni testi sonuçları.....	44
Tablo 4.25. Öğrencilerin ağırlıklı genel not ortalamalarına göre sürekli kaygı puanlarının dağılımı	44
Tablo 4.26. Öğrencilerin ağırlıklı genel not ortalamalarına göre sürekli kaygı puanlarına ilişkin özet istatistik sonuçları.....	45
Tablo 4.27. Öğrencilerin ağırlıklı genel not ortalamalarına göre sürekli kaygı puanlarına ilişkin ANOVA sonuçları.....	45
Tablo 4.28. Öğrencilerin anne-baba tutumlarına göre sürekli kaygı puanlarının dağılımı	46
Tablo 4.29. Öğrencilerin anne-baba tutumlarına göre sürekli kaygı puanlarına ilişkin özet istatistik sonuçları.....	46

Tablo 4.30. Öğrencilerin anne-baba tutumlarına göre sürekli kaygı puanlarına ilişkin ANOVA sonuçları	47
Tablo 4.31. Öğrencilerin anne-baba tutumlarına göre sürekli kaygı puanlarına ilişkin Bonferroni testi sonuçları.....	47
Tablo 4.32. Öğrencilerin ailelerinin ortalama aylık gelirine göre sürekli kaygı puanlarının dağılımı	48
Tablo 4.33. Öğrencilerin ailelerinin ortalama aylık gelirine göre sürekli kaygı puanlarına ilişkin özet istatistik sonuçları.....	48
Tablo 4.34. Öğrencilerin ailelerinin ortalama aylık gelirine göre sürekli kaygı puanlarına ilişkin ANOVA sonuçları.....	49
Tablo 4.35. Öğrencilerin ailelerinin ortalama aylık gelirine göre sürekli kaygı puanlarına ilişkin Bonferroni testi sonuçları.....	49
Tablo 4.36. Öğrencilerin barındıkları yerlere göre sürekli kaygı puanlarının dağılımı	50
Tablo 4.37. Öğrencilerin barındıkları yerlere göre sürekli kaygı puanlarına ilişkin özet istatistik sonuçları.....	50
Tablo 4.38. Öğrencilerin barındıkları yerlere göre sürekli kaygı puanlarına ilişkin ANOVA sonuçları	51
Tablo 4.39. Öğrencilerin barındıkları yerlere göre sürekli kaygı puanlarına ilişkin Bonferroni testi sonuçları.....	51
Tablo 4.40. Öğrencilerin üniversiteye giriş yıllarına göre umutsuzluk puanlarının dağılımı	52
Tablo 4.41. Öğrencilerin üniversiteye giriş yıllarına göre umutsuzluk puanlarına ilişkin özet istatistik sonuçları.....	53
Tablo 4.42. Öğrencilerin üniversiteye giriş yıllarına göre umutsuzluk puanlarına ilişkin ANOVA sonuçları.....	53

Tablo 4.43. Öğrencilerin üniversiteye giriş yıllarına göre umutsuzluk puanlarına ilişkin Games-Howell testi sonuçları	54
Tablo 4.44. Öğrencilerin cinsiyetlerine göre umutsuzluk puanlarının dağılımı.....	54
Tablo 4.45. Öğrencilerin cinsiyetlerine göre umutsuzluk puanlarına ilişkin bağımsız örneklem t-testi sonuçları	55
Tablo 4.46. Öğrencilerin öğrenim gördükleri Fakülte/Yüksekokullara göre umutsuzluk puanları dağılımı	55
Tablo 4.47. Öğrencilerin öğrenim gördükleri Fakülte/Yüksekokullara göre umutsuzluk puanlarının özet istatistik sonuçları.....	56
Tablo 4.48. Öğrencilerin öğrenim gördükleri Fakülte/Yüksekokullara göre umutsuzluk puanlarına ilişkin ANOVA sonuçları.....	57
Tablo 4.49. Öğrencilerin öğrenim gördükleri Fakülte/Yüksekokullara göre umutsuzluk puanlarına ilişkin Games-Howell testi sonuçları	57
Tablo 4.50. Öğrencilerin öğretim durumlarına göre umutsuzluk puanlarının dağılımı	59
Tablo 4.51. Öğrencilerin öğretim durumlarına göre umutsuzluk puanlarına ilişkin bağımsız örneklem t-testi sonuçları	59
Tablo 4.52. Öğrencilerin öğrenim gördükleri bölümlere göre umutsuzluk puanlarının dağılımı	60
Tablo 4.53. Öğrencilerin öğrenim gördükleri bölümlere göre umutsuzluk puanlarının özet istatistik sonuçları	63
Tablo 4.54. Öğrencilerin öğrenim gördükleri bölümlere göre umutsuzluk puanlarına ilişkin ANOVA sonuçları.....	64
Tablo 4.55. Öğrencilerin öğrenim gördükleri bölümlere göre umutsuzluk puanlarına ilişkin Games-Howell testi sonuçları	64

Tablo 4.56. Öğrencilerin ağırlıklı genel not ortalamalarına göre umutsuzluk puanları dağılımı	67
Tablo 4.57. Öğrencilerin ağırlıklı genel not ortalamalarına göre umutsuzluk puanlarına ilişkin özet istatistik sonuçları.....	68
Tablo 4.58. Öğrencilerin ağırlıklı genel not ortalamalarına göre umutsuzluk puanlarına ilişkin ANOVA sonuçları.....	69
Tablo 4.59. Öğrencilerin ağırlıklı genel not ortalamalarına göre umutsuzluk puanlarına ilişkin Games-Howell testi sonuçları	69
Tablo 4.60. Öğrencilerin anne-baba tutumlarına göre umutsuzluk puanlarının dağılımı	70
Tablo 4.61. Öğrencilerin anne-baba tutumlarına göre umutsuzluk puanlarına ilişkin özet istatistik sonuçları.....	71
Tablo 4.62. Öğrencilerin anne-baba tutumlarına göre umutsuzluk puanlarına ilişkin ANOVA sonuçları	71
Tablo 4.63. Öğrencilerin anne-baba tutumlarına göre umutsuzluk puanlarına ilişkin Games-Howell testi sonuçları	71
Tablo 4.64. Öğrencilerin ailelerinin ortalama aylık gelirine göre umutsuzluk puanlarının dağılımı	72
Tablo 4.65. Öğrencilerin ailelerinin ortalama aylık gelirine göre umutsuzluk puanlarına ilişkin özet istatistik sonuçları.....	73
Tablo 4.66. Öğrencilerin ailelerinin ortalama aylık gelirine göre umutsuzluk puanlarına ilişkin ANOVA sonuçları.....	73
Tablo 4.67. Öğrencilerin ailelerinin ortalama aylık gelirine göre umutsuzluk puanlarına ilişkin Games-Howell testi sonuçları	73
Tablo 4.68. Öğrencilerin barındıkları yerlere göre umutsuzluk puanlarının dağılımı	74

Tablo 4.69. Öğrencilerin barındıkları yerlere göre umutsuzluk puanlarına ilişkin özet istatistik sonuçları.....	75
Tablo 4.70. Öğrencilerin barındıkları yerlere göre umutsuzluk puanlarına ilişkin ANOVA sonuçları	75

1. GİRİŞ

Ahi Evran Üniversitesi'nin tarihçesi, 1961 yılında kurulan Erkek İlköğretmen Okulu'na dayanmaktadır. 1974 yılına kadar bu ad altında eğitim öğretim faaliyetlerine devam eden kurum, bu tarihten itibaren Eğitim Enstitüsü'ne, 1982 yılında ise iki yıllık Eğitim Yüksekokulu'na dönüştürülmüş ve Gazi Üniversitesi'ne bağlanmıştır. 1988 yılında dört yıllık yüksekokul haline getirilen, 1992 yılında da Kırşehir Eğitim Fakültesi adını alan kurum, 17 Mart 2006 tarihinde "Ahi Evran Üniversitesi" adıyla bugünkü kimliğine kavuşmuştur. Üniversite bünyesinde 7 fakülte, 3 enstitü, 4 yüksekokul, 5 meslek yüksekokulu ve 5 araştırma ve uygulama merkezi bulunmaktadır [1].

Bu çalışma beş bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde "Problem Durumu, Amaç, Önem, Sayılılar ve Sınırlılıklar"; ikinci bölümde kaygı ve umutsuzluk ile ilgili "Literatür Taraması"; üçüncü bölümde "Yöntem"; dördüncü bölümde araştırma ile ilgili "Bulgular"; beşinci bölümde ise "Sonuç ve Öneriler" yer almaktadır.

Alt bölümlerde araştırmanın temelini oluşturan problem durumu, araştırmanın önemi, sayılılar ve sınırlılıklar ile ilgili bilgilere yer verilmiştir.

1.1. PROBLEM DURUMU

Kaygı, kişinin dış dünyasından veya iç dünyasından gelen bir uyarı ile karşılaştığında yaşadığı, bedensel, duygusal ve zihinsel tepkilerdir. Bir başka deyişle kişinin karşılaştığı durum ve olaylar karşısında duyduğu ve engellemekte zorluk çektiği aşırı endişe ve uyarılmışlık halidir [53].

Üniversite yılları bireylerin yaşamlarında kuşkusuz önemli bir yere sahiptir. Bunun yanında üniversitenin son yılı öğrencilerin mezun olduktan sonra hayatlarında yeni bir döneme girmeleri açısından ayrı bir öneme sahiptir. Bu yılın sonunda artık öğrencilik yaşamı bitecek toplumda nitelikli birer birey olacaklardır. İş seçimi, gerçek hayatta rolünü almasına yönelik planlar, yaşadığı arkadaşlıklar, iş bulamama korkusu ve çeşitli sorumluluklar kişide kaygı yaratıcı etmenlerden bazıları olarak sıralanabilir [20].

İnsan sosyal bir varlık olduğu için, içinde yaşadığı sosyal çevrenin birey üzerindeki etkisi önemlidir. Bunların içinde aile ilk sırada yer alır. Çünkü öğrencinin sağlıklı bir ilişki geliştirmesinde diğer çevrelerden daha yüksek güce sahip bir değişken olarak görülmektedir. Ailenin istemleri, beklentileri, yaşantısı, tutumu, kardeş sayısı, öğrencide kaygının oluşumunda önemli etkenlerden biri olarak sayılmaktadır. Öğrencilerde görülen kaygının çoğu onların okul başarılarında, anne-babanın yüksek beklentilerine ulaşamama kaygısından oluşur [72].

Üniversite öğrenimi süresince öğrenimin görüldüğü şehirden, sosyoekonomik düzeye, üniversite ortamındaki ilişkilerden, barınma sorununa kadar birçok faktör öğrencilerin kaygıları üzerinde etkili olmaktadır. Ancak okul hayatının son yıllarında üniversite öğrencilerinde, en büyük kaygı kaynağı gelecek endişesi ve bununla bağlantılı olarak bir iş sahibi olma diğer bir ifadeyle "işsizlik kaygısı" baş göstermeye başlamaktadır. Özellikle gençler ve üniversite mezunları arasında işsizliğin yaygın olması bu kaygı düzeyinin daha da artmasına neden olabilmektedir [29].

Erken sınıflarda başlayarak üniversite yıllarına kadar, hatta üniversiteyi tamamladıktan sonra da devam etmekte olan merkezi sınavlar, öğrenciler üzerinde kaygı ve umutsuzluk durumu oluşturmaktadır [69].

Öğrencinin cinsiyeti, ailesinin sosyoekonomik düzeyi, kişiliği ve duygusal durumuna ilişkin yapılan bazı araştırmalarda anne-baba mesleği, okuldaki başarı, barındığı yer, ailenin ekonomik durumu arkadaş çevresi öğrencide kaygı yaratıcı etmenler olarak görülmektedir. Ayrıca kaygı kişinin ruhsal durumunu etkileyebilmektedir [20].

Umutsuzluk başarısızlık olarak değerlendirilen durumlara karşı gösterilen ve olayın gerçek boyutları ile orantılı olmayan bir tepki biçimidir [36].

Üniversite, öğrencilerin gelecek yaşamını şekillendiren, çalışacakları işin alt yapısının atıldığı kurumlardır. Yaşanan sosyal ve ekonomik sorunlar, üniversiteye giriş, eğitim ve işsizlik sorunları ergenlerin ruhsal gelişimlerini ve ruh sağlığını olumsuz yönde etkilemektedir. Bu dönemde yaşanan sorunlardan birisinin de umutsuzluk olduğu düşünülmektedir [73].

Ülkemizde sosyal ve ekonomik boyutta yaşanan sıkıntılar, eğitim alanındaki eksiklikler ve geleceğe yönelik kaygılar duyuşsal olarak gençlerimizi negatif yönde etkilemekte ve onlarda geleceğe yönelik umutsuzluk duygusunu oluşturmaktadır [54].

Üniversite eğitimi, kişinin gelecekteki iş ve mesleğinin temel belirleyicisidir. Aileden ayrılmanın yarattığı kaygı, yeni bir ortama alışma, barınmada ortaya çıkan sorunlar, maddi sıkıntılar, çevreye uyum sorunu gibi bazı sorunlar gençler üzerinde kaygı, umutsuzluk ve stresi arttırmaktadır [30].

Üniversite öğrenimi, kişisel, sosyal, mesleki ve ekonomik pek çok sorunla başa çıkmayı gerektiren bir geçiş dönemidir. Üniversite öğrencilerinin bu süreçte karşı karşıya gelebildikleri sorunlardan biri umutsuzluktur. Öğrencilerin üniversite eğitimi sırasında yaşadıkları ekonomik güçlükler, kariyerleriyle ilgili algıladıkları sorunlar ve sosyal ilişki ağları gibi pek çok değişken öğrencilerin umutsuzluk düzeylerini etkileyebilmektedir [8].

1.2. AMAÇ

Bu çalışmanın amacı Ahi Evran Üniversitesi'nin farklı Fakülte/Yüksekokul'larında öğrenim gören son sınıf öğrencilerinin gelecek kaygısı ve umutsuzluk düzeylerinin, üniversiteye giriş yılı, öğrenim görülen fakülte/yüksekokul, öğretim durumu, bölüm, ağırlıklı genel not ortalaması ve öğrencilerin sosyodemografik özelliklerine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemektir.

Yapılan literatür taramasında, daha çok kaygı ve umutsuzluk kavramlarının ayrı ayrı araştırıldığı, öğrencilerin kaygı ve umutsuzluk düzeylerini birlikte inceleyen çok az sayıda araştırma olduğu görülmüştür. Daha önce yapılan benzer çalışmalarda bir ya da birkaç fakültede öğrenim gören öğrencilerin kaygı ve umutsuzluk düzeyleri ile ilgili araştırmalara rastlanmıştır.

Yapılan çalışma kaygı ve umutsuzluk düzeyleri arasındaki ilişkiyi belirlemesi ve üniversitenin 4. sınıfta öğrencisi bulunan bütün bölümlerini kapsaması yönüyle benzer çalışmalardan ayrılmaktadır.

1.2.1. Alt Problemler

- Ahi Evran Üniversitesi'nin son sınıflarında öğrenim gören öğrencilerin üniversiteye giriş yıllarına göre gelecek kaygısı ve umutsuzluk düzeyleri arasında anlamlı farklılık var mıdır?
- Cinsiyete göre gelecek kaygısı ve umutsuzluk puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık var mıdır?
- Öğrenim görülen fakülte/yüksekokullara göre gelecek kaygısı ve umutsuzluk düzeyleri arasında istatistiksel açıdan anlamlı farklılık var mıdır?
- Öğretim durumuna göre öğrencilerin gelecek kaygısı ve umutsuzluk düzeyleri arasında anlamlı farklılık var mıdır?
- Öğrencilerin öğrenim gördükleri bölümlere göre gelecek kaygısı ve umutsuzluk düzeyleri arasında anlamlı farklılık var mıdır?
- Ağırlıklı genel not ortalamasına göre gelecek kaygısı ve umutsuzluk puanları arasında anlamlı farklılık var mıdır?
- Anne-babanın göstermiş olduğu tutuma göre gelecek kaygısı ve umutsuzluk düzeyleri arasında anlamlı farklılık var mıdır?
- Ailenin ortalama aylık gelirine göre öğrencilerin gelecek kaygısı ve umutsuzluk puanları arasında anlamlı farklılık var mıdır?
- Öğrencilerin barındıkları yerlere göre gelecek kaygısı ve umutsuzluk puanları arasında anlamlı farklılık var mıdır?

1.3. ARAŞTIRMANIN ÖNEMİ

Bireylerin yaşamlarında karşılaştıkları pek çok olumsuz durum onların yaşamlarından kaygı duymalarına ve hayata daha umutsuz bakmalarına neden olmaktadır. Üniversite son sınıfta okuyan öğrencilerde kaygı ve umutsuzluğun oluşmasına neden olan etmenler araştırılarak bu olumsuz durumların ortadan kalkmasına yönelik gerekli önlemler alınabileceği düşünülmektedir.

Daha önce yapılan çalışmalar incelendiğinde gelecek kaygısı ya da umutsuzluk kavramalarının tek başına ele alındığı, bir ya da birkaç fakültede öğrenim gören öğrenciler arasında karşılaştırmalar yapıldığı görülmüştür. Üniversitenin 4 yıllık eğitim veren bütün bölümlerinde öğrenim gören öğrencilerin

gelecek kaygısı ve umutsuzluk düzeylerinin aynı anda araştırılması yapılan çalışmanın önemini arttırmaktadır.

1.4. SAYILTILAR

Kullanılan ölçeklerin kaygı ve umutsuzluk düzeylerini ölçmede yeterli olduğu, ankete katılan öğrencilerin gönüllülük esasına dayalı, samimi ve güvenilir cevaplar verdikleri, elde edilen verilerin analizinde araştırmaya uygun istatistikî tekniklerin seçildiği, geçerli anketlerin evreni temsil ettiği, yapılan literatür taramasının yeterli olduğu kabul edilecektir.

1.5. SINIRLILIKLAR

- Araştırma, 2013-2014 Eğitim-Öğretim Yılı Bahar Yarıyılı'nda Ahi Evran Üniversitesi'ne bağlı 4 yıllık eğitim veren Fakülte/Yüksekokul'ların son sınıflarında okuyan ve anketin yapıldığı zaman diliminde Üniversite'de bulunan öğrencilerle sınırlıdır.
- Araştırma, Spielberger Durumluk-Sürekli Kaygı Ölçeği'nde yer alan sürekli kaygıyı ölçen sorular, Beck Umutsuzluk Ölçeği'nde yer alan sorular ve araştırmacı tarafından hazırlanan Kişisel Bilgi Formu'nda yer alan sorular ile sınırlıdır.
- Araştırma bulguları öğrencilerin anketlerin uygulandığı zaman diliminde verdikleri yanıtlar ile sınırlıdır.

2. KURAMSAL ÇERÇEVE

Bu kısımda araştırmaya konu olan gelecek kaygısı ve umutsuzluk kavramları, kaygı türleri, kaygıyı etkileyen bazı etmenler ve konu ile ilgili benzer çalışmalara yer verilmiştir.

2.1. KAYGI

Kaygı Türk Dil Kurumu sözlüğünde üzüntü, endişe duyulan düşünce, tasa anlamlarına karşılık gelmektedir [67].

Kaygı (anksiyete) sözcüğünün kökü eski yunanca "anxietas" olup; endişe, korku, merak anlamlarına gelmektedir [43]. Kaygı iç ve dış dünyadan kaynaklanan bir tehlike olasılığı ya da kişi tarafından tehlike olarak algılanıp yorumlanan herhangi bir durum karşısında yaşanan duygudur [37]. Kaygı genel anlamda tehdit edici bir durum karşısında birey tarafından hissedilen huzursuzluk ve endişe durumu olarak tanımlanmaktadır [60].

Kaygı yaşamı tehdit eden ya da tehdit şeklinde algılanan içten (intrapşik) veya dıştan (çevresel) kaynaklanan bir tehlike, tehlike olasılığı ya da tehlike olarak algılanıp yorumlanan bir durum karşısında yaşanan duygu durumudur [35].

Cannon [16], kaygıyı organizmanın iç dengesini bozacak tehlikelere karşı bir tepki ya da bozulan dengeyi yeniden düzenleme çabalarının başarısızlığa uğraması sonucu ortaya çıkan bir durum olarak tanımlamıştır [33].

Kaygı insan yapısında var olan çevresel ve psikolojik olaylara gösterilen duygusal bir tepki şeklinde tanımlanmaktadır [50].

Kaygı ile ilgili çok sayıda çalışması olan Öner [49] kaygıyı, bireyin tehlikeli ya da tehdit edici olarak algıladığı, etkilerinin hoş olmadığını umduğu çevresel kaynaklı bir uyarıcıya bağlı olan bireyde oluşan bir ruh hali olarak tanımlar.

Kaygı, kişinin bir uyarana karşı karşıya kaldığında yaşadığı duygusal ve zihinsel değişimlerle kendini gösteren bir uyarılmışlık durumudur [18].

Bir temel ihtiyacın karşılanamaması durumunda oluşan rahatsız edici gergin duyguya kaygı denir [10]. Kaygı başa bir tehlike gelecek duygusu, gerilim, korku, huzursuzluk ile karakterize olan hoş olmayan bir durumdur [48].

Olumsuz yönlerine rağmen kaygının organizmayı uyarıcı, koruyucu ve motive edici özellikleri de vardır. Kişinin yaralanma, acı, cezalandırılma, ayrılık, düş kırıklığı gibi durumlara karşı kendisini hazırlaması kaygının uyarıcı, tedbir alması ve eğer olumsuzluklar yaşanırda daha kolay atlatması koruyucu ve başarısız olma endişesi ile daha çok çalışmaya sevk etmesi ise motive edici özelliklerine verilebilecek örneklerdir. Olumlu kaygı bireyi toplum içinde önemli konumlara gelmeye motive etmekte ve öğrenmeye karşı istekli kılmaktadır. Olumlu kaygı birey tarafından iyi yönetilmediğinde ise ne kadar çaba gösterirse göstereceği başarısız olacağını hissederek, kaygının esiri haline gelecek ve başarabileceğinin daha azını ortaya koyacaktır [3].

Kaygı ile ilgili yapılan tanımlar incelendiğinde ortak olarak tehlike, endişe, korku ve olay kavramlarının yer aldığı görülmektedir. Bu tanımlardan yola çıkarak kaygıyı; bireylerin yakın bir zamanda karşılaşacaklarını düşündükleri olay veya durumun bireyin davranışlarına veya çevreden gelen uyarıcılara bağlı olarak kendi isteğinin aksine sonuçlanacağını düşünmesi durumunda, kişide oluşan endişe, korku ve huzursuzluk durumu olarak tanımlayabiliriz.

2.1.1. Kaygı Türleri

Kaygı bireylerde görülme şekillerine göre farklı türlere ayrılmaktadır. Bireyler kendilerini ilgilendiren bazı anlık olaylar karşısında o olayın etkisi altında kaldıkları süre içerisinde kaygı yaşayabilecekleri gibi, bazen de yaşamları boyunca içten kaynaklanan sürekli bir kaygı durumu içerisinde olabilmektedirler.

Spielberger [63] kaygıyı, durumluk kaygı ve sürekli kaygı olmak üzere iki alt boyutta incelemiştir.

2.1.1.1. Sürekli kaygı

Sürekli kaygı bireyin kaygı yaşantısına olan yatkınlığı, içinde bulunduğu durumları genellikle stresli olarak algılaması ve/veya yorumlamasıdır [50].

Sürekli kaygısı yüksek olan bireyler, düşük olanlara göre stres yaratan durumları daha çok tehlikeli ya da tehdit edici olarak algılama ve daha yoğun durumluk kaygı reaksiyonları ile tepkide bulunma eğilimindedirler [52].

Sürekli kaygı, zararsız olan durumların birey tarafından tehlikeli ve özünü tehdit edici olarak algılanması nedeniyle oluşan hoşnutsuzluk ve mutsuzluk duygusudur. Bu tür kaygı seviyesi yüksek olan bireylerin çok kolay incindikleri ve karamsarlığa kapıldıkları görülmektedir [15].

Sürekli kaygının özelliklerini Spielberger aşağıdaki gibi belirtmiştir [43].

- Bu kaygı tipi durumluk kaygıya oranla durağan ve sürekli dir.
- Bu tip kaygının süresi ve şiddeti kişilik yapısına göre değişir.
- Kişilik yapısının kaygıya yatkın oluşu sürekli kaygı düzeyini etkiler.
- İnsanların sürekli kaygı düzeylerinin birbirinden farklı olması, tehdit eden durumun algılanmasını, yorumlanmasını, sözcüklerin değerlendirilmesini değiştirir.

2.1.1.2. Durumluk kaygı

Durumluk kaygı bireyin içinde bulunduğu stresli durumdan dolayı hissettiği subjektif korkudur [50]. Köknel durumluk kaygıyı korkuya benzer bir olay olarak nitelendirmiş ve korku nesnesinin belli olduğunu belirtmiştir [42].

Durumluk kaygı bireyin kendisini huzursuz edici bir durum karşısında göstermiş olduğu anlık bir duygudur ve huzursuzluk verici durum geçtiğinde durumluk kaygıda ortadan kalkmaktadır.

Görüldüğü gibi durumsal kaygı, belirli koşulların tehdit edici olarak algılanması şeklinde tanımlanırken; sürekli kaygı, her ortamın genelde kaygı verici olarak algılanması ve yaşanması anlamına gelir [14].

Spielberger durumluk kaygının özelliklerini aşağıdaki gibi belirtmiştir [43].

- Bu tip kaygı insanın içinde bulunduğu durumu tehdit eden, tehlike yaratan biçimde algılanmasından, yorumlanmasından kaynaklanır.
- Bu durum elem veren, hoş olmayan bir duygulanım durumu yaratır.

- Bu duygulanım durumu algılanır, anlaşılır ve duyumsanır.
- Bu süreç içinde bilinç açık, haberdar, uyanıktır. Sinir sisteminin işlevinde değişimler olduğunu gösteren belirtiler ortaya çıkar.

2.1.2. Kaygıyı Etkileyen Etmenler

Alisinanoğlu ve Ulutaş'ın [4] "Çocuklarda Kaygı ve Bunu Etkileyen Etmenler" başlıklı çalışmalarında kaygıyı etkileyen etmenler aşağıdaki şekilde belirtilmiştir:

i) Yaş: Yaş kaygıyı etkileyen önemli bir faktördür. Çocuğun gelişiminde her yaşın kendine has gelişimsel özellikleri vardır ve çocuğun kaygıları, içinde buldukları yaşın özelliklerine göre farklılık göstermektedir. İlk yıllarda anneye bağımlı olan çocuğun en büyük kaygısı annesinden ayrılma kaygısıdır. 3-4 yaşında kızların babalarının sevgisini, erkeklerin ise annelerinin sevgisini kazanma kaygısı, ilkokul yıllarında ise arkadaş edinememe, derslerinde başarılı olamama kaygısı ve ergenlik yıllarında ise yakın arkadaşlar edinme, bir grubun üyesi olma, karşı cinse hoş görünme ve bedenindeki değişikliklere karşı duyulan kaygılar görülür. Her yaş düzeyinde kaygının şiddeti veya durumluk sürekliliği değişir. Kaygının en yoğun yaşandığı yıllar doğumdan sonraki iki yıl ve ergenlik yıllarıdır. Araştırmalar küçük çocukların kaygı düzeyinin büyük çocuklardan daha düşük olduğunu göstermiştir [26, 47, 56, 57].

ii) Cinsiyet: Kaygı düzeyi cinsiyete göre farklılık göstermektedir. Yapılan araştırmalara göre kızların kaygı düzeylerinin erkeklerin kaygı düzeylerinden daha yüksek olduğu saptanmıştır [26, 34, 56, 57, 72]. Bunun nedeni kızların daha duygusal bir yapıya sahip olmalarından kaynaklanabilir. Buna rağmen Bozak [13] yaptığı çalışmada 9-12 yaşa kadar kız öğrencilerin kaygı puanlarının erkek öğrencilerinkinden daha yüksek ve 13-16 yaşlarda kız öğrencilerin kaygı puanlarının ise erkek öğrencilerin kaygı puanlarından daha düşük veya aynı düzeyde olduğunu belirleyerek, bunun sebebini testin yokladığı etkenlerin veya belirtilerin bu dönemde değişmiş olabileceğine bağlamıştır.

iii) Anne-baba tutumları: Kaygı kökenini, çocukluk yıllarından almaktadır. Çocukluk döneminde maruz kalınan aşırı reddedici, küçük düşürücü tutumlar,

ergenlik döneminde diğer yetişkinlerin alaycı tutumları, ceza verirken ana-babaların cezaya eşlik eden itici davranışları, çocuğun fiziksel veya psikolojik baskı altında tutulması, çocuğun altını ıslatma ve cinsel oyunlarının tepkiyle karşılanması, aşırı koruyucu tutumlar, ana-babaların birbirine karşıt düşen istekleri, tutarsızlıkları, boşanmış ailelerde ana-baba arasında boşandıktan sonra bile devam eden çekişmeler, çocukta kaygının oluşmasına neden olabilmektedir [31, 32, 74].

iv) Anne-baba eğitim durumu: Eğitim bireylere toplumda istendik davranışlar edindirmeyi amaçlar. Dolayısıyla eğitimin her kademesi bireyi bu amaca yaklaştırır. En yüksek kademe de bulunan kişinin çevresiyle uyumunun daha iyi olacağı düşünülür. Bu sebeple eğitim durumu ebeveynlerin çocuklarına karşı tutumlarının belirlenmesinde de etkili olabilecektir. Yapılan araştırmalara göre ilkokulu mezunu olan ebeveyn ile yüksekokul mezunu olan ebeveynin çocuklarına uyguladıkları tutumlar farklılık gösterebilmektedir.

v) Sosyoekonomik durum: Sosyoekonomik durumun yetersiz olması ailenin temel ihtiyaçlarını karşılayamamasına, hayattan tatmin olamamalarına neden olabilmektedir. Bu da aile ilişkilerine gerginlik, sinirlilik, sebatsızlık, tedirginlik şeklinde yansıyor, çocuğun yaşamını sürdürme kaygılarının oluşmasına neden olabilmektedir. Ayrıca çocuğun okul veya ev çevresindeki arkadaşlarının yediğini yiyememe, giydiğini giyememe ve bunları içine sindirememeleri de kaygı düzeylerini artırabilecektir.

vi) Anne-baba mesleği: İnsanlar zamanının yarısından çoğunu çalışarak geçirirler. Ebeveynlerin meslekleri onların kişilik özelliklerini etkileyebilmektedir. Sürekli stresli ortamda çalışan ebeveynler gün boyu gergin ve sinirli olacak ve bunu eve gittiğinde istemeden de olsa çocuğuna yansıtabilecektir. Mesleklerin ebeveynler üzerinde psikolojik etkilerinin yanı sıra çocukta da bazı kaygılara sebep olabilir. Anne veya babasının tehlikeli işlerde çalışması (polis, asker vs.), gece nöbetlerinin olması, iş saatlerinin düzenli olmaması, sürekli seyahati veya evden uzun süre ayrılmayı gerektiren bir işlerinin olması çocukların kaygı düzeylerini etkileyebilmektedir.

vii) Kardeş sayısı: Kardeş sayısı ailenin tutum ve davranışlarına ve ekonomik duruma bağlı olarak kaygıyı etkileyebilir. Ebeveynlerin çocuğu yeni kardeşe hazırlamamaları, kardeşler arasında ayırım yapmaları, eşit olmayan tutumlar, kardeşler arasında anne ve babanın sevgisini kazanamama gibi kıskançlıktan doğan kaygılar oluşturabilir. Ekonomik düzeyi yetersiz olan ailelerdeki çocukların ihtiyaçlarının karşılanamaması da kaygı yaratabilir.

Kardeş sayısı arttıkça çocuk sadece anne-babasının ilgisini değil, odasını, eşyalarını, kitaplığını, harçlığını paylaşmak zorunda kalmaktadır. Odasına çekilip kendi başına kalmak isteyebilir, kardeşlerine ters davranabilir ve tartışmalar yaşanabilir. Bu koşullar da onun kaygı seviyesinin yükselmesine yol açabilir. Çocuğun tek çocuk olması veya kardeşinin olması onun kaygı düzeyini etkileyebilmektedir. Kardeşler arası kıskançlıklar, çekememezlikler, anne-babanın ilgisini paylaşamama kaygı oluşumuna temel teşkil edebilir.

viii) Çocuğun başarı durumu: Çocukların çoğu ailesi tarafından okulda derslerinde başarılı olmaya doğrudan veya dolaylı olarak zorlanır. "Sınıfını geçersen sana bisiklet alırım", "zayıf getirirsen eve gelme" gibi dolaylı veya direkt ifadeler çocuğun başarı konusunda aşırı hassasiyet kazanmasına neden olabilmektedir.

2.2. UMUTSUZLUK

Umutsuzluk hayata ve geleceğe bakıştaki kötümserliğin (pessimism) [44] yükselmesine karşıt iyimserliğin (optimism) düşmesi veya ortadan kalkmasıyla açıklanır [39]. Gelecekte olabilecek her şeyin şimdikinden daha iyi olmayacağı [9] ve geleceğe yönelik olumsuz bakış umutsuzluk kavramının ögesini oluşturmaktadır [46].

Umut ve umutsuzluk, bireyin geleceğe yönelik beklentilerinin gerçekleşme imkanını ifade eder [64].

Gelecekle ilgili bir amacı gerçekleştirmede sıfırdan fazla olan beklentilere umut denmektedir. Bir çıkış yolu olduğuna ve yardım ile bireyin varlığında değişiklikler oluşabileceği inancı en önemli özelliğidir. Umutsuzluk ise bir amacı gerçekleştirmede sıfırdan az olan olumsuz beklentiler şeklinde tanımlanır. Umut ve

umutsuzluk karşıt beklentileri simgeler. Umutta hedefe ulaşmak için uygulamaya konulan planların başarılacağı öngörüsü varken; umutsuzlukta başarısızlık yargısı vardır. Bu iki üç beklenti kişiden kişiye, durumdan duruma beklenen sonucun ne zaman ve nasıl gerçekleştiğine bağlı olarak değişiklik gösterir [22].

2.3. KAYGI ve UMUTSUZLUK ile İLGİLİ YAPILAN ARAŞTIRMALAR

Daha önce yapılan benzer çalışmalar incelenerek umutsuzluk ve kaygı ile ilgili aşağıdaki bulgulara rastlanmıştır:

A. şahin [64], Selçuk Üniversitesi İlahiyat Fakültesi'nde öğrenimlerine devam etmekte olan birinci ve dördüncü sınıf öğrencileri üzerinde yaptđđı bir araştırmada öğrencilerin umutsuzluk puanlarının yaş, cinsiyet ve medeni durum açısından anlamlı bir farklılık göstermediğini ancak ailesinin ekonomik durumu düşük olan öğrencilerin umutsuzluk düzeylerinin, ailesinin ekonomik durumu orta ve yüksek olan öğrencilerin umutsuzluk düzeylerine göre anlamlı derecede yüksek olduğunu tespit etmiştir. Aynı çalışmada ilahiyat fakültesinin değişik öğrenim programlarında öğrenim gören öğrencilerin umutsuzluk puanlarının istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık göstermediği bulunmuştur. Bununla birlikte İlahiyat Fakültesi ğrencileri, Eğitim Fakültesi Sınıf ğretmenliği ve Fen Edebiyat Fakültesi Sosyoloji Bölümü ğrencilerinin umutsuzluk düzeyleri karşılaştırılmış; Sınıf ğretmenliği Bölümü'nde okuyan öğrencilerin umutsuzluk düzeyleri Sosyoloji Bölümü'nde ve İlahiyat Fakültesi'nde öğrenim gören öğrencilerin umutsuzluk düzeylerinden istatistiksel olarak anlamlı derecede düşük bulunmuştur.

akmak ve Hevedanlı [19], Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi, Biyoloji Eğitimi Anabilim Dalı'nda öğrenimlerine devam eden öğrenciler ile yaptıkları çalışmada öğrencilerin kaygı düzeyinin cinsiyet, öğrencinin çalışmak istediği meslek, kardeş sayısı ve ekonomik durum değişkenlerine göre anlamlı bir farklılık göstermediğini tespit etmişlerdir. Buna karşın birinci sınıfta öğrenim gören öğrencilerin kaygı düzeylerinin ikinci ve nc sınıfta öğrenim gören öğrencilerin kaygı düzeylerine göre anlamlı derecede yüksek, okul başarısı düşük olan öğrencilerin kaygı düzeylerinin okul başarısı iyi ve orta olan öğrencilerin kaygı düzeylerine göre anlamlı derecede yüksek, arkadaşlık ilişkileri yetersiz olan

öğrencilerin kaygı düzeylerinin arkadaşlık ilişkileri çok iyi ve iyi olan öğrencilerin kaygı düzeylerine göre anlamlı derecede yüksek, anne-babası otoriter tutum sergileyenlerin kaygı düzeylerinin anne-babası demokrat tutum sergileyenlerin kaygı düzeylerine göre anlamlı derecede yüksek, arkadaşlarıyla birlikte barınan öğrencilerin kaygı düzeylerinin ailesinin yanında ve yurttan kalan öğrencilerin kaygı düzeylerine göre anlamlı derecede düşük olduğunu tespit etmişlerdir.

Çakmak ve Hevedanlı [20], Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi ve Fen Edebiyat Fakültesi Biyoloji Bölümü'nde okuyan öğrenciler ile ilgili yaptıkları çalışmalarında öğrencilerin kaygı düzeylerinin öğrenim görülen fakülte, okuldaki başarı, çalışmak istediği meslek ve ekonomik durum değişkenlerine göre anlamlı farklılık göstermediğini; birinci sınıfta öğrenim gören öğrencilerin kaygı düzeylerinin ikinci, üçüncü ve dördüncü sınıfta öğrenim gören öğrencilerin kaygı düzeylerine göre anlamlı derecede yüksek, kız öğrencilerin kaygı düzeylerinin erkek öğrencilerin kaygı düzeylerinden anlamlı derecede yüksek, arkadaşlık ilişkileri yetersiz olan öğrencilerin kaygı düzeylerinin iyi ve çok iyi olan öğrencilerin kaygı düzeylerine göre anlamlı derecede yüksek, anne-baba tutumlarını otoriter olarak algılayanların kaygı düzeylerinin demokrat olarak algılayanların kaygı düzeylerinden anlamlı derecede yüksek olduğunu tespit etmişlerdir.

Akgün ve ark. [3], Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi İlköğretim Bölümü Fen Bilgisi ve Matematik Öğretmenliği programlarında okuyan öğrenciler ile ilgili yaptıkları çalışmada branş, öğrencilerin çalışmak istedikleri meslek, barınılan yer, kardeş sayısı, öğrencilerin gelir durumları değişkenlerine göre öğrencilerin kaygı düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık olmadığını belirlemiştir. Bununla birlikte her iki branşta kız öğrencilerin kaygı düzeylerinin erkek öğrencilerin kaygı düzeylerine göre anlamlı derecede yüksek, başarı durumu orta ve düşük olan öğrencilerin kaygı düzeylerinin başarı durumu iyi olan öğrencilerin kaygı düzeylerine göre anlamlı derecede yüksek, arkadaşlık ilişkileri yetersiz olan öğrencilerin kaygı düzeylerinin arkadaşlık ilişkileri çok iyi ve iyi olan öğrencilerin kaygı düzeylerine göre anlamlı derecede yüksek, anne-babası otoriter olan öğrencilerin kaygı düzeylerinin anne-babası demokrat olan öğrencilerin kaygı düzeylerine göre anlamlı derecede yüksek olduğunu bulmuşlardır.

Tümerdem [68], Dicle Üniversitesi Eğitim Fakültesi ve Fen Edebiyat Fakültesi Kimya Bölümü son sınıfta öğrenim gören öğrenciler ile ilgili yaptığı çalışmada anne-baba tutumu ve ekonomik durum değişkenlerine göre öğrencilerin kaygı düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık olmadığını belirlemiştir; Fen Edebiyat Fakültesi'nde öğrenim gören öğrencilerin kaygı düzeylerinin Eğitim Fakültesi'nde öğrenim gören öğrencilerin kaygı düzeylerine göre anlamlı derecede yüksek, Fen Edebiyat Fakültesi'nde okuyan kız ve erkek öğrencilerin kaygı düzeylerinin Eğitim Fakültesi'nde okuyan erkek öğrencilerin kaygı düzeylerine göre anlamlı derecede yüksek, başarı durumunu iyi olarak değerlendiren Eğitim Fakültesi öğrencilerinin kaygı düzeylerinin diğer öğrencilerin kaygı düzeylerine göre anlamlı derecede düşük, arkadaşlık ilişkileri çok iyi ve iyi olan Eğitim Fakültesi öğrencilerinin kaygı düzeylerinin Fen Edebiyat Fakültesi öğrencilerinin kaygı düzeylerinden anlamlı derecede daha düşük, Eğitim Fakültesi'ndeki öğrencilerin çalışmak istedikleri meslek gruplarına göre kaygı düzeylerinin Fen Edebiyat Fakültesi'ndeki öğrencilerin kaygı düzeylerine göre anlamlı derecede düşük olduğunu belirlemiştir.

Üngüren ve Ehtiyar [71], Antalya Barosu Anadolu Meslek ve Kız Meslek Lisesi Ağırlama Gıda Teknolojisi Bölümü 1., 2. ve 3. sınıf öğrencileri, Antalya Anadolu Otelcilik ve Turizm Meslek Lisesi 1., 2. ve 3. sınıf öğrencileri ile yaptıkları çalışmada öğrencilerin başarı durumu, arkadaşlık ilişkileri, babanın eğitim durumu, gelir düzeyi, eğitim memnuniyeti ve babanın çalışma durumu değişkenlerinin öğrencilerin umutsuzlukları üzerinde istatistiksel olarak anlamlı farklılık oluşturduğunu; cinsiyet, annenin eğitim durumu ve annenin çalışma durumu değişkenlerinin öğrencilerin umutsuzluk düzeyleri üzerinde etkili olmadığını belirlemiştir.

Dereli ve Kabataş [21], Muğla Sağlık Yüksekokulu son sınıf öğrencileri ile yaptıkları çalışmada öğrencilerin yaş, cinsiyet, doğum yeri, medeni durum, gelir durumu, mesleklerini seçme durumu, okudukları bölüm ve iş bulmada kullanacakları yöntem ile umutsuzluk düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık olmadığını; iş bulma konusunda endişe duyan öğrencilerin umutsuzluk düzeylerinin endişe duymayan öğrencilerin umutsuzluk düzeylerine göre anlamlı derecede yüksek, 6 aydan kısa sürede iş bulabileceğini düşünen öğrencilerin umutsuzluk düzeylerinin diğer

öğrencilerin umutsuzluk düzeylerinden anlamlı derecede daha yüksek olduğunu tespit etmişlerdir.

Doğan ve Çoban [24], "Eğitim Fakültesi Öğrencilerinin Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumları ile Kaygı Düzeyleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi" başlıklı çalışmalarında öğrencilerin kaygı düzeylerinin düşük ve tutum ile kaygı arasında düşük düzeyde negatif ve anlamlı bir ilişki olduğunu belirlemişlerdir. Bununla birlikte iş bulma konusunda karamsar olanların daha kaygılı olduğunu, anne-baba eğitim düzeyine göre tutum ve kaygı puanlarında ise anlamlı düzeyde bir farklılık olmadığını tespit etmişlerdir.

Dursun ve Aytaç [29], üniversite son sınıfta eğitim gören öğrenciler üzerinde yaptıkları araştırmada kız öğrencilerin durumluk ve sürekli kaygı düzeylerinin erkek öğrencilerin kaygı düzeylerinden anlamlı derecede yüksek, iş bulma endişesi olan öğrencilerin durumluk ve sürekli kaygı düzeylerinin iş bulma endişesi olmayan öğrencilerin kaygı düzeylerine göre anlamlı derecede yüksek, iş deneyimi olmayan öğrencilerin sürekli kaygı düzeylerinin iş deneyimi olanların kaygı düzeylerine göre anlamlı derecede yüksek, iş bulma önceliğini sosyal güvenceye sahip olmak olarak belirten öğrencilerin durumluk kaygı düzeylerinin iş bulma önceliğini topluma yararlı insan olmak olarak belirten öğrencilerden anlamlı derecede yüksek, iş önceliği sosyal güvenceye sahip olmak olan öğrencilerin sürekli kaygı düzeylerinin iş önceliği topluma yararlı insan olmak ve kendini gerçekleştirmek için bir araç olan öğrencilerin kaygı düzeylerine göre anlamlı derecede yüksek olduğunu belirtmişlerdir.

C. Şahin [65], Ahi Evran Üniversitesi Eğitim Fakültesi Sınıf Öğretmenliği, Sosyal Bilgiler Öğretmenliği, Fen Bilgisi Öğretmenliği ve Türkçe Öğretmenliği anabilim dallarında öğrenimlerine devam eden birinci ve dördüncü sınıf öğrencileri ile yaptığı çalışma sonucunda öğrencilerin umutsuzluk düzeylerinin sınıf düzeyine ve anne-babanın eğitim düzeyine göre anlamlı farklılık göstermediğini; erkek öğrencilerin umutsuzluk düzeylerinin kız öğrencilerin umutsuzluk düzeylerinden anlamlı derecede daha yüksek, Fen Bilgisi Öğretmenliği'nde okuyan öğrencilerin umutsuzluk düzeylerinin Türkçe Öğretmenliği Bölümü'nde okuyan öğrencilerin umutsuzluk düzeylerinden anlamlı derecede yüksek, ailesi ile birlikte kalan

öğrencilerin umutsuzluk düzeylerinin yurttan kalan öğrencilerin umutsuzluk düzeylerine göre anlamlı derecede yüksek, algılanan gelir düzeyi alt olan öğrencilerin umutsuzluk düzeylerinin algılanan gelir düzeyi orta olan öğrencilerin umutsuzluk düzeylerine göre anlamlı derecede yüksek olduğunu tespit etmiştir.

Aras [6], "Müzik Bölümü Lisans Öğrencilerinin Umutsuzluk Düzeylerinin Belirlenmesi: Hacettepe Üniversitesi Ankara Devlet Konservatuvarı Örneği" isimli çalışmada öğrencilerin umutsuzluk düzeylerinin cinsiyet, yaş, öğrenim görülen sınıf ve ana çalgı türlerine göre istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermediğini, buna karşın umutsuzluk kavramının gelecekle ilgili duygular ve beklentiler alt boyutunda diğer lise mezunlarının umutsuzluk düzeylerinin konservatuar lisesi mezunlarının umutsuzluk düzeylerine göre anlamlı derecede yüksek olduğunu belirlemiştir.

Baş ve Kabasakal [8], çeşitli üniversitelerin eğitim fakültelerinde öğrenimlerine devam eden öğrenciler ile ilgili yaptıkları çalışmada öğrencilerin umutsuzluk düzeyleri ile sosyal/sportif etkinliğe aktif katılım değişkeni arasında anlamlı farklılık bulunmazken; erkek öğrencilerin umutsuzluk düzeylerinin kız öğrencilerin umutsuzluk düzeylerine göre daha yüksek, ekonomik gelirini yeterli olarak algılayanların yeterli algılamayanlara göre, bölümünden memnun olanların olmayanlara göre, iş bulma fırsatlarını yaygın olarak değerlendirenlerin sınırlı değerlendirenlere göre, yakın bir arkadaş grubu olanların olmayanlara göre, devam eden ilişkisi olanların olmayanlara göre umutsuzluk düzeylerinin anlamlı derecede daha düşük olduğunu tespit etmişlerdir.

3. YÖNTEM

Çalışmanın bu bölümünde araştırmanın modeli, evren ve örnekleme, araştırmada kullanılan veri toplama araçları, verilerin toplanması ve analizi ile ilgili bilgilere yer verilmiştir.

3.1. ARAŞTIRMANIN MODELİ

Yapılan araştırma nicel boyutlu olup araştırmada genel tarama modelleri türlerinden ilişkisel tarama modeli kullanılmıştır.

Tarama modelleri, geçmişte ya da halen var olan bir durumu var olduğu şekliyle betimlemeyi amaçlayan araştırma yaklaşımlarıdır. Araştırmaya konu olan olay, birey ya da nesne kendi koşulları içinde ve olduğu gibi tanımlanmaya çalışılır. Genel tarama modelleri, çok sayıda elemandan oluşan bir evrende evren hakkında genel bir yargıya varmak amacı ile evrenin tümü ya da ondan alınacak bir grup, örnek ya da örneklem üzerinde yapılan tarama düzenlemeleridir. Genel tarama modelleri içerisinde yer alan ilişkisel tarama modeli ise; iki ya da daha çok sayıdaki değişken arasında birlikte değişim varlığını ve/veya derecesini belirlemeyi amaçlayan araştırma modelidir [38].

3.2. EVREN ve ÖRNEKLEM

Araştırmanın evreni 2013-2014 Eğitim-Öğretim Yılı Bahar Yarıyılı'nda Ahi Evran Üniversitesi'ne bağlı 4 yıllık eğitim veren Fakülte/Yüksekokul'ların 4. sınıflarında öğrenim gören 2489 öğrencinin tamamından oluşmaktadır. Araştırma doğrudan evren üzerinde yapıldığından örneklem alma yoluna gidilmemiştir.

2489 öğrencinin tümüne ulaşılmaya çalışılmış ancak, çeşitli nedenlerle 1293 öğrenciye ulaşılmıştır. Bazı anketlerdeki eksik veriler nedeniyle 133 tanesi geçersiz sayılmış bu nedenle araştırma 1160 öğrenci üzerinden yapılmıştır.

3.3. ARAŞTIRMADA KULLANILAN VERİ TOPLAMA ARAÇLARI

Araştırmanın amacına uygun olarak verilerin toplanmasında araştırmacı tarafından hazırlanan "Kişisel Bilgi Formu", Spielberger ve arkadaşları tarafından

geliştirilen "Sürekli Kaygı Ölçeği" ve Beck ve arkadaşları tarafından geliştirilen "Beck Umutsuzluk Ölçeği" kullanılmış ve eklerde verilmiştir.

3.3.1. Kişisel Bilgi Formu

Araştırma yapılan öğrenci grubunun üniversiteye giriş yılı, cinsiyeti, öğrenim gördüğü fakülte/yüksekokul, öğretim durumu, bölümü, ağırlıklı genel not ortalaması, anne-baba tutumu, ailesinin ortalama aylık geliri ve barındıkları yer gibi sosyodemografik özelliklerini belirlemeye yönelik araştırmacı tarafından hazırlanmış 9 soruluk bir formdur.

Form hazırlanmadan önce yerli ve yabancı literatür taraması yapılmış benzer çalışmalardaki anket soruları incelenmiş gerekli görülenler soru havuzuna eklenmiştir.

3.3.2. Durumluk-Sürekli Kaygı Ölçeği

Durumluk-Sürekli Kaygı Ölçeği 1964 yılında Spielberger ve Gorsuch tarafından geliştirilmeye başlanmış, normal ve normal olmayan bireylerdeki sürekli ve durumluk kaygı düzeylerinin ölçülmesi amaçlanmıştır. Ölçeğin Türkçe'ye uyarlanması ve standardizasyonu 1974-1977 yıllarında Öner ve Le Compte tarafından yapıldıktan sonra envanter Türk genç ve yetişkin gruplarını içeren araştırmalarda kullanılmıştır. Durumluk-Sürekli Kaygı Envanteri toplam kırk maddeden oluşan iki ayrı ölçeği içermektedir. Durumluk Kaygı Ölçeği bireyin belirli bir anda ve belirli koşullarda kendisini nasıl hissettiğini betimlemesini; içinde bulunduğu duruma ilişkin duygularını dikkate alarak cevaplamasını gerektirir. Sürekli Kaygı Ölçeği ise bireyin genellikle nasıl hissettiğini betimlemesini gerektirir [55]. Yapılan çalışma öğrencilerin gelecek kaygılarını belirlemeyi amaçladığından bu çalışmada Durumluk-Sürekli Kaygı Ölçeği'nin sadece Sürekli Kaygı Ölçeği kısmı kullanılmıştır.

Ölçeğin Türkçe güvenilirlik ve geçerlilik çalışmaları Öner ve Le Compte tarafından yapılmıştır. Sürekli Kaygı Ölçeği'nin test-tekrar test güvenilirliği 0.71 ile 0.86 arasında, Kuder Richardson formülünün genelleştirilmiş bir formu olan alfa

korelasyonları ile hesaplanan iç tutarlılık ve homojenlik katsayıları 0.83 ile 0.87 arasında bulunmuştur [51].

Durumluk ve Sürekli Kaygı Ölçekleri öz-değerlendirme yöntemi ve kağıt kalem tekniği ile cevaplandırıldığından, bu ölçekler bireysel olarak ya da grup halinde uygulanabilmektedir. Ölçeklerin cevaplandırılması sırasında zaman sınırlaması yoktur; ancak ortaokul okuma yazma düzeyindeki bireyler her iki ölçeği yaklaşık 10 dakikada yanıtlayabilirler. Sürekli Kaygı Ölçeği'nin yanıtlanmasında maddelerin ifade ettiği duyuş, düşünce ya da davranışların sıklık derecesine göre "hemen hemen hiçbir zaman", "bazen", "çok zaman", "hemen her zaman" şıklarından birinin seçilmesi ve işaretlenmesi istenir. Ölçekte yer alan 21, 26, 27, 30, 33, 36 ve 39'uncu maddeler için negatif (toplam kaygı puanını azaltan), diğer maddeler için pozitif (toplam kaygı puanını arttıran) puanlar verilmektedir. Değerlendirme elde edilen pozitif ve negatif puanların toplamına 35 sabiti eklenerek yapılır. Elde edilebilecek en yüksek puan 80 en düşük puan 20'dir. Büyük puan yüksek kaygı seviyesini, küçük puan düşük kaygı seviyesini belirtir [51]. Sesti [61] ölçekten alınan puanların 20-39 arası düşük, 40-59 arası orta, 60-80 arası yüksek kaygı skoru olduğunu belirtmiştir [75].

3.3.3. Beck Umutsuzluk Ölçeği

Beck Umutsuzluk Ölçeği Beck ve arkadaşları [11] tarafından geliştirilen bireyin geleceğe yönelik karamsarlık düzeyini belirlemeyi amaçlayan bir ölçektir. Beck Umutsuzluk Ölçeği'nin yanıtlanmasında; bireyden kendisine uygun gelen ifadeler için "evet", kendisine uygun olmayan ifadeler için "hayır" şikkını işaretlemesi istenmektedir. Bu ifadelerden 11 doğru 9 yanlış yanıt anahtarı vardır. Bunlardan 2, 4, 7, 9, 11, 12, 14, 16, 17, 18 ve 20'nci sorulara verilen yanıt evet ise 1 puan 1, 3, 5, 6, 8, 10, 13, 15 ve 19'uncu sorulara verilen yanıt hayır ise 1 puan verilmektedir. Bunların aksi verilen cevaplarda ise 0 puan verilmektedir. 1, 6, 13, 15, 19'uncu önermeler gelecekle ilgili duyguları, 2, 3, 9, 11, 12, 16, 17, 20'nci önermeler motivasyon kaybını, 4, 7, 8, 14, 18'nci önermeler de gelecekle ilgili beklentileri ifade etmektedir. Elde edilen toplam puan "umutsuzluk" puanını oluşturmaktadır. Ölçekten alınabilecek puanlar 0-20 arasında değişmektedir. Alınan puanın yüksek olması bireydeki umutsuzluğun yüksek olduğunu göstermektedir. Beck ve Steer [12]

denekleri yanıtlarına göre dört gurup içinde sınıflandırmış ve 0 ile 3 arası umutsuzluğun tamamen olmadığını, 4 ile 8 arası hafif umutsuzluk olduğunu, 9 ile 14 arası orta seviyede umutsuzluk olduğunu, 15 ile 20 arası ileri derecede umutsuzluk olduğunu bildirmişlerdir [27].

Beck Umutsuzluk Ölçeği'nin geçerlilik ve güvenilirlik çalışması Seber [59] ve Durak [28] tarafından yapılmıştır. Cronbach Alpha iç tutarlılık katsayısı Seber [59] tarafından 0.86 ve Durak [28] tarafından 0.85 olarak bulunmuştur [25].

3.4. VERİLERİN TOPLANMASI ve ANALİZİ

Verilerin toplanması işlemi Ahi Evran Üniversitesi Rektörlüğü'nden gerekli yasal izin alındıktan sonra araştırmacı tarafından 4 yıllık eğitim veren ve 4. sınıfta kayıtlı öğrencisi bulunan bütün Fakülte/Yüksekokul'ların son sınıflarına gidilerek yapılmıştır.

Bu çalışmada elde edilen veriler bilgisayar üzerinde SPSS 22,0 paket programında değerlendirilmiştir. Verilerin değerlendirilmesinde frekans ve yüzde dağılımları, bağımsız örneklem t-testi ve varyans analizi (ANOVA) kullanılmıştır.

Varyans analizi genel anlamda gruplar arasında bir farkın olup olmadığını tespit etmeye çalışırken, farklılığın hangi grup ya da gruplardan kaynaklandığını araştırmamaktadır [40]. Roscoe'nun [58] belirttiğine göre gruplar arası farkın olduğu durumda, farklılığın hangi gruptan kaynaklı olduğunu tespit eden istatistik post-hoc olarak bilinmektedir [41]. Genel anlamda, post-hoc istatistikleri, gruplar arası varyansların eşit olması ve varyansların eşit olmaması durumunda kullanılanlar olmak üzere iki ayrı sınıfta ele alınmaktadır [45]. Çalışmada grup varyanslarının homojen olup olmadığı Levene Testi ile test edilmiştir. Yapılan Levene Testi sonuçlarına göre grupların varyanslarının homojen olduğu durumlarda Bonferroni testi, grupların varyanslarının homojen olmadığı durumlarda ise Games-Howell testi kullanılmıştır.

3.5. VERİLERİN ANALİZİNDE KULLANILAN İSTATİSTİKİ TANIMLAR

Tanım 3.1. (Frekans): Bir sınıfa ait serinin terimleri sayısıdır. Bir başka deyişle, frekans herhangi bir sınıfın tekrar etme sayısıdır ve f ile gösterilir [23].

Tanım 3.2. (Yüzde): Ölçümler grafikte gösterildiği zaman yüzde, bir miktar alanı, bir yüzdelik ise, ölçek üzerinde bir noktanın değerini gösterir. Buna göre yüzde 35 denildiği zaman ölçümlerin $35/100$ 'i; 35. yüzdelik dendiği zaman, ölçümlerin yüzde 35'ini altında, yüzde 65'ini de üstünde bulunduran noktanın değeri anlaşılır. Yüzde % ile gösterilir [7].

Tanım 3.3. (Aritmetik Ortalama): Deneklerin aldıkları değerlerin toplanıp denek sayısına bölünmesiyle elde edilen değerdir [17].

n tane $x_1, x_2, \dots, x_n$ sayısının aritmetik ortalaması $\bar{x}$ ile gösterilir ve

$$\bar{x} = \frac{x_1 + x_2 + \dots + x_n}{n} = \frac{\sum_{i=1}^n x_i}{n}$$

şeklinde ifade edilir [62].

Tanım 3.4. (Standart Sapma): Matematiksel işleme elverişli olduğundan, istatistikte en sık kullanılan değişim ölçüsüdür. Bir dizi ölçümün standart sapması, ölçümlerin ortalamadan olan farklarının kareleri ortalamasının, kareköküne eşittir. Diğer istatistik ölçülerde olduğu gibi, standart sapma da özel bir sembolle gösterilir. Evren standart sapması σ (sigma) sembolü ile örneklem standart sapması ise ss sembolü ile gösterilir ve sırasıyla

$$\sigma = \sqrt{\frac{\sum_{i=1}^N (x_i - \mu)^2}{N}}$$

$$ss = \sqrt{\frac{\sum_{i=1}^n (x_i - \bar{x})^2}{n - 1}}$$

şeklinde yazabiliriz [7].

Tanım 3.5. (Varyans): Bir veri kümesinin varyansı, standart sapmanın karesi olarak tanımlanır ve

$$\sigma^2 = \frac{\sum_{i=1}^N (x_i - \mu)^2}{N}$$

formülü ile gösterilir [62].

Tanım 3.6. (Varyans Analizi (ANOVA)): Kitleler içindeki değişim ile kitleler arasındaki değişimi karşılaştırmak ve her kitleden örneklemeler alarak $\mu_1, \mu_2, \dots, \mu_k$ gibi bilinmeyen ortalamaların karşılaştırılması tekniğine denir. Varyans analizi için sıfır hipotezi,

$$H_0: \mu_1 = \mu_2 = \dots = \mu_k$$

ve karşı hipotez

$$H_s: \mu_i \neq \mu_j \text{ bazı } i \text{ ve } j \text{ ler için (en az iki ortalama farklıdır)}$$

biçimindedir.

ANOVA tablosu Tablo 3.1’de verilmiştir.

Tablo 3.1. ANOVA tablosu

Varyasyonun Kaynağı	Kareler Toplamı	Serbestlik Derecesi	Kareler Ortalaması	Oran (F)
Gruplar Arası	G.A.K.T.= $\sum_{i=1}^k n_i (\bar{x}_i - \bar{x}_{..})^2$	$k - 1$	G.A.K.O. = $\frac{\text{G.A.K.T.}}{k-1}$	$\frac{\text{G.A.K.O.}}{\text{G.İ.K.O.}}$
Gruplar İçi	G.İ.K.T.= $\sum_{i=1}^k \sum_{j=1}^{n_i} (x_{ij} - \bar{x}_{.i})^2$	$n - k$	G.İ.K.O. = $\frac{\text{G.İ.K.T.}}{n-k}$	
Toplam	$\sum_{i=1}^k \sum_{j=1}^{n_i} (x_{ij} - \bar{x}_{..})^2$	$n - 1$		

Tablo 3.1’de kullanılan gösterimler

k = Grup sayısı,

x_{ij} = i . gruptaki j . birimin aldığı değer,

$\bar{x}_{..}$ = Genel ortalama,

n_i = i . düzeydeki birim sayısı,

$\bar{x}_{.i}$ = i . grubun ortalaması,

- G.A.K.T. = Gruplar arası kareler toplamı,
 G.İ.K.T. = Gruplar içi kareler toplamı,
 G.A.K.O. = Gruplar arası kareler ortalaması,
 G.İ.K.O. = Gruplar içi kareler ortalaması

şeklindedir.

α önem düzeyini kullanarak her bir kitleden alınan bağımsız örneklemi esas alarak, aynı σ^2 varyanslı k grubun ortalamalarının eşitliği test edildiğinde, $G.A.K.O./G.İ.K.O. > F_{1-\alpha}$ ise H_0 hipotezini reddederiz. Burada $F_{1-\alpha}$, $k - 1$ ve $n - k$ serbestlik derecelerinde F tablosunda bulunan değerlerdir [2].

Tanım 3.7. (Normal Dağılımlı İki Kitlenin Ortalamaları Farkı İçin Hipotez Testi)

I. σ_1^2 ve σ_2^2 bilindiğinde

$H_0: \mu_1 = \mu_2$ (iki kitle ortalaması arasında fark yoktur)

$H_s: \mu_1 < \mu_2$ ya da $\mu_1 > \mu_2$ ya da $\mu_1 \neq \mu_2$

H_0 hipotezini H_s hipotezine karşı test etmek için

$$Z = \frac{(\bar{x}_1 - \bar{x}_2) - (\mu_1 - \mu_2)}{\sqrt{\frac{\sigma_1^2}{n} + \frac{\sigma_2^2}{m}}}$$

test istatistiği kullanılır.

$H_0: \mu_1 = \mu_2$

$H_s: \mu_1 < \mu_2$

hipotezleri test edildiğinde

$Z < -Z_{1-\alpha}$

ise H_0 reddedilir.

$H_0: \mu_1 = \mu_2$

$H_s: \mu_1 > \mu_2$

hipotezleri test edildiğinde

$Z > Z_{1-\alpha}$

ise H_0 reddedilir.

$$H_0: \mu_1 = \mu_2$$

$$H_s: \mu_1 \neq \mu_2$$

hipotezleri test edildiğinde

$$Z > Z_{1-\frac{\alpha}{2}}$$

$$Z < -Z_{1-\frac{\alpha}{2}}$$

ise H_0 reddedilir [5].

II. σ_1^2 ve σ_2^2 bilinmediğinde

a) σ_1^2 ve σ_2^2 birbirine eşit kabul ediliyor

$$H_0: \mu_1 = \mu_2$$

$$H_s: \mu_1 < \mu_2 \text{ ya da } \mu_1 > \mu_2 \text{ ya da } \mu_1 \neq \mu_2$$

H_0 hipotezini H_s hipotezine karşı test etmek için

$$S = \sqrt{\frac{(n-1)ss_1^2 + (m-1)ss_2^2}{n+m-2}}$$

olmak üzere;

$$t = \frac{(\bar{x}_1 - \bar{x}_2) - (\mu_1 - \mu_2)}{S \sqrt{\frac{1}{n} + \frac{1}{m}}}$$

test istatistiği kullanılır.

$$H_0: \mu_1 = \mu_2$$

$$H_s: \mu_1 < \mu_2$$

hipotezleri test edildiğinde

$$t < -t_{1-\alpha}$$

ise H_0 reddedilir.

$$H_0: \mu_1 = \mu_2$$

$$H_s: \mu_1 > \mu_2$$

hipotezleri test edildiğinde

$$t > t_{1-\alpha}$$

ise H_0 reddedilir.

$$H_0: \mu_1 = \mu_2$$

$$H_s: \mu_1 \neq \mu_2$$

hipotezleri test edildiğinde

$$t > t_{1-\frac{\alpha}{2}}$$

$$t < -t_{1-\frac{\alpha}{2}}$$

ise H_0 reddedilir [5].

b) σ_1^2 ve σ_2^2 birbirine eşit kabul edilmiyor

$$H_0: \mu_1 = \mu_2$$

$$H_s: \mu_1 < \mu_2 \text{ ya da } \mu_1 > \mu_2 \text{ ya da } \mu_1 \neq \mu_2$$

H_0 hipotezini H_s hipotezine karşı test etmek için test istatistiği

$$t = \frac{(\bar{x}_1 - \bar{x}_2) - (\mu_1 - \mu_2)}{\sqrt{\frac{SS_1^2}{n} + \frac{SS_2^2}{m}}}$$

ve serbestlik derecesi ise

$$v = \frac{\left(\frac{SS_1^2}{n} + \frac{SS_2^2}{m}\right)^2}{\frac{\left(\frac{SS_1^2}{n}\right)^2}{n-1} + \frac{\left(\frac{SS_2^2}{m}\right)^2}{m-1}}$$

dir.

$$H_0: \mu_1 = \mu_2$$

$$H_s: \mu_1 < \mu_2$$

hipotezleri test edildiğinde

$$t < -t_{1-\alpha}$$

ise H_0 reddedilir.

$$H_0: \mu_1 = \mu_2$$

$$H_s: \mu_1 > \mu_2$$

hipotezleri test edildiğinde

$$t > t_{1-\alpha}$$

ise H_0 reddedilir.

$$H_0: \mu_1 = \mu_2$$

$$H_s: \mu_1 \neq \mu_2$$

hipotezleri test edildiğinde

$$t > t_{1-\frac{\alpha}{2}}$$

$$t < -t_{1-\frac{\alpha}{2}}$$

ise H_0 reddedilir [5].

4. BULGULAR

Bu bölümde yapılan araştırmanın amacına uygun olarak elde edilen bulgulara yer verilmiştir. Ahi Evran Üniversitesi'ne bağlı 4 yıllık eğitim veren Fakülte/Yüksekokul'ların son sınıflarında okuyan 1160 öğrenciden elde edilen veriler incelenirken frekans (f), yüzde (%), bağımsız örneklem t-testi ve tek yönlü varyans analizi (ANOVA) kullanılmıştır. Öğrencilerin gelecek kaygısı ve umutsuzluk puanları; üniversiteye giriş yılı, cinsiyet, fakülte/yüksekokul, öğretim durumu, bölüm, ağırlıklı genel not ortalaması, anne-baba tutumu, ailenin ortalama aylık geliri ve barınılan yer boyutlarına göre değerlendirilmiştir.

4.1. KATILIMCILARIN KİŞİSEL BİLGİLERİ

Araştırmanın bu kesiminde Ahi Evran Üniversitesi'ne bağlı Fakülte/Yüksekokul'ların 4. sınıflarında okuyan öğrencilerin kişisel bilgilerine yer verilmiştir. Gelecek kaygısı ve umutsuzluk ölçeği uygulanan 1160 öğrencinin kişisel bilgilerinden üniversiteye giriş yılı, cinsiyet, okuduğu fakülte/yüksekokul, öğretim durumu, bölümü, ağırlıklı genel not ortalaması, anne-baba tutumu, ailesinin ortalama aylık geliri ve barındıkları yer ile ilgili sorular incelenmiştir.

4.1.1. Öğrencilerin Üniversiteye Giriş Yıllarına Göre Dağılımı

Tablo 4.1'de öğrencilerin üniversiteye giriş yıllarına göre dağılımları verilmiştir.

Tablo 4.1. Öğrencilerin üniversiteye giriş yıllarının dağılımı

Üniversiteye Giriş Yılı	f	%
2008	9	0.8
2009	74	6.4
2010	1059	91.2
2011	18	1.6
Toplam	1160	100.0

Tablo 4.1'de Sürekli Kaygı Ölçeği ve Beck Umutsuzluk Ölçeği uygulanan 1160 öğrencinin %0.8'inin 2008, %6.4'ünün 2009, %91.2'sinin 2010 ve %1.6'sının 2011 yılı girişli olduğu görülmektedir. Anketler 2013-2014 Eğitim-Öğretim Yılı Bahar Yarıyılı'nda 4. sınıfta okuyan öğrencilere uygulandığından bu sınıflarda

okuyan öğrencilerin olması gereken üniversiteye giriş yılı 2010'dur. 2008 ve 2009 yılı girişli öğrencilerin sınıf tekrarına kaldığı, 2011 yılı girişli öğrencilerin ise Ahi Evran Üniversitesi Önlisans ve Lisans Eğitim-Öğretim ve Sınav Yönetmeliği'nin 15. maddesine göre üst sınıftan ders alan başarılı öğrenciler olduğu düşünülmektedir.

4.1.2. Öğrencilerin Cinsiyete Göre Dağılımı

Tablo 4.2'de öğrencilerin cinsiyet dağılımları verilmiştir.

Tablo 4.2. Öğrencilerin cinsiyet değişkenine göre dağılımı

Cinsiyet	f	%
Kız	770	66.4
Erkek	390	33.6
Toplam	1160	100.0

Ankete katılan 1160 öğrencinin 770'i kız ve 390'ı erkek öğrencilerden oluşmaktadır.

4.1.3. Öğrencilerin Öğrenim Gördükleri Fakülte/Yüksekokul'lara Göre Dağılımı

Araştırmaya katılan öğrencilerin öğrenim gördükleri Fakülte/Yüksekokul'lara göre dağılımları Tablo 4.3'teki gibidir.

Tablo 4.3. Öğrencilerin öğrenim gördükleri Fakülte/Yüksekokul dağılımı

Fakülte, Yüksekokul	f	%
Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu	73	6.3
Eğitim Fakültesi	426	36.7
Fen Edebiyat Fakültesi	313	27.0
Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon Yüksekokulu	33	2.9
İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi	158	13.6
Sağlık Yüksekokulu	106	9.1
Ziraat Fakültesi	51	4.4
Toplam	1160	100.0

Bu çalışmada 2013-2014 Bahar Yarıyılı'nda Ahi Evran Üniversitesi'ne bağlı 4 yıllık eğitim veren ve 4. sınıfta kayıtlı öğrencisi bulunan 4 Fakülte ve 3 Yüksekokul ele alınmıştır. Ankete katılan öğrencilerden Fen Edebiyat Fakültesi (FEF)'nde okuyanların oranı %27.0, Eğitim Fakültesi'nde okuyanların oranı %36.7, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi (İİBF)'nde okuyanların oranı %13.6, Ziraat Fakültesi'nde okuyanların oranı %4.4, Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon (FTR)

Yüksekokulu'nda okuyanların oranı %2.9, Sağlık Yüksekokulu'nda okuyanların oranı %9.1, Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu (BESYO)'nda okuyanların oranı %6.3 olarak bulunmuştur.

4.1.4. Öğrencilerin Öğretim Durumlarına Göre Dağılımı

Tablo 4.4'te ankete katılan öğrencilerin öğretim durumlarına dair bilgiler yer almaktadır.

Tablo 4.4. Öğrencilerin öğretim durumlarına göre dağılımı

Öğretim Durumu	f	%
Normal Öğretim	828	71.4
İkinci Öğretim	332	28.6
Toplam	1160	100.0

Buna göre ankete katılan öğrencilerin %71.4'ünün normal öğretime, %28.6'sının ikinci öğretime devam ettiği görülmektedir.

4.1.5. Öğrencilerin Öğrenim Gördükleri Bölümlere Göre Dağılımı

Tablo 4.5. Öğrencilerin öğrenim gördükleri bölümlere göre dağılımı

Bölüm	f	%
Antropoloji	29	2.5
Arkeoloji	12	1.0
Biyoloji	44	3.8
Coğrafya	18	1.6
Fizik	6	0.5
Kimya	42	3.6
Matematik	51	4.4
Tarih	42	3.6
Türk Dili ve Edebiyatı	69	5.9
Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Öğretmenliği	23	2.0
Fen Bilgisi Öğretmenliği	71	6.1
İlköğretim Matematik Öğretmenliği	25	2.2
Okul Öncesi Öğretmenliği	25	2.2
Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık	49	4.2
Sınıf Öğretmenliği	107	9.2
Sosyal Bilgiler Öğretmenliği	73	6.2
Türkçe Öğretmenliği	53	4.6
İktisat	52	4.5
Kamu Yönetimi	53	4.6
Uluslararası İlişkiler	53	4.6
Tarımsal Biyoteknoloji	30	2.6
Tarla Bitkileri	21	1.8
Fizyoterapi ve Rehabilitasyon	33	2.8

Tablo 4.5 (devam)

Çocuk Gelişimi	33	2.8
Ebelik	27	2.3
Hemşirelik	46	4.0
Antrenörlük Eğitimi	23	2.0
Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği	32	2.8
Spor Yöneticiliği	18	1.6
Toplam	1160	100.0

Tablo 4.5'te öğrencilerin öğrenim gördükleri bölümlere göre dağılımları yer almaktadır. Tabloya göre öğrencilerin; 107 kişiyle en fazla Sınıf Öğretmenliği Bölümü'nde (%9.2), 6 kişiyle en az Fizik Bölümü'nde (%0.5) öğrenim gördüğü görülmektedir. Bu durumun nedenleri; mezuniyet sonrası iş bulma imkanı, Yükseköğretim Kurulu (YÖK)'nun bölümlere vermiş olduğu öğrenci kontenjan sayısı, bölümlere giriş puanları vb. olarak düşünülebilir.

4.1.6. Öğrencilerin Ağırlıklı Genel Not Ortalaması Dağılımı

Tablo 4.6'da araştırmaya katılan öğrencilerin ağırlıklı genel not ortalamalarının dağılımları verilmiştir.

Tablo 4.6. Öğrencilerin ağırlıklı genel not ortalamaları dağılımı

Ağırlıklı Genel Not Ortalaması	f	%
1-1.99	31	2.7
2-2.99	814	70.1
3-4	315	27.2
Toplam	1160	100.0

Öğrencilerin ağırlıklı genel not ortalamalarına bakıldığında %2.7'sinin 2'nin altında, %70.1'inin 2-2.99 aralığında, %27.2'sinin ise 3 ve 3'ün üzerinde ortalamaya sahip olduğu görülmektedir. Tablo 4.6'ya göre ankete katılan öğrencilerin büyük çoğunluğunun ağırlıklı genel not ortalamasının 2 ve 2'nin üzerinde olduğu görülmektedir.

4.1.7. Anne-Babanın Tutumuna Göre Dağılım

Tablo 4.7'de araştırmaya katılan öğrencilerin anne-babalarının kendilerine gösterdiklerini ifade ettikleri tutumlara dair bilgiler yer almaktadır.

Tablo 4.7. Anne-Babanın tutumuna dair dağılım

Anne-Baba Tutumu	f	%
İlgisiz	37	3.2
Otoriter	230	19.8
Demokrat	893	77.0
Toplam	1160	100.0

Ankete katılan öğrencilerin yarıdan fazlası (%77.0) anne-babasının demokrat, %19.8'i anne-babasının otoriter, %3.2'si anne-babasının ilgisiz davrandığını belirtmiştir.

4.1.8. Ailelerin Gelir Düzeylerine Göre Dağılımı

Tablo 4.8'de öğrencilerin ailelerinin ortalama aylık gelir durumları ile ilgili bilgiler yer almaktadır.

Alisinanoğlu ve Ulutaş'ın [4] çalışmalarına göre sosyoekonomik durumun, gelecek kaygısı ve umutsuzluk puanları üzerinde ayrı bir öneme sahip olduğu belirlenmiştir.

Tablo 4.8. Ailenin gelir dağılımı

Aylık Gelir	f	%
0-799 TL	170	14.7
800-3.499 TL	895	77.1
3.500 TL +	95	8.2
Toplam	1160	100.0

Ailesinin ortalama aylık geliri 0-799 TL aralığında olanların oranı %14.7, 800-3.499 TL aralığında olanların oranı %77.1, 3.500 TL ve üzerinde olanların oranı %8.2'dir. Tablo 4.8'den ankete katılan öğrencilerin büyük çoğunluğunun ailesinin ortalama aylık 800-3.499 TL aralığında gelire sahip olduğu görülmektedir.

Çalışma Genel Müdürlüğü İstatistik ve Yetki Otomasyon Dairesi'nin verilerine göre 2014 yılının ilk altı ayı için asgari ücret 1.071 TL net 846 TL'dir [66].

Türk-İş'in yapmış olduğu bir araştırmanın sonuçlarına göre 2014 yılı Nisan ayında 4 kişilik bir ailenin açlık sınırı 1.167 TL, yoksulluk sınırı ise 3.802 TL olarak belirlenmiştir [70].

4.1.9. Öğrencilerin Barındıkları Yere Göre Dağılımı

Öğrencilerin barınma yerlerine ilişkin dağılım Tablo 4.9’da verilmiştir.

Tablo 4.9. Öğrencilerin barındıkları yerlerin dağılımı

Barınılan Yer	f	%
Özel Yurt	104	9.0
Devlet Yurdu	272	23.4
Apart	103	8.9
Ev	681	58.7
Toplam	1160	100.0

Tablo incelendiğinde özel yurttan kalanların oranı %9.0, devlet yurdunda kalanların oranı %23.4, apartta kalanların oranı %8.9, evde kalanların oranı %58.7’dir. Ankete katılan öğrencilerin büyük bir çoğunluğunun evde kaldığı görülmektedir.

4.2. ÖĞRENCİLERİN SOSYODEMOGRAFİK DEĞİŞKENLERE GÖRE SÜREKLİ KAYGI DÜZEYLERİ

Bu kısımda araştırmaya katılan öğrencilerin sürekli kaygı ölçeğine verdikleri yanıtlar ile elde edilen sürekli kaygı puanları, öğrencilerin sosyodemografik değişkenlerine göre incelenmiştir.

4.2.1. Öğrencilerin Üniversiteye Giriş Yıllarına Göre Sürekli Kaygı Puanları

Ahi Evran Üniversitesi son sınıf öğrencilerinin üniversiteye giriş yıllarına göre sürekli kaygı puanlarının frekans dağılımı Tablo 4.10’da, özet istatistiği Tablo 4.11’de ve ANOVA sonuçları Tablo 4.12’de verilmiştir.

Kesim 3.3.2’de verildiği üzere sürekli kaygı ölçeğinden alınan puan 20-39 aralığında ise düşük düzeyde kaygı, 40-59 aralığında ise orta düzeyde kaygı ve 60-80 aralığında ise yüksek düzeyde kaygı olarak ifade edilebilir.

Tablo 4.10. Öğrencilerin üniversiteye giriş yıllarına göre sürekli kaygı puanlarının dağılımı

Üniversiteye Giriş Yılı	Sürekli Kaygı Puanı	f	%
2008	Düşük Kaygı	2	22.2
	Orta Düzeyde Kaygı	7	77.8
	Yüksek Kaygı	0	0.0
2009	Düşük Kaygı	27	36.5
	Orta Düzeyde Kaygı	42	56.7
	Yüksek Kaygı	5	6.8
2010	Düşük Kaygı	355	33.5
	Orta Düzeyde Kaygı	661	62.4
	Yüksek Kaygı	43	4.1
2011	Düşük Kaygı	3	16.7
	Orta Düzeyde Kaygı	15	83.3
	Yüksek Kaygı	0	0.0

2008 yılında üniversiteye kayıt yaptıran öğrencilerin %22.2'sinin düşük düzeyde, %77.8'inin orta düzeyde; 2009 yılında kayıt yaptıran öğrencilerin %36.5'inin düşük düzeyde, %56.7'sinin orta düzeyde %6.8'inin yüksek düzeyde; 2010 yılında kayıt yaptıran öğrencilerin %33.5'inin düşük düzeyde, %62.4'ünün orta düzeyde %4.1'inin yüksek düzeyde; 2011 yılı girişli öğrencilerin %16.7'sinin düşük düzeyde, %83.3'ünün orta düzeyde kaygıya sahip olduğu belirlenmiştir. Sonuç olarak üniversiteye giriş yıllarına göre orta düzeyde kaygıya sahip olanların oranının en yüksek olduğu görülmektedir.

Öğrencilerin üniversiteye giriş yıllarına göre sürekli kaygı ölçeğinden aldıkları puanlara ilişkin aritmetik ortalama ($\bar{x}$) ve standart sapma (ss) değerleri Tablo 4.11'de sunulmuştur.

Tablo 4.11. Öğrencilerin üniversiteye giriş yıllarına göre sürekli kaygı puanlarına ilişkin özet istatistik sonuçları

Yıl	N	$\bar{x}$	Ss
2008	9	43.11	7.131
2009	74	44.31	9.935
2010	1059	43.29	8.673
2011	18	46.66	7.380
Toplam	1160	43.41	8.733

Tablo 4.11'de 2008 yılı girişli öğrencilerin sürekli kaygı puanları ortalamasının 43.11, 2009 yılı girişli öğrencilerin sürekli kaygı puanları ortalamasının 44.31, 2010 yılı girişli öğrencilerin sürekli kaygı puanları

ortalamasının 43.29 ve 2011 yılı girişli öğrencilerin sürekli kaygı puanları ortalamasının 46.66 olduğu görülmektedir. 2008 yılı girişli öğrencilerin sürekli kaygı puanları ortalaması en düşük, 2011 yılı girişli öğrencilerin sürekli kaygı puanları ortalaması ise en yüksektir.

Öğrencilerin üniversiteye giriş yıllarına göre sürekli kaygı puanı ortalamaları arasında farklılık olup olmadığını test etmek için hipotezler aşağıda verilmiştir:

H_0 : Öğrencilerin üniversite giriş yıllarına göre sürekli kaygı puanı ortalamaları arasında fark yoktur ($\mu_1 = \mu_2 = \mu_3 = \mu_4$).

H_s : Öğrencilerin üniversite giriş yıllarına göre sürekli kaygı puanı ortalamalarının en az ikisi farklıdır ($\mu_i \neq \mu_j$ bazı i ve j ler için) (En az iki ortalama farklıdır).

Öğrencilerin üniversiteye giriş yılları ile kaygı düzeyleri arasındaki ilişkiyi gösteren ANOVA sonuçları Tablo 4.12’de verilmiştir.

Tablo 4.12. Öğrencilerin üniversite giriş yıllarına göre sürekli kaygı puanlarına ilişkin ANOVA sonuçları

Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F	p
Gruplar Arası	265.163	3	88.388	1.159	0.324
Gruplar İçi	88138.043	1156	76.244		
Toplam	88403.206	1159			

$p > 0.05$

Tablo 4.12 incelendiğinde öğrencilerin üniversiteye giriş yıllarına göre sürekli kaygı puanları ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olmadığı görülmüştür ($p > 0.05$).

4.2.2. Öğrencilerin Cinsiyetlerine Göre Sürekli Kaygı Puanları

Öğrencilerin cinsiyetlerine göre sürekli kaygı puanlarının frekans ve yüzde dağılımları Tablo 4.13’te verilmiştir.

Tablo 4.13. Öğrencilerin cinsiyetlerine göre sürekli kaygı puanlarının dağılımı

Cinsiyet	Sürekli Kaygı Puanları	f	%
KIZ	Düşük Kaygı	230	29.9
	Orta Düzeyde Kaygı	500	64.9
	Yüksek Kaygı	40	5.2

Tablo 4.13 (devam)

Erkek	Düşük Kaygı	157	40.3
	Orta Düzeyde Kaygı	225	57.6
	Yüksek Kaygı	8	2.1

Tablo 4.13 incelendiğinde kız öğrencilerin %29.9'unun düşük, %64.9'unun orta düzeyde %5.2'sinin yüksek düzeyde kaygıya sahip olduğu görülmektedir. Erkek öğrencilerin ise %40.3'ünün düşük, %57.6'sının orta düzeyde ve %2.1'inin yüksek düzeyde kaygıya sahip olduğu belirlenmiştir. Tablodan kız ve erkek öğrencilerin büyük çoğunluğunun orta düzeyde kaygıya sahip olduğu görülmektedir.

Öğrencilerin cinsiyetlerine göre sürekli kaygı puanı ortalamaları arasında farklılık olup olmadığını test etmek için hipotezler aşağıda verilmiştir:

$H_0: \mu_1 = \mu_2$ (Kız ve erkek öğrencilerin sürekli kaygı puanı ortalamaları arasında fark yoktur)

$H_s: \mu_1 \neq \mu_2$ (Kız ve erkek öğrencilerin sürekli kaygı puanı ortalamaları arasında fark vardır)

Öğrencilerin cinsiyetlerine göre kaygı puanı ortalamaları arasında istatistiksel açıdan anlamlı farklılık olup olmadığını belirleyebilmek için uygulanan bağımsız örneklem t-testi sonuçları Tablo 4.14'teki gibidir.

Tablo 4.14. Öğrencilerin cinsiyetlerine göre sürekli kaygı puanlarına ilişkin bağımsız örneklem t-testi sonuçları

Cinsiyet	N	$\bar{x}$	ss	t	Sd	p
Kız	770	44.44	8.622	5.743	1158	0.000
Erkek	390	41.37	8.601			

$p < 0.05$

Tablo 4.14 incelendiğinde kız öğrencilerin sürekli kaygı puanları ortalamasının (44.44), erkek öğrencilerin sürekli kaygı puanları ortalamasından (41.37) daha yüksek olduğu görülmektedir. Kız ve erkek öğrencilerin sürekli kaygı puanları ortalamaları arasındaki bu farkın istatistiksel olarak anlamlı olduğu belirlenmiştir ($p < 0.05$).

4.2.3. Öğrencilerin Öğrenim Gördükleri Fakülte/Yüksekokul'lara Göre Sürekli Kaygı Puanları

2013-2014 Eğitim-Öğretim Yılı Bahar Yarıyılı'nda Ahi Evran Üniversitesi'ne bağlı 4. sınıfta öğrencisi bulunan 4 Fakülte ve 4 yıllık eğitim veren 3 Yüksekokul bulunmaktadır. Bu Fakülte/Yüksekokul'lar FEF, Eğitim Fakültesi, İİBF, Ziraat Fakültesi, FTR Yüksekokulu, Sağlık Yüksekokulu ve BESYO'dur.

Tablo 4.15'te Fakülte/Yüksekokul'lara göre öğrencilerin sürekli kaygı puanlarına ilişkin frekans ve yüzde dağılımları yer almaktadır.

Tablo 4.15. Fakülte/Yüksekokul'lara göre sürekli kaygı puanları dağılımı

Fakülte, Yüksekokul	Sürekli Kaygı Puanı	F	%
BESYO	Düşük Kaygı	25	34.2
	Orta Düzeyde Kaygı	47	64.4
	Yüksek Kaygı	1	1.4
Eğitim Fakültesi	Düşük Kaygı	129	30.3
	Orta Düzeyde Kaygı	279	65.5
	Yüksek Kaygı	18	4.2
FEF	Düşük Kaygı	96	30.7
	Orta Düzeyde Kaygı	198	63.2
	Yüksek Kaygı	19	6.1
FTR Yüksekokulu	Düşük Kaygı	19	57.6
	Orta Düzeyde Kaygı	14	42.4
	Yüksek Kaygı	0	0.0
İİBF	Düşük Kaygı	46	29.1
	Orta Düzeyde Kaygı	108	68.4
	Yüksek Kaygı	4	2.5
Sağlık Yüksekokulu	Düşük Kaygı	47	44.3
	Orta Düzeyde Kaygı	54	51.0
	Yüksek Kaygı	5	4.7
Ziraat Fakültesi	Düşük Kaygı	25	49.0
	Orta Düzeyde Kaygı	25	49.0
	Yüksek Kaygı	1	2.0

Öğrencilerin öğrenim gördükleri Fakülte/Yüksekokul'lara göre sürekli kaygı puanlarının dağılımı incelendiğinde; FTR Yüksekokulu'nda okuyan öğrencilerden düşük düzeyde kaygı puanı alanların oranının en yüksek olduğu, Ziraat Fakültesi'nde okuyan öğrencilerin %49.0'ının düşük düzeyde %49.0'ının orta düzeyde kaygı puanına sahip olduğu, diğer Fakülte/Yüksekokul'larda öğrenim gören öğrencilerden orta düzeyde kaygı puanına sahip olanların oranının en yüksek olduğu görülmektedir.

FTR Yüksekokulu'nda öğrenim gören öğrencilerin gelecek kaygıları diğer Fakülte/Yüksekokul'lara göre daha azdır.

Tablo 4.16'da öğrencilerin Fakülte/Yüksekokul'lara göre sürekli kaygı ölçüğünden aldıkları puanlara ilişkin $\bar{x}$ ve ss değerleri verilmiştir.

Tablo 4.16. Öğrencilerin öğrenim gördükleri Fakülte/Yüksekokul'lara göre sürekli kaygı puanlarının özet istatistik sonuçları

Fakülte, Yüksekokul	N	$\bar{x}$	ss
BESYO	73	41.67	8.401
Eğitim Fakültesi	426	43.63	8.399
FEF	313	44.65	8.968
FTR Yüksekokulu	33	37.96	8.787
İİBF	158	44.07	8.008
Sağlık Yüksekokulu	106	42.03	9.278
Ziraat Fakültesi	51	40.74	9.296
Toplam	1160	43.41	8.733

En yüksek kaygı puanı ortalamasına sahip fakülte FEF (44.65) iken, FTR Yüksekokulu'nda okuyan öğrencilerin kaygı puanı ortalaması 37.96 ile en düşük çıkmıştır.

Öğrencilerin öğrenim gördükleri Fakülte/Yüksekokul'lara göre sürekli kaygı puanları ortalamaları arasındaki farklılığın istatistiksel olarak anlamlı olup olmadığı ANOVA ile test edilmiş ve Tablo 4.17'de verilmiştir.

Tablo 4.17. Öğrencilerin öğrenim gördükleri Fakülte/Yüksekokul'lara göre sürekli kaygı puanlarına ilişkin ANOVA sonuçları

Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p
Gruplar Arası	23.36165	6	389.361	5.216	0.000
Gruplar İçi	86067.041	1153	74.646		
Toplam	88403.206	1159			

$p < 0.05$

Tablo 4.17'den öğrencilerin okudukları Fakülte/Yüksekokul'lara göre sürekli kaygı puanları ortalamaları arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir ($p < 0.05$). Grup varyanslarının homojen olduğu durumda Kesim 3.4'te belirtildiği üzere, farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek için Bonferroni testi uygulanmıştır. Bonferroni testinden elde edilen sonuçlar Tablo 4.18'de verilmiştir.

Tablo 4.18. Öğrencilerin öğrenim gördükleri Fakülte/Yüksekokul'lara göre sürekli kaygı puanlarına ilişkin Bonferroni testi sonuçları

Gruplar		Ortalama Fark	Standart Hata	p
BESYO	Eğitim Fakültesi	-1.96492	1.09443	1.000
	FEF	-2.98372	1.12296	0.168
	FTR Yüksekokulu	3.70154	1.81233	0.868
	İİBF	-2.40472	1.22270	1.000
	Sağlık Yüksekokulu	-0.36650	1.31406	1.000
	Ziraat Fakültesi	0.92613	1.57677	1.000
Eğitim Fakültesi	BESYO	1.96492	1.09443	1.000
	FEF	-1.01880	0.64320	1.000
	FTR Yüksekokulu	5.66645	1.56116	0.006*
	İİBF	-0.43980	0.80478	1.000
	Sağlık Yüksekokulu	1.59841	0.93778	1.000
	Ziraat Fakültesi	2.89105	1.28019	0.506
FEF	BESYO	2.98372	1.12296	0.168
	Eğitim Fakültesi	1.01880	0.64320	1.000
	FTR Yüksekokulu	6.68526	1.58129	0.001*
	İİBF	0.57900	0.84317	1.000
	Sağlık Yüksekokulu	2.61722	0.97093	0.150
	Ziraat Fakültesi	3.90985	1.30466	0.059
FTR Yüksekokulu	BESYO	-3.70154	1.81233	0.868
	Eğitim Fakültesi	-5.66645	1.56116	0.006*
	FEF	-6.68526	1.58129	0.001*
	İİBF	-6.10625	1.65362	0.005*
	Sağlık Yüksekokulu	-4.06804	1.72227	0.385
	Ziraat Fakültesi	-2.77540	1.93020	1.000
İİBF	BESYO	2.40472	1.22270	1.000
	Eğitim Fakültesi	0.43980	0.80478	1.000
	FEF	-0.57900	0.84317	1.000
	FTR Yüksekokulu	6.10625	1.65362	0.005*
	Sağlık Yüksekokulu	2.03821	1.08474	1.000
	Ziraat Fakültesi	3.33085	1.39144	0.353
Sağlık Yüksekokulu	BESYO	0.36650	1.31406	1.000
	Eğitim Fakültesi	-1.59841	0.93778	1.000
	FEF	-2.61722	0.97093	0.150
	FTR Yüksekokulu	4.06804	1.72227	0.385
	İİBF	-2.03821	1.08474	1.000
	Ziraat Fakültesi	1.29264	1.47237	1.000
Ziraat Fakültesi	BESYO	-0.92613	1.57677	1.000
	Eğitim Fakültesi	-2.89105	1.28019	0.506
	FEF	-3.90985	1.30466	0.059
	FTR Yüksekokulu	2.77540	1.93020	1.000
	İİBF	-3.33085	1.39144	0.353
	Sağlık Yüksekokulu	-1.29264	1.47237	1.000

* p < 0.05

Öğrencilere uygulanan sürekli kaygı ölçeğinden elde edilen puanların hangi fakülteler arasında anlamlı derecede farklılık gösterdiğini belirlemek için yapılan Bonferroni testi sonuçlarına göre:

FTR Yüksekokulu'nda okuyan öğrencilerin sürekli kaygı düzeyleri; Eğitim Fakültesi, FEF ve İİBF'de okuyan öğrencilerin sürekli kaygı düzeylerine göre istatistiksel olarak anlamlı derecede düşük elde edilmiştir.

4.2.4. Öğrencilerin Öğretim Durumlarına Göre Sürekli Kaygı Puanları

Öğrencilerin öğretim durumlarına göre sürekli kaygı puanlarının frekans ve yüzde dağılımları Tablo 4.19'da verilmiştir.

Tablo 4.19. Öğrencilerin öğretim durumlarına göre sürekli kaygı puanlarının dağılımı

Öğretim Durumu	Sürekli Kaygı Puanları	f	%
Normal Öğretim	Düşük Kaygı	288	34.8
	Orta Düzeyde Kaygı	512	61.8
	Yüksek Kaygı	28	3.4
İkinci Öğretim	Düşük Kaygı	99	29.8
	Orta Düzeyde Kaygı	213	64.2
	Yüksek Kaygı	20	6.0

Normal öğretimde okuyan öğrencilerin %34.8'i düşük, %61.8'i orta düzeyde, %3.4'ü yüksek; ikinci öğretimde okuyan öğrencilerin %29.8'i düşük, %64.2'si orta düzeyde, %6.0'ı yüksek düzeyde kaygı puanına sahiptir. Tablo 4.19'dan her iki öğretim için de orta düzeyde kaygıya sahip olanların oranının en büyük olduğu görülmektedir.

Öğrencilerin öğretim durumlarına göre sürekli kaygı puanları ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık olup olmadığını belirlemek için uygulanan bağımsız örneklem t-testi sonuçları Tablo 4.20'de verilmiştir.

Tablo 4.20. Öğrencilerin öğretim durumlarına göre sürekli kaygı puanlarına ilişkin bağımsız örneklem t-testi sonuçları

Öğretim Durumu	N	$\bar{x}$	ss	t	sd	p
Normal Öğretim	828	43.03	8.666	-2.332	1158	0.02
İkinci Öğretim	332	44.35	8.841			

$p < 0.05$

Tablo 4.20 incelendiğinde, normal öğretimde okuyan öğrencilerin sürekli kaygı puanları ortalamasının (43.03), ikinci öğretimde okuyan öğrencilerin sürekli kaygı puanları ortalamasından (44.35) daha düşük olduğu görülmektedir. Normal öğretim ve ikinci öğretim öğrencilerinin sürekli kaygı puanları arasındaki bu farklılık istatistiksel açıdan anlamlıdır ($p < 0.05$).

4.2.5. Öğrencilerin Öğrenim Gördükleri Bölümlere Göre Sürekli Kaygı Puanları

Öğrencilerin öğrenim gördükleri bölümlere göre sürekli kaygı puanlarının frekans ve yüzde dağılımları Tablo 4.21’de verilmiştir.

Tablo 4.21. Öğrencilerin öğrenim gördükleri bölümlere göre sürekli kaygı puanlarının dağılımı

Bölüm	Sürekli Kaygı Puanı	f	%
Antropoloji	Düşük Kaygı	11	37.9
	Orta Düzeyde Kaygı	16	55.2
	Yüksek Kaygı	2	6.9
Arkeoloji	Düşük Kaygı	4	33.3
	Orta Düzeyde Kaygı	8	66.7
	Yüksek Kaygı	0	0.0
Biyoloji	Düşük Kaygı	8	18.2
	Orta Düzeyde Kaygı	31	70.4
	Yüksek Kaygı	5	11.4
Coğrafya	Düşük Kaygı	2	11.1
	Orta Düzeyde Kaygı	14	77.8
	Yüksek Kaygı	2	11.1
Fizik	Düşük Kaygı	4	66.7
	Orta Düzeyde Kaygı	2	33.3
	Yüksek Kaygı	0	0.0
Kimya	Düşük Kaygı	15	35.7
	Orta Düzeyde Kaygı	26	61.9
	Yüksek Kaygı	1	2.4
Matematik	Düşük Kaygı	21	41.2
	Orta Düzeyde Kaygı	28	54.9
	Yüksek Kaygı	2	3.9
Tarih	Düşük Kaygı	13	31.0
	Orta Düzeyde Kaygı	28	66.6
	Yüksek Kaygı	1	2.4
Türk Dili ve Edebiyatı	Düşük Kaygı	18	26.1
	Orta Düzeyde Kaygı	45	65.2
	Yüksek Kaygı	6	8.7
Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Öğretmenliği	Düşük Kaygı	9	39.1
	Orta Düzeyde Kaygı	14	60.9
	Yüksek Kaygı	0	0.0
Fen Bilgisi Öğretmenliği	Düşük Kaygı	25	35.2
	Orta Düzeyde Kaygı	45	63.4
	Yüksek Kaygı	1	1.4

Tablo 4.21 (devam)

İlköğretim Matematik Öğretmenliği	Düşük Kaygı	6	24.0
	Orta Düzeyde Kaygı	19	76.0
	Yüksek Kaygı	0	0.0
Okul Öncesi Öğretmenliği	Düşük Kaygı	9	36.0
	Orta Düzeyde Kaygı	16	64.0
	Yüksek Kaygı	0	0.0
Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık	Düşük Kaygı	18	36.7
	Orta Düzeyde Kaygı	30	61.3
	Yüksek Kaygı	1	2.0
Sınıf Öğretmenliği	Düşük Kaygı	31	29.0
	Orta Düzeyde Kaygı	67	62.6
	Yüksek Kaygı	9	8.4
Sosyal Bilgiler Öğretmenliği	Düşük Kaygı	12	16.4
	Orta Düzeyde Kaygı	56	76.8
	Yüksek Kaygı	5	6.8
Türkçe Öğretmenliği	Düşük Kaygı	19	35.8
	Orta Düzeyde Kaygı	32	60.4
	Yüksek Kaygı	2	3.8
İktisat	Düşük Kaygı	17	32.7
	Orta Düzeyde Kaygı	32	61.5
	Yüksek Kaygı	3	5.8
Kamu Yönetimi	Düşük Kaygı	14	26.4
	Orta Düzeyde Kaygı	38	71.7
	Yüksek Kaygı	1	1.9
Uluslararası İlişkiler	Düşük Kaygı	15	28.3
	Orta Düzeyde Kaygı	38	71.7
	Yüksek Kaygı	0	0.0
Tarımsal Biyoteknoloji	Düşük Kaygı	17	56.7
	Orta Düzeyde Kaygı	12	40.0
	Yüksek Kaygı	1	3.3
Tarla Bitkileri	Düşük Kaygı	8	38.1
	Orta Düzeyde Kaygı	13	61.9
	Yüksek Kaygı	0	0.0
Fizyoterapi ve Rehabilitasyon	Düşük Kaygı	19	57.6
	Orta Düzeyde Kaygı	14	42.4
	Yüksek Kaygı	0	0.0
Çocuk Gelişimi	Düşük Kaygı	15	45.5
	Orta Düzeyde Kaygı	16	48.4
	Yüksek Kaygı	2	6.1
Ebelik	Düşük Kaygı	9	33.3
	Orta Düzeyde Kaygı	15	55.6
	Yüksek Kaygı	3	11.1
Hemşirelik	Düşük Kaygı	23	50.0
	Orta Düzeyde Kaygı	23	50.0
	Yüksek Kaygı	0	0.0
Antrenörlük Eğitimi	Düşük Kaygı	9	39.1
	Orta Düzeyde Kaygı	14	60.9
	Yüksek Kaygı	0	0.0

Tablo 4.21 (devam)

Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği	Düşük Kaygı	11	34.4
	Orta Düzeyde Kaygı	20	62.5
	Yüksek Kaygı	1	3.1
Spor Yöneticiliği	Düşük Kaygı	5	27.8
	Orta Düzeyde Kaygı	13	72.2
	Yüksek Kaygı	0	0.0

Tablo 4.21 incelendiğinde Fizik, Tarımsal Biyoteknoloji, Fizyoterapi ve Rehabilitasyon bölümlerinde okuyan öğrencilerin düşük düzeyde kaygıya sahip olma oranları en yüksektir. Hemşirelik Bölümü'nde okuyan öğrencilerin %50.0'nın düşük, %50.0'nın orta düzeyde kaygıya sahip olduğu görülmektedir. Diğer bölümlerde okuyan öğrencilerin ise orta düzeyde kaygıya sahip olma oranları en yüksektir.

Tablo 4.22'de ankete katılan öğrencilerin öğrenim gördükleri bölümlere göre sürekli kaygı puanlarına ilişkin özet istatistikleri yer almaktadır.

Tablo 4.22. Öğrencilerin öğrenim gördükleri bölümlere göre sürekli kaygı puanlarının özet istatistik sonuçları

Bölüm	N	$\bar{x}$	ss
Antropoloji	29	42.86	9.368
Arkeoloji	12	44.00	9.990
Biyoloji	44	45.61	8.768
Coğrafya	18	47.44	8.204
Fizik	6	38.00	6.228
Kimya	42	43.42	8.898
Matematik	51	42.72	8.369
Tarih	42	45.30	9.253
Türk Dili ve Edebiyatı	69	46.53	9.056
Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Öğretmenliği	23	42.78	7.153
Fen Bilgisi Öğretmenliği	71	41.54	7.842
İlköğretim Matematik Öğretmenliği	25	44.96	7.796
Okul Öncesi Öğretmenliği	25	43.28	7.694
Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık	49	40.71	7.574
Sınıf Öğretmenliği	107	45.38	9.388
Sosyal Bilgiler Öğretmenliği	73	46.24	7.917
Türkçe Öğretmenliği	53	41.92	7.958
İktisat	52	44.53	9.181
Kamu Yönetimi	53	43.84	7.899
Uluslararası İlişkiler	53	43.84	6.945
Tarımsal Biyoteknoloji	30	39.93	10.510
Tarla Bitkileri	21	41.90	7.313
Fizyoterapi ve Rehabilitasyon	33	37.96	8.787
Çocuk Gelişimi	33	41.84	8.639

Tablo 4.22 (devam)

Ebelik	27	44.14	10.819
Hemşirelik	46	40.93	8.731
Antrenörlük Eğitimi	23	42.00	9.467
Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği	32	41.21	7.686
Spor Yöneticiliği	18	42.05	8.632
Toplam	1160	43.41	8.733

Öğrencilerin bölümlere göre sürekli kaygı puanları ortalamaları incelendiğinde en yüksek kaygı puanı ortalamasının Coğrafya Bölümü'nde ($\bar{x}$ =47.44), en düşük kaygı puanı ortalamasının ise Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Bölümü'nde ($\bar{x}$ =37.96) olduğu belirlenmiştir. Ayrıca Fizik ($\bar{x}$ =38.00), Tarımsal Biyoteknoloji ($\bar{x}$ =39.93) ve Fizyoterapi ve Rehabilitasyon ($\bar{x}$ = 37.96) bölümlerinde okuyan öğrencilerin sürekli kaygı puanı ortalamalarının düşük düzeyde, diğer bölümlerde okuyan öğrencilerin sürekli kaygı puanı ortalamalarının orta düzeyde olduğu görülmektedir. Sonuç olarak öğrencilerin öğrenim gördükleri bölümlere göre düşük ya da orta düzeyde kaygıya sahip olduğu belirlenmiştir.

Öğrencilerin öğrenim gördükleri bölümlere göre sürekli kaygı puanları ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık olup olmadığı ANOVA ile test edilmiş ve Tablo 4.23'te verilmiştir.

Tablo 4.23. Öğrencilerin öğrenim gördükleri bölümlere göre sürekli kaygı puanlarına ilişkin ANOVA sonuçları

Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p
Gruplar Arası	5420.242	28	193.580	2.638	0.000
Gruplar İçi	82982.964	1131	73.371		
Toplam	88403.206	1159			

$p < 0.05$

Tablo 4.23 incelendiğinde öğrencilerin öğrenim gördükleri bölümlere göre sürekli kaygı puanları ortalamaları arasında istatistiksel açıdan anlamlı farklılık olduğu görülmektedir ($p < 0.05$). Bu farklılığın hangi bölümler arasında olduğunu belirlemek için yapılan Bonferroni testi sonuçlarına ilişkin tablo çok büyük olduğundan dolayı sadece aralarında istatistiksel olarak anlamlı farklılık olan bölümler Tablo 4.24'te sunulmuştur.

Tablo 4.24. Öğrencilerin öğrenim gördükleri bölümlere göre sürekli kaygı puanlarına ilişkin Bonferroni testi sonuçları

Gruplar		Ortalama Fark	Standart Hata	P
Biyoloji	Fizyoterapi ve Rehabilitasyon	7.64394	1.97254	0.046*
Fizyoterapi ve Rehabilitasyon	Biyoloji	-7.64394	1.97254	0.046*
	Sınıf Öğretmenliği	-7.41348	1.70560	0.006*
	Sosyal Bilgiler Öğretmenliği	-8.27688	1.79679	0.002*
	Türk Dili ve Edebiyatı	-8.56653	1.81293	0.001*
Sınıf Öğretmenliği	Fizyoterapi ve Rehabilitasyon	7.41348	1.70560	0.006*
Sosyal Bilgiler Öğretmenliği	Fizyoterapi ve Rehabilitasyon	8.27688	1.79679	0.002*
Türk Dili ve Edebiyatı	Fizyoterapi ve Rehabilitasyon	8.56653	1.81293	0.001*

*p < 0.05

Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Bölümü'nde okuyan öğrencilerin sürekli kaygı düzeyleri; Biyoloji, Sınıf Öğretmenliği, Sosyal Bilgiler Öğretmenliği, Türk Dili ve Edebiyatı bölümlerinde okuyan öğrencilerin sürekli kaygı düzeylerine göre istatistiksel olarak anlamlı derecede düşük elde edilmiştir.

4.2.6. Öğrencilerin Ağırlıklı Genel Not Ortalamalarına Göre Sürekli Kaygı Puanları

Öğrencilerin ağırlıklı genel not ortalamalarına göre sürekli kaygı puanlarının frekans ve yüzde dağılımları Tablo 4.25'te verilmiştir.

Tablo 4.25. Öğrencilerin ağırlıklı genel not ortalamalarına göre sürekli kaygı puanlarının dağılımı

Ağırlıklı Genel Not Ortalaması	Sürekli Kaygı Puanı	f	%
1-1.99	Düşük Kaygı	7	22.6
	Orta Düzeyde Kaygı	22	70.9
	Yüksek Kaygı	2	6.5
2-2.99	Düşük Kaygı	274	33.7
	Orta Düzeyde Kaygı	508	62.4
	Yüksek Kaygı	32	3.9
3-4	Düşük Kaygı	106	33.7
	Orta Düzeyde Kaygı	195	61.9
	Yüksek Kaygı	14	4.4

Tablo 4.25 incelendiğinde ağırlıklı genel not ortalaması 1-1.99 aralığında olan öğrencilerin %22.6'sının düşük, %70.9'unun orta düzeyde, %6.5'inin yüksek düzeyde; 2-2.99 aralığında olan öğrencilerin %33.7'sinin düşük, %62.4'ünün orta düzeyde %3.9'unun yüksek düzeyde; 3-4 aralığında olan öğrencilerin %33.7'sinin düşük, %61.9'unun orta düzeyde %4.4'ünün yüksek düzeyde sürekli kaygı puanına

sahip olduğu belirlenmiştir. Sonuç olarak ağırlıklı genel not ortalamalarına göre orta düzeyde kaygıya sahip olanların oranı en yüksektir.

Tablo 4.26’da öğrencilerin ağırlıklı genel not ortalamalarına göre sürekli kaygı ölçeğinden aldıkları puanlara ilişkin $\bar{x}$ ve ss değerleri verilmiştir.

Tablo 4.26. Öğrencilerin ağırlıklı genel not ortalamalarına göre sürekli kaygı puanlarına ilişkin özet istatistik sonuçları

Ağırlıklı Genel Not Ortalaması	N	$\bar{x}$	ss
1-1.99	31	45.48	7.571
2-2.99	814	43.17	8.527
3-4	315	43.81	9.329
Toplam	1160	43.41	8.733

Ağırlıklı genel not ortalaması 1-1.99 aralığında olan öğrencilerin sürekli kaygı puanları ortalaması 45.48, 2-2.99 aralığında olan öğrencilerin sürekli kaygı puanları ortalaması 43.17, 3-4 aralığında olan öğrencilerin sürekli kaygı puanları ortalaması 43.81 olarak bulunmuştur. Her üç grubun sürekli kaygı puanları ortalamaları düşük kabul edilen 20-39 aralığından yüksek çıkmıştır. Yani ağırlıklı genel not ortalamalarına göre öğrenciler orta düzeyde kaygıya sahiptir.

Öğrencilerin ağırlıklı genel not ortalamalarına göre sürekli kaygı puanları ortalamaları arasındaki farklılığın istatistiksel olarak anlamlı olup olmadığı ANOVA ile test edilmiştir. Analiz sonuçları Tablo 4.27’de verilmiştir.

Tablo 4.27. Öğrencilerin ağırlıklı genel not ortalamalarına göre sürekli kaygı puanlarına ilişkin ANOVA sonuçları

Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p
Gruplar Arası	230.253	2	115.126	1.511	0.221
Gruplar İçi	88172.953	1157	76.208		
Toplam	88403.206	1159			

$p > 0.05$

Tablo 4.27 incelendiğinde öğrencilerin ağırlıklı genel not ortalamalarına göre sürekli kaygı puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olmadığı belirlenmiştir ($p > 0.05$).

4.2.7. Öğrencilerin Anne-Baba Tutumlarına Göre Sürekli Kaygı Puanları

Öğrencilerin anne-baba tutumlarına göre sürekli kaygı puanlarının frekans dağılımı ve yüzde dağılımları Tablo 4.28'deki gibidir.

Tablo 4.28. Öğrencilerin anne-baba tutumlarına göre sürekli kaygı puanlarının dağılımı

Anne-Baba Tutumu	Sürekli Kaygı Puanı	f	%
İlgisiz	Düşük Kaygı	7	18.9
	Orta Düzeyde Kaygı	28	75.7
	Yüksek Kaygı	2	5.4
Otoriter	Düşük Kaygı	61	26.5
	Orta Düzeyde Kaygı	157	68.3
	Yüksek Kaygı	12	5.2
Demokrat	Düşük Kaygı	319	35.7
	Orta Düzeyde Kaygı	540	60.5
	Yüksek Kaygı	34	3.8

Anne-babasının ilgisiz olduğunu ifade eden öğrencilerin %18.9'u düşük düzeyde, %75.7'si orta düzeyde ve %5.4'ü yüksek düzeyde kaygıya sahiptir. Anne-babasının otoriter olduğunu belirten öğrencilerin %26.5'i düşük düzeyde, %68.3'ü orta düzeyde ve %5.2'si yüksek düzeyde kaygıya sahiptir. Anne-babasını demokrat olarak tanımlayan öğrencilerin %35.7'si düşük düzeyde, %60.5'i orta düzeyde ve %3.8'i yüksek düzeyde kaygıya sahiptir. Anne-baba tutumlarına göre orta düzeyde kaygılı olan öğrencilerin oranının en yüksek olduğu görülmektedir. Yüksek kaygı oranının en fazla olduğu grup ailesini ilgisiz olarak belirten öğrenciler olurken, düşük kaygı oranının en fazla olduğu grup ailesini demokrat olarak belirten öğrenciler olmuştur.

Tablo 4.29'da öğrencilerin anne-baba tutumlarına göre sürekli kaygı ölçeğinden aldıkları puanlara ilişkin $\bar{x}$ ve ss değerleri verilmiştir.

Tablo 4.29. Öğrencilerin anne-baba tutumlarına göre sürekli kaygı puanlarına ilişkin özet istatistik sonuçları

Anne-Baba Tutumu	N	$\bar{x}$	ss
İlgisiz	37	44.97	7.697
Otoriter	230	44.86	8.666
Demokrat	893	42.97	8.751
Toplam	1160	43.41	8.733

Her grup için sürekli kaygı puanı düşük kabul edilen 20-39 aralığından yüksek bulunmuştur. Ailesinin ilgisiz olduğunu ifade eden öğrencilerin sürekli kaygı puanları ortalamasının en yüksek, ailesinin demokrat olduğunu belirten öğrencilerin sürekli kaygı puanları ortalamasının en düşük olduğu tespit edilmiştir.

Öğrencilerin anne-baba tutumlarına göre sürekli kaygı puanları ortalamaları arasındaki farklılığın istatistiksel olarak anlamlı olup olmadığı ANOVA ile test edilmiştir. Analiz sonuçları Tablo 4.30’da verilmiştir.

Tablo 4.30. Öğrencilerin anne-baba tutumlarına göre sürekli kaygı puanlarına ilişkin ANOVA sonuçları

Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F	p
Gruplar Arası	750.791	2	375.396	4.955	0.007
Gruplar İçi	87652.415	1157	75.758		
Toplam	88403.206	1159			

$p < 0.05$

Tablo 4.30’a bakıldığında öğrencilerin anne-baba tutumlarına göre sürekli kaygı puanları ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı fark olduğu görülmüştür ($p < 0.05$). Bu farkın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek için yapılan Bonferroni testi sonuçları Tablo 4.31’de verilmiştir.

Tablo 4.31. Öğrencilerin anne-baba tutumlarına göre sürekli kaygı puanlarına ilişkin Bonferroni testi sonuçları

Gruplar	Ortalama Fark	Standart Hata	p	
İlgisiz	Otoriter	0.10341	1.54172	1.000
	Demokrat	1.99985	1.46026	0.513
Otoriter	İlgisiz	-0.10341	1.54172	1.000
	Demokrat	1.89644	0.64360	0.010*
Demokrat	İlgisiz	-1.99985	1.46026	0.513
	Otoriter	-1.89644	0.64360	0.010*

* $p < 0.05$

Anne-babasını otoriter olarak ifade eden öğrencilerin sürekli kaygı puanları ortalaması ile anne-babasını demokrat olarak tanımlayan öğrencilerin sürekli kaygı puanları ortalaması arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık vardır. Anne-babasını otoriter olarak tanımlayan öğrencilerin sürekli kaygı puanları ortalaması demokrat olarak tanımlayanların sürekli kaygı puanları ortalamasına göre daha yüksektir.

4.2.8. Öğrencilerin Ailelerinin Ortalama Aylık Gelirine Göre Sürekli Kaygı Puanları

Öğrencilerin ailelerinin ortalama aylık gelirine göre sürekli kaygı puanlarının frekans ve yüzde dağılımı Tablo 4.32’de verilmiştir.

Tablo 4.32. Öğrencilerin ailelerinin ortalama aylık gelirine göre sürekli kaygı puanlarının dağılımı

Ailenin Ortalama Aylık Geliri	Sürekli Kaygı Puanı	f	%
0 -799 TL	Düşük Kaygı	44	25.9
	Orta Düzeyde Kaygı	115	67.6
	Yüksek Kaygı	11	6.5
800-3.499 TL	Düşük Kaygı	305	34.1
	Orta Düzeyde Kaygı	556	62.1
	Yüksek Kaygı	34	3.8
3.500 TL +	Düşük Kaygı	38	40.0
	Orta Düzeyde Kaygı	54	56.8
	Yüksek Kaygı	3	3.2

Tablo 4.32’den ailenin gelir düzeyi arttıkça yüksek kaygı puanına sahip öğrencilerin oranının düştüğü görülmektedir. Yüksek kaygı oranının en fazla olduğu grup, ailesi 0-799 TL aralığında gelire sahip öğrenciler iken yüksek kaygı oranının en az olduğu grup, ailesinin ortalama geliri 3.500 TL ve üzerinde olan öğrencilerdir.

Ailenin ortalama aylık gelirine göre öğrencilerin sürekli kaygı puanlarının özet istatistik sonuçları Tablo 4.33’te verilmiştir.

Tablo 4.33. Öğrencilerin ailelerinin ortalama aylık gelirine göre sürekli kaygı puanlarına ilişkin özet istatistik sonuçları

Ailenin Ortalama Aylık Geliri	N	$\bar{x}$	ss
0-799 TL	170	45.22	9.011
800-3.499 TL	895	43.26	8.609
3.500 TL +	95	41.54	8.933
Toplam	1160	43.41	8.733

Tablo 4.33’ten ailesinin ortalama aylık geliri 0-799 TL aralığında olan öğrencilerin sürekli kaygı puanı ortalamasının 45.22, ailesinin ortalama aylık geliri 800-3.499 TL aralığında olan öğrencilerin sürekli kaygı puanı ortalamasının 43.26 ve ailesinin ortalama aylık geliri 3.500 TL ve üzeri olan öğrencilerin sürekli kaygı puanı ortalamasının 41.54 olduğu görülmektedir. Her grup için sürekli kaygı puanı

ortalaması düşük kabul edilen 20-39 aralığından yüksek bulunmuştur. Ailenin ortalama aylık gelir miktarı arttıkça öğrencilerin kaygı puanları ortalamasının azaldığı görülmektedir.

Öğrencilerin ailelerinin ortalama aylık gelirlerine göre sürekli kaygı puanlarına ilişkin ANOVA testi sonuçları Tablo 4.34'te verilmiştir.

Tablo 4.34. Öğrencilerin ailelerinin ortalama aylık gelirine göre sürekli kaygı puanlarına ilişkin ANOVA sonuçları

Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p
Gruplar Arası	910.906	2	455.453	6.023	0.002
Gruplar İçi	87492.300	1157	75.620		
Toplam	88403.206	1159			

$p < 0.05$

Tablo 4.34 incelendiğinde öğrencilerin ailelerinin ortalama aylık gelirine göre sürekli kaygı puanları ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık olduğu görülmüştür ($p < 0.05$). Bu farklılığın hangi gruplar arasında olduğu Tablo 4.35'te verilmiştir.

Tablo 4.35. Öğrencilerin ailelerinin ortalama aylık gelirine göre sürekli kaygı puanlarına ilişkin Bonferroni testi sonuçları

Gruplar	Ortalama Fark	Standart Hata	p	
0-799 TL	800-3.499 TL	1.96349	0.72754	0.021*
	3.500 TL+	3.68204	1.11392	0.003*
800-3.499 TL	0-799 TL	-1.96349	0.72754	0.021*
	3.500 TL +	1.71855	0.93834	0.202
3.500 TL +	0-799 TL	-3.68204	1.11392	0.003*
	800-3.499 TL	-1.71855	0.93834	0.202

* $p < 0.05$

Tablo 4.35 incelendiğinde ailesinin ortalama aylık geliri 0-799 TL ve 800-3.499 TL ile 0-799 TL ve 3.500 TL+ olan öğrencilerin sürekli kaygı düzeyleri arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık vardır. Ailesinin ortalama aylık geliri 0-799 TL olan öğrencilerin sürekli kaygı puanları ortalaması, ailesinin ortalama aylık geliri 800-3.499 TL ve 3.500 TL+ olan öğrencilerin sürekli kaygı puanları ortalamalarına göre istatistiksel olarak anlamlı derecede yüksektir.

4.2.9. Öğrencilerin Barındıkları Yerlere Göre Sürekli Kaygı Puanları

Öğrencilerin barındıkları yerlere göre sürekli kaygı puanlarının frekans dağılımı ve yüzde dağılımları Tablo 4.36’da verilmiştir

Tablo 4.36. Öğrencilerin barındıkları yerlere göre sürekli kaygı puanlarının dağılımı

Barınılan Yer	Sürekli Kaygı Puanı	f	%
Devlet Yurdu	Düşük Kaygı	65	23.9
	Orta Düzeyde Kaygı	195	71.7
	Yüksek Kaygı	12	4.4
Özel Yurt	Düşük Kaygı	26	25.0
	Orta Düzeyde Kaygı	72	69.2
	Yüksek Kaygı	6	5.8
Apart	Düşük Kaygı	40	38.8
	Orta Düzeyde Kaygı	60	58.3
	Yüksek Kaygı	3	2.9
Ev	Düşük Kaygı	256	37.6
	Orta Düzeyde Kaygı	398	58.4
	Yüksek Kaygı	27	4.0

Devlet yurdunda kalan öğrencilerin %23.9’unun düşük düzeyde, %71.7’sinin orta düzeyde, %4.4’ünün yüksek düzeyde; özel yurttan kalan öğrencilerin %25.0’nin düşük düzeyde, %69.2’sinin orta düzeyde, %5.8’inin yüksek düzeyde; apartta kalan öğrencilerin %38.8’inin düşük düzeyde, %58.3’ünün orta düzeyde, %2.9’unun yüksek düzeyde, evde kalan öğrencilerin %37.6’sının düşük düzeyde, %58.4’ünün orta düzeyde, %4.0’nin yüksek düzeyde kaygıya sahip olduğu belirlenmiştir. Yüksek kaygı oranının en fazla olduğu grup özel yurttan kalan öğrenciler olurken, düşük kaygı oranının en fazla olduğu grup apartta kalan öğrencilerdir.

Öğrencilerin barındıkları yerlere göre sürekli kaygı ölçeğinden aldıkları puanlara ilişkin $\bar{x}$ ve ss değerleri Tablo 4.37’deki gibidir.

Tablo 4.37. Öğrencilerin barındıkları yerlere göre sürekli kaygı puanlarına ilişkin özet istatistik sonuçları

Barınılan Yer	N	$\bar{x}$	ss
Devlet Yurdu	272	45.25	7.841
Özel Yurt	104	45.27	8.921
Apart	103	43.41	8.242
Ev	681	42.39	8.962
Toplam	1160	43.41	8.733

Evde kalan öğrencilerin sürekli kaygı puanları ortalamasının en düşük, özel yurttan kalan öğrencilerin sürekli kaygı puanları ortalamasının en yüksek olduğu tespit edilmiştir.

Öğrencilerin barındıkları yerlere göre sürekli kaygı puanları ortalamalarına ilişkin ANOVA sonuçları Tablo 4.38’de verilmiştir.

Tablo 4.38. Öğrencilerin barındıkları yerlere göre sürekli kaygı puanlarına ilişkin ANOVA sonuçları

Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F	p
Gruplar Arası	1987.712	3	662.571	8.863	0.000
Gruplar İçi	86415.494	1156	74.754		
Toplam	88403.206	1159			

$p < 0.05$

Tablo 4.38 incelendiğinde öğrencilerin barındıkları yerlere göre sürekli kaygı puanları ortalamaları arasında istatistiksel açıdan anlamlı farklılık olduğu görülmüştür ($p < 0.05$). Bu farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek için yapılan Bonferroni testi sonuçları Tablo 4.39’da verilmiştir.

Tablo 4.39. Öğrencilerin barındıkları yerlere göre sürekli kaygı puanlarına ilişkin Bonferroni testi sonuçları

Gruplar	Ortalama Fark	Standart Hata	p	
Devlet Yurdu	Özel Yurt	-0.02885	0.99680	1.000
	Apart	1.83252	1.00030	0.403
	Ev	2.85646	0.62016	0.000*
Özel Yurt	Devlet Yurdu	0.02885	0.99680	1.000
	Apart	1.86137	1.20190	0.730
	Ev	2.88531	0.91025	0.009*
Apart	Devlet Yurdu	-1.83252	1.00030	0.403
	Özel Yurt	-1.86137	1.20190	0.730
	Ev	1.02394	0.91408	1.000
Ev	Devlet Yurdu	-2.85646	0.62016	0.000*
	Özel Yurt	-2.88531	0.91025	0.009*
	Apart	-1.02394	0.91408	1.000

* $p < 0.05$

Evde kalan öğrencilerin sürekli kaygı düzeyleri ile devlet yurdu ve özel yurttan kalan öğrencilerin sürekli kaygı düzeyleri arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık vardır. Evde kalan öğrencilerin sürekli kaygı puanları ortalaması devlet yurdu ve özel yurttan kalan öğrencilerin sürekli kaygı puanları ortalamalarına göre anlamlı derecede düşüktür.

4.3. ÖĞRENCİLERİN SOSYODEMOGRAFİK DEĞİŞKENLERE GÖRE UMUTSUZLUK DÜZEYLERİ

Araştırmanın bu bölümünde öğrencilerin Beck Umutsuzluk Ölçeği'ne verdikleri yanıtlar ile elde edilen umutsuzluk puanları, öğrencilerin sosyodemografik değişkenlerine göre incelenmiştir.

4.3.1. Öğrencilerin Üniversiteye Giriş Yıllarına Göre Umutsuzluk Puanları

Ahi Evran Üniversitesi son sınıf öğrencilerinin üniversiteye giriş yıllarına göre umutsuzluk puanlarının frekans ve yüzde dağılımları Tablo 4.40'ta verilmiştir.

Tablo 4.40. Öğrencilerin üniversiteye giriş yıllarına göre umutsuzluk puanlarının dağılımı

Üniversiteye Giriş Yılı	Umutsuzluk Puanı	f	%
2008	Umutsuzluk Yok	3	33.3
	Hafif Düzeyde Umutsuzluk	5	55.6
	Orta Düzeyde Umutsuzluk	1	11.1
	İleri Düzeyde Umutsuzluk	0	0.0
2009	Umutsuzluk Yok	31	41.9
	Hafif Düzeyde Umutsuzluk	20	27.0
	Orta Düzeyde Umutsuzluk	14	18.9
	İleri Düzeyde Umutsuzluk	9	12.2
2010	Umutsuzluk Yok	569	53.7
	Hafif Düzeyde Umutsuzluk	278	26.3
	Orta Düzeyde Umutsuzluk	165	15.6
	İleri Düzeyde Umutsuzluk	47	4.4
2011	Umutsuzluk Yok	14	77.8
	Hafif Düzeyde Umutsuzluk	3	16.6
	Orta Düzeyde Umutsuzluk	1	5.6
	İleri Düzeyde Umutsuzluk	0	0.0

2008 yılında üniversiteye kayıt yaptıran öğrencilerin %33.3'ünde umutsuzluğun olmadığı, %55.6'sında hafif düzeyde, %11.1'inde orta düzeyde umutsuzluk olduğu; 2009 yılında üniversiteye kayıt yaptıran öğrencilerin %41.9'unda umutsuzluğun olmadığı, %27.0'ında hafif düzeyde, %18.9'unda orta düzeyde, %12.2'sinde ileri düzeyde umutsuzluk olduğu; 2010 yılında üniversiteye kayıt yaptıran öğrencilerin %53.7'sinde umutsuzluğun olmadığı, %26.3'ünde hafif düzeyde, %15.6'sında orta düzeyde, %4.4'ünde ileri düzeyde umutsuzluk olduğu; 2011 yılında üniversiteye kayıt yaptıran öğrencilerin %77.8'inde umutsuzluğun olmadığı, %16.6'sında hafif düzeyde, %5.6'sında orta düzeyde umutsuzluk olduğu

belirlenmiştir. Hafif ve daha yüksek düzeyde umutsuzluk oranına en fazla sahip olan öğrenciler %66.7 ile 2008 yılında üniversiteye giriş yapanlardır.

Tablo 4.41’de öğrencilerin üniversiteye giriş yıllarına göre umutsuzluk puanlarına ilişkin $\bar{x}$ ve ss değerleri verilmiştir.

Tablo 4.41. Öğrencilerin üniversiteye giriş yıllarına göre umutsuzluk puanlarına ilişkin özet istatistik sonuçları

Yıl	N	$\bar{x}$	ss
2008	9	5.22	3.993
2009	74	6.51	5.611
2010	1059	4.76	4.451
2011	18	2.61	2.746
Toplam	1160	4.84	4.533

Tablo 4.41’de 2008 yılı girişli öğrencilerin umutsuzluk puanları ortalamasının 5.22 ile hafif, 2009 yılı girişli öğrencilerin umutsuzluk puanları ortalamasının 6.51 ile hafif, 2010 yılı girişli öğrencilerin umutsuzluk puanları ortalamasının 4.76 ile hafif düzeyde olduğu ve 2011 yılı girişli öğrencilerin umutsuzluk puanları ortalamasının 2.61 ile umutsuzluğun olmadığı görülmektedir.

Öğrencilerin üniversiteye giriş yıllarına göre umutsuzluk puanları ortalamaları arasındaki farklılığın istatistiksel olarak anlamlı olup olmadığı ANOVA ile test edilmiştir. Analiz sonuçları Tablo 4.42’de verilmiştir.

Tablo 4.42. Öğrencilerin üniversiteye giriş yıllarına göre umutsuzluk puanlarına ilişkin ANOVA sonuçları

Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p
Gruplar Arası	303.750	3	101.250	4.976	0.002
Gruplar İçi	23520.242	1156	20.346		
Toplam	23823.992	1159			

$p < 0.05$

Tablo 4.42 incelendiğinde öğrencilerin üniversiteye giriş yıllarına göre umutsuzluk puanları ortalamaları arasında istatistiksel açıdan anlamlı farklılık olduğu görülmektedir ($p < 0.05$). Grup varyanslarının homojen olmadığı durum için Kesim 3.4’te belirtildiği üzere farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek için Games-Howell testi uygulanmıştır. Games-Howell testinin sonuçları Tablo 4.43’te verilmiştir.

Tablo 4.43. Öğrencilerin üniversiteye giriş yıllarına göre umutsuzluk puanlarına ilişkin Games-Howell testi sonuçları

Gruplar		Ortalama Fark	Standart Hata	p
2008	2009	-1.29129	1.48226	0.819
	2010	0.45641	1.33803	0.985
	2011	2.61111	1.48014	0.336
2009	2008	1.29129	1.48226	0.819
	2010	1.74770	0.66648	0.050
	2011	3.90240	0.91907	0.000*
2010	2008	-0.45641	1.33803	0.985
	2009	-1.74770	0.66648	0.050
	2011	2.15471	0.66176	0.020*
2011	2008	-2.61111	1.48014	0.336
	2009	-3.90240	0.91907	0.000*
	2010	-2.15471	0.66176	0.020*

* p < 0.05

2009 ve 2010 yıllarında üniversiteye kayıt yaptıran öğrencilerin umutsuzluk düzeyleri ile 2011 yılında üniversiteye kayıt yaptıran öğrencilerin umutsuzluk düzeyi arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık vardır. 2009 ve 2010 yıllarında üniversiteye kayıt yaptıran öğrencilerin, 2011 yılında kayıt yaptıran öğrencilere göre daha fazla umutsuz olduğu görülmektedir.

4.3.2. Öğrencilerin Cinsiyetlerine Göre Umutsuzluk Puanları

Öğrencilerin cinsiyetlerine göre umutsuzluk puanlarının frekans ve yüzde dağılımları Tablo 4.44’te verilmiştir.

Tablo 4.44. Öğrencilerin cinsiyetlerine göre umutsuzluk puanlarının dağılımı

Cinsiyet	Umutsuzluk Puanları	f	%
Kız	Umutsuzluk Yok	439	57.0
	Hafif Düzeyde Umutsuzluk	189	24.6
	Orta Düzeyde Umutsuzluk	109	14.1
	İleri Düzeyde Umutsuzluk	33	4.3
Erkek	Umutsuzluk Yok	178	45.6
	Hafif Düzeyde Umutsuzluk	117	30.0
	Orta Düzeyde Umutsuzluk	72	18.5
	İleri Düzeyde Umutsuzluk	23	5.9

Tablo 4.44 incelendiğinde kız öğrencilerin %57.0’ında umutsuzluğun olmadığı, %24.6’sında hafif düzeyde, %14.1’inde orta düzeyde, %4.3’ünde ileri düzeyde umutsuzluk olduğu; erkek öğrencilerin %45.6’sında umutsuzluğun olmadığı, %30.0’ında hafif düzeyde, %18.5’inde orta düzeyde, %5.9’unda ileri

düzeyde umutsuzluk olduğu görülmektedir. Umutsuzluk puanı hafif ve daha yüksek olanların oranı erkeklerde %54.4 ile kızlara göre daha yüksektir. Oransal olarak erkeklerin kızlara göre daha umutsuz olduğu söylenebilir.

Öğrencilerin cinsiyetlerine göre umutsuzluk puanları ortalamaları arasında farklılık olup olmadığını belirlemek için uygulanan bağımsız örneklem t-testi sonuçları Tablo 4.45'teki gibidir.

Tablo 4.45. Öğrencilerin cinsiyetlerine göre umutsuzluk puanlarına ilişkin bağımsız örneklem t-testi sonuçları

Cinsiyet	N	$\bar{x}$	ss	t	sd	p
Kız	770	4.51	4.406	-3.498	737.023	0.000
Erkek	390	5.51	4.710			

$p < 0.05$

Tablo 4.45 incelendiğinde kız öğrencilerin umutsuzluk puanları ortalamasının (4.51), erkek öğrencilerin umutsuzluk puanları ortalamasından (5.51) daha düşük olduğu görülmektedir. Kız ve erkek öğrencilerin umutsuzluk puanları ortalamaları arasındaki bu farkın istatistiksel olarak anlamlı olduğu belirlenmiştir ($p < 0.05$).

4.3.3. Öğrencilerin Öğrenim Gördükleri Fakülte/Yüksekokul'lara Göre Umutsuzluk Puanları

Tablo 4.46'da Fakülte/Yüksekokul'lara göre öğrencilerin umutsuzluk puanlarına ilişkin frekans ve yüzde dağılımları yer almaktadır.

Tablo 4.46. Öğrencilerin öğrenim gördükleri Fakülte/Yüksekokul'lara göre umutsuzluk puanları dağılımı

Fakülte, Yüksekokul	Umutsuzluk Puanı	f	%
BESYO	Umutsuzluk Yok	40	54.8
	Hafif Düzeyde Umutsuzluk	19	26.0
	Orta Düzeyde Umutsuzluk	12	16.5
	İleri Düzeyde Umutsuzluk	2	2.7
Eğitim Fakültesi	Umutsuzluk Yok	252	59.2
	Hafif Düzeyde Umutsuzluk	100	23.4
	Orta Düzeyde Umutsuzluk	58	13.6
	İleri Düzeyde Umutsuzluk	16	3.8
FEF	Umutsuzluk Yok	126	40.3
	Hafif Düzeyde Umutsuzluk	91	29.0
	Orta Düzeyde Umutsuzluk	71	22.7
	İleri Düzeyde Umutsuzluk	25	8.0

Tablo 4.46 (devam)

FTR Yüksekokulu	Umutsuzluk Yok	21	63.6
	Hafif Düzeyde Umutsuzluk	6	18.2
	Orta Düzeyde Umutsuzluk	6	18.2
	İleri Düzeyde Umutsuzluk	0	0.0
İİBF	Umutsuzluk Yok	68	43.0
	Hafif Düzeyde Umutsuzluk	55	34.8
	Orta Düzeyde Umutsuzluk	25	15.9
	İleri Düzeyde Umutsuzluk	10	6.3
Sağlık Yüksekokulu	Umutsuzluk Yok	77	72.6
	Hafif Düzeyde Umutsuzluk	22	20.8
	Orta Düzeyde Umutsuzluk	6	5.7
	İleri Düzeyde Umutsuzluk	1	0.9
Ziraat Fakültesi	Umutsuzluk Yok	33	64.7
	Hafif Düzeyde Umutsuzluk	13	25.5
	Orta Düzeyde Umutsuzluk	3	5.9
	İleri Düzeyde Umutsuzluk	2	3.9

Öğrencilerin öğrenim gördükleri Fakülte/Yüksekokul'lara göre umutsuzluk puanlarının dağılımı incelendiğinde, bütün Fakülte/Yüksekokul'larda 0-3 aralığında yani umutsuzluğun olmadığı öğrencilerin çoğunlukta olduğu ve umutsuzluk düzeyi arttıkça öğrenci sayısının azaldığı görülmektedir.

Hafif ve daha yüksek düzeyde umutsuzluk puanına sahip olanların oranı %59.7 ile FEF'te en yüksek, %27.4 ile Sağlık Yüksekokulu'nda en düşüktür.

Tablo 4.47'de öğrencilerin öğrenim gördükleri Fakülte/Yüksekokul'lara göre umutsuzluk puanlarına ilişkin $\bar{x}$ ve ss değerleri verilmiştir.

Tablo 4.47. Öğrencilerin öğrenim gördükleri Fakülte/Yüksekokul'lara göre umutsuzluk puanlarının özet istatistik sonuçları

Fakülte, Yüksekokul	N	$\bar{x}$	ss
BESYO	73	4.52	4.349
Eğitim Fakültesi	426	4.26	4.298
FEF	313	6.30	4.949
FTR Yüksekokulu	33	3.90	4.002
İİBF	158	5.47	4.599
Sağlık Yüksekokulu	106	3.10	3.134
Ziraat Fakültesi	51	3.52	3.936
Toplam	1160	4.84	4.533

En yüksek umutsuzluk puanı ortalamasına sahip fakülte FEF (6.30) iken, Sağlık Yüksekokulu'nda okuyan öğrencilerin umutsuzluk puanları ortalaması ise (3.10) en düşük çıkmıştır.

Öğrencilerin öğrenim gördükleri Fakülte/Yüksekokul'lara göre umutsuzluk puanları ortalamaları arasındaki farklılığın istatistiksel olarak anlamlı olup olmadığı ANOVA ile test edilmiştir ve Tablo 4.48'de verilmiştir.

Tablo 4.48. Öğrencilerin öğrenim gördükleri Fakülte/Yüksekokul'lara göre umutsuzluk puanlarına ilişkin ANOVA sonuçları

Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p
Gruplar Arası	1321.973	6	220.329	11.290	0.000
Gruplar İçi	22502.019	1153	19.516		
Toplam	23823.992	1159			

$p < 0.05$

Tablo 4.48'de öğrencilerin okudukları Fakülte/Yüksekokul'lara göre umutsuzluk puanları ortalamaları arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir ($p < 0.05$). Bu farkın hangi fakülteler arasında olduğunu belirlemek için yapılan Games-Howell testinden elde edilen sonuçlar Tablo 4.49'da verilmiştir.

Tablo 4.49. Öğrencilerin öğrenim gördükleri Fakülte/Yüksekokul'lara göre umutsuzluk puanlarına ilişkin Games-Howell testi sonuçları

Gruplar		Ortalama Fark	Standart Hata	p
BESYO	Eğitim Fakültesi	0.25764	0.55005	0.999
	FEF	-1.78616	0.58091	0.041*
	FTR Yüksekokulu	0.61146	0.86297	0.992
	İİBF	-0.95414	0.62695	0.731
	Sağlık Yüksekokulu	1.41677	0.59320	0.212
	Ziraat Fakültesi	0.99114	0.75032	0.841
Eğitim Fakültesi	BESYO	-0.25764	0.55005	0.999
	FEF	-2.04380	0.34880	0.000*
	FTR Yüksekokulu	0.35382	0.72727	0.999
	İİBF	-1.21177	0.42104	0.065
	Sağlık Yüksekokulu	1.15914	0.36891	0.031*
	Ziraat Fakültesi	0.73350	0.58923	0.874
FEF	BESYO	1.78616	0.58091	0.041*
	Eğitim Fakültesi	2.04380	0.34880	0.000*
	FTR Yüksekokulu	2.39762	0.75088	0.039*
	İİBF	0.83203	0.46063	0.545
	Sağlık Yüksekokulu	3.20294	0.41351	0.000*
	Ziraat Fakültesi	2.77730	0.61813	0.000*

Tablo 4.49 (devam)

FTR Yüksekokulu	BESYO	-0.61146	0.86297	0.992
	Eğitim Fakültesi	-0.35382	0.72727	0.999
	FEF	-2.39762	0.75088	0.039*
	İİBF	-1.56559	0.78704	0.434
	Sağlık Yüksekokulu	0.80532	0.76043	0.937
	Ziraat Fakültesi	0.37968	0.88845	1.000
İİBF	BESYO	0.95414	0.62695	0.731
	Eğitim Fakültesi	1.21177	0.42104	0.065
	FEF	-0.83203	0.46063	0.545
	FTR Yüksekokulu	1.56559	0.78704	0.434
	Sağlık Yüksekokulu	2.37091	0.47603	0.000*
	Ziraat Fakültesi	1.94527	0.66159	0.060
Sağlık Yüksekokulu	BESYO	-1.41677	0.59320	0.212
	Eğitim Fakültesi	-1.15914	0.36891	0.031*
	FEF	-3.20294	0.41351	0.000*
	FTR Yüksekokulu	-0.80532	0.76043	0.937
	İİBF	-2.37091	0.47603	0.000*
	Ziraat Fakültesi	-0.42564	0.62970	0.994
Ziraat Fakültesi	BESYO	-0.99114	0.75032	0.841
	Eğitim Fakültesi	-0.73350	0.58923	0.874
	FEF	-2.77730	0.61813	0.000*
	FTR Yüksekokulu	-0.37968	0.88845	1.000
	İİBF	-1.94527	0.66159	0.060
	Sağlık Yüksekokulu	0.42564	0.62970	0.994

* p < 0.05

Öğrencilere uygulanan Beck Umutsuzluk Ölçeği'nden elde edilen puanların hangi fakülteler arasında anlamlı derecede farklılık gösterdiğini belirlemek için yapılan Games-Howell testi sonuçlarına göre aşağıdaki açıklamalar yapılabilir:

- BESYO'da okuyan öğrencilerin umutsuzluk puanları ortalamasının FEF'te okuyan öğrencilerin umutsuzluk puanları ortalamasına göre istatistiksel olarak anlamlı derecede düşük olduğu belirlenmiştir.

- Eğitim Fakültesi'nde okuyan öğrencilerin umutsuzluk puanları ortalaması FEF'te okuyan öğrencilerin umutsuzluk puanları ortalamasına göre istatistiksel olarak anlamlı derecede düşük; Sağlık Yüksekokulu'nda okuyan öğrencilerin umutsuzluk puanları ortalamasına göre anlamlı derecede yüksektir.

- FEF'te okuyan öğrencilerin umutsuzluk puanları ortalaması; FTR Yüksekokulu, Sağlık Yüksekokulu ve Ziraat Fakültesi'nde okuyan öğrencilerin umutsuzluk puanları ortalamalarına göre istatistiksel olarak anlamlı derecede yüksek bulunmuştur.

- İİBF’de okuyan öğrencilerin umutsuzluk puanları ortalaması Sağlık Yüksekokulu’nda okuyan öğrencilerin umutsuzluk puanları ortalamasına göre istatistiksel olarak anlamlı derecede yüksektir.

4.3.4. Öğrencilerin Öğretim Durumlarına Göre Umutsuzluk Puanları

Öğrencilerin öğretim durumlarına göre umutsuzluk puanlarının frekans ve yüzde dağılımları Tablo 4.50’de verilmiştir.

Tablo 4.50. Öğrencilerin öğretim durumlarına göre umutsuzluk puanlarının dağılımı

Öğretim Durumu	Umutsuzluk Puanları	f	%
Normal Öğretim	Umutsuzluk Yok	447	54.0
	Hafif Düzeyde Umutsuzluk	225	27.2
	Orta Düzeyde Umutsuzluk	119	14.3
	İleri Düzeyde Umutsuzluk	37	4.5
İkinci Öğretim	Umutsuzluk Yok	170	51.2
	Hafif Düzeyde Umutsuzluk	81	24.4
	Orta Düzeyde Umutsuzluk	62	18.7
	İleri Düzeyde Umutsuzluk	19	5.7

Normal öğretimde okuyan öğrencilerin %54.0’ında umutsuzluğun olmadığı, %27.2’sinde hafif düzeyde umutsuzluk, %14.3’ünde orta düzeyde umutsuzluk, %4.5’inde ileri düzeyde umutsuzluk olduğu; ikinci öğretimde okuyan öğrencilerin %51.2’sinde umutsuzluğun olmadığı, %24.4’ünde hafif düzeyde umutsuzluk, %18.7’sinde orta düzeyde umutsuzluk, %5.7’sinde ileri düzeyde umutsuzluk olduğu görülmektedir. Hafif ve daha yüksek düzeyde umutsuzluk puanına sahip öğrencilerin oranı %48.8 ile ikinci öğretimde okuyan öğrencilerde normal öğretime göre daha yüksektir.

Öğrencilerin öğretim durumlarına göre umutsuzluk puanları ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık olup olmadığını belirlemek için uygulanan bağımsız örneklem t-testi sonuçları Tablo 4.51’de verilmiştir.

Tablo 4.51. Öğrencilerin öğretim durumlarına göre umutsuzluk puanlarına ilişkin bağımsız örneklem t-testi sonuçları

Öğretim Durumu	N	$\bar{x}$	ss	t	sd	p
Normal Öğretim	828	4.65	4.437	-2.270	576.221	0.024
İkinci Öğretim	332	5.33	4.737			

p < 0.05

Öğrencilerin öğretim durumlarına göre umutsuzluk puanları arasında farklılık olup olmadığını gösteren Tablo 4.51 incelendiğinde normal öğretimde okuyan öğrencilerin umutsuzluk puanları ortalamasının (4.65), ikinci öğretimde okuyan öğrencilerin umutsuzluk puanları ortalamasından (5.33) daha düşük olduğu, normal öğretim ve ikinci öğretim öğrencilerinin umutsuzluk puanları ortalamaları arasındaki bu farklılığın istatistiksel açıdan anlamlı olduğu görülmektedir ($p < 0.05$).

4.3.5. Öğrencilerin Öğrenim Gördükleri Bölümlere Göre Umutsuzluk Puanları

Öğrencilerin öğrenim gördükleri bölümlere göre umutsuzluk puanlarının frekans ve yüzde dağılımları Tablo 4.52’de verilmiştir.

Tablo 4.52. Öğrencilerin öğrenim gördükleri bölümlere göre umutsuzluk puanlarının dağılımı

Bölüm	Umutsuzluk Puanı	f	%
Antropoloji	Umutsuzluk Yok	15	51.7
	Hafif Düzeyde Umutsuzluk	6	20.7
	Orta Düzeyde Umutsuzluk	6	20.7
	İleri Düzeyde Umutsuzluk	2	6.9
Arkeoloji	Umutsuzluk Yok	5	41.7
	Hafif Düzeyde Umutsuzluk	5	41.6
	Orta Düzeyde Umutsuzluk	1	8.4
	İleri Düzeyde Umutsuzluk	1	8.3
Biyoloji	Umutsuzluk Yok	20	45.5
	Hafif Düzeyde Umutsuzluk	7	15.9
	Orta Düzeyde Umutsuzluk	13	29.5
	İleri Düzeyde Umutsuzluk	4	9.1
Coğrafya	Umutsuzluk Yok	3	16.7
	Hafif Düzeyde Umutsuzluk	5	27.7
	Orta Düzeyde Umutsuzluk	9	50.0
	İleri Düzeyde Umutsuzluk	1	5.6
Fizik	Umutsuzluk Yok	3	50.0
	Hafif Düzeyde Umutsuzluk	2	33.3
	Orta Düzeyde Umutsuzluk	1	16.7
	İleri Düzeyde Umutsuzluk	0	0.0
Kimya	Umutsuzluk Yok	12	28.6
	Hafif Düzeyde Umutsuzluk	17	40.4
	Orta Düzeyde Umutsuzluk	8	19.1
	İleri Düzeyde Umutsuzluk	5	11.9
Matematik	Umutsuzluk Yok	32	62.7
	Hafif Düzeyde Umutsuzluk	12	23.6
	Orta Düzeyde Umutsuzluk	6	11.7
	İleri Düzeyde Umutsuzluk	1	2.0
Tarih	Umutsuzluk Yok	17	40.5
	Hafif Düzeyde Umutsuzluk	13	30.9
	Orta Düzeyde Umutsuzluk	8	19.1

Tablo 4.52 (devam)

	İleri Düzeyde Umutsuzluk	4	9.5
Türk Dili ve Edebiyatı	Umutsuzluk Yok	19	27.5
	Hafif Düzeyde Umutsuzluk	24	34.8
	Orta Düzeyde Umutsuzluk	19	27.6
	İleri Düzeyde Umutsuzluk	7	10.1
Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Öğretmenliği	Umutsuzluk Yok	13	56.5
	Hafif Düzeyde Umutsuzluk	7	30.5
	Orta Düzeyde Umutsuzluk	1	4.3
	İleri Düzeyde Umutsuzluk	2	8.7
Fen Bilgisi Öğretmenliği	Umutsuzluk Yok	45	63.4
	Hafif Düzeyde Umutsuzluk	21	29.6
	Orta Düzeyde Umutsuzluk	5	7.0
	İleri Düzeyde Umutsuzluk	0	0.0
İlköğretim Matematik Öğretmenliği	Umutsuzluk Yok	17	68.0
	Hafif Düzeyde Umutsuzluk	6	24.0
	Orta Düzeyde Umutsuzluk	1	4.0
	İleri Düzeyde Umutsuzluk	1	4.0
Okul Öncesi Öğretmenliği	Umutsuzluk Yok	19	76.0
	Hafif Düzeyde Umutsuzluk	4	16.0
	Orta Düzeyde Umutsuzluk	1	4.0
	İleri Düzeyde Umutsuzluk	1	4.0
Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık	Umutsuzluk Yok	42	85.7
	Hafif Düzeyde Umutsuzluk	5	10.2
	Orta Düzeyde Umutsuzluk	2	4.1
	İleri Düzeyde Umutsuzluk	0	0.0
Sınıf Öğretmenliği	Umutsuzluk Yok	54	50.5
	Hafif Düzeyde Umutsuzluk	24	22.4
	Orta Düzeyde Umutsuzluk	20	18.7
	İleri Düzeyde Umutsuzluk	9	8.4
Sosyal Bilgiler Öğretmenliği	Umutsuzluk Yok	28	38.4
	Hafif Düzeyde Umutsuzluk	21	28.7
	Orta Düzeyde Umutsuzluk	22	30.2
	İleri Düzeyde Umutsuzluk	2	2.7
Türkçe Öğretmenliği	Umutsuzluk Yok	34	64.2
	Hafif Düzeyde Umutsuzluk	12	22.6
	Orta Düzeyde Umutsuzluk	6	11.3
	İleri Düzeyde Umutsuzluk	1	1.9
İktisat	Umutsuzluk Yok	26	50.0
	Hafif Düzeyde Umutsuzluk	15	28.8
	Orta Düzeyde Umutsuzluk	7	13.5
	İleri Düzeyde Umutsuzluk	4	7.7
Kamu Yönetimi	Umutsuzluk Yok	25	47.2
	Hafif Düzeyde Umutsuzluk	17	32.0
	Orta Düzeyde Umutsuzluk	8	15.1
	İleri Düzeyde Umutsuzluk	3	5.7
Uluslararası İlişkiler	Umutsuzluk Yok	17	32.1
	Hafif Düzeyde Umutsuzluk	23	43.4
	Orta Düzeyde Umutsuzluk	10	18.8
	İleri Düzeyde Umutsuzluk	3	5.7
Tarımsal Biyoteknoloji	Umutsuzluk Yok	20	66.7

Tablo 4.52 (devam)

	Hafif Düzeyde Umutsuzluk	7	23.3
	Orta Düzeyde Umutsuzluk	1	3.3
	İleri Düzeyde Umutsuzluk	2	6.7
Tarla Bitkileri	Umutsuzluk Yok	13	61.9
	Hafif Düzeyde Umutsuzluk	6	28.6
	Orta Düzeyde Umutsuzluk	2	9.5
	İleri Düzeyde Umutsuzluk	0	0.0
Fizyoterapi ve Rehabilitasyon	Umutsuzluk Yok	21	63.6
	Hafif Düzeyde Umutsuzluk	6	18.2
	Orta Düzeyde Umutsuzluk	6	18.2
	İleri Düzeyde Umutsuzluk	0	0.0
Çocuk Gelişimi	Umutsuzluk Yok	27	81.8
	Hafif Düzeyde Umutsuzluk	3	9.1
	Orta Düzeyde Umutsuzluk	2	6.1
	İleri Düzeyde Umutsuzluk	1	3.0
Ebelik	Umutsuzluk Yok	20	74.1
	Hafif Düzeyde Umutsuzluk	7	25.9
	Orta Düzeyde Umutsuzluk	0	0.0
	İleri Düzeyde Umutsuzluk	0	0.0
Hemşirelik	Umutsuzluk Yok	30	65.2
	Hafif Düzeyde Umutsuzluk	12	26.1
	Orta Düzeyde Umutsuzluk	4	8.7
	İleri Düzeyde Umutsuzluk	0	0.0
Antrenörlük Eğitimi	Umutsuzluk Yok	9	39.1
	Hafif Düzeyde Umutsuzluk	5	21.8
	Orta Düzeyde Umutsuzluk	9	39.1
	İleri Düzeyde Umutsuzluk	0	0.0
Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği	Umutsuzluk Yok	20	62.5
	Hafif Düzeyde Umutsuzluk	10	31.3
	Orta Düzeyde Umutsuzluk	1	3.1
	İleri Düzeyde Umutsuzluk	1	3.1
Spor Yöneticiliği	Umutsuzluk Yok	11	61.1
	Hafif Düzeyde Umutsuzluk	4	22.2
	Orta Düzeyde Umutsuzluk	2	11.1
	İleri Düzeyde Umutsuzluk	1	5.6

Hafif ve daha yüksek düzeyde umutsuzluk puanına sahip olan öğrencilerin oranı %83.3 ile Coğrafya Bölümü'nde okuyan öğrencilerde en yüksek, %14.3 ile Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Bölümü'nde okuyan öğrencilerde en düşük olarak belirlenmiştir. İleri düzeyde umutsuzluk puanına sahip öğrencilerin oranı %11.9 ile Kimya Bölümü'nde okuyan öğrencilerde en yüksek; Fizik, Fen Bilgisi Öğretmenliği, Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık, Tarla Bitkileri, Fizyoterapi ve Rehabilitasyon, Ebelik, Hemşirelik ve Antrenörlük Eğitimi bölümlerinde okuyan öğrencilerde %0.0 ile en düşük bulunmuştur.

Tablo 4.53'te ankete katılan öğrencilerin öğrenim gördükleri bölümlere göre Beck Umutsuzluk Ölçeği'nden aldıkları puanlara ilişkin özet istatistikleri yer almaktadır.

Tablo 4.53. Öğrencilerin öğrenim gördükleri bölümlere göre umutsuzluk puanlarının özet istatistik sonuçları

Bölüm	N	$\bar{x}$	ss
Antropoloji	29	5.93	5.391
Arkeoloji	12	5.58	4.999
Biyoloji	44	6.72	5.691
Coğrafya	18	7.94	4.276
Fizik	6	4.50	3.619
Kimya	42	6.73	5.027
Matematik	51	4.03	3.799
Tarih	42	6.57	4.973
Türk Dili ve Edebiyatı	69	7.30	4.830
Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Öğretmenliği	23	4.13	4.362
Fen Bilgisi Öğretmenliği	71	3.42	2.998
İlköğretim Matematik Öğretmenliği	25	3.32	3.934
Okul Öncesi Öğretmenliği	25	2.92	3.593
Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık	49	1.79	2.198
Sınıf Öğretmenliği	107	5.71	5.124
Sosyal Bilgiler Öğretmenliği	73	5.93	4.655
Türkçe Öğretmenliği	53	3.58	3.618
İktisat	52	5.09	4.724
Kamu Yönetimi	53	5.18	4.544
Uluslararası İlişkiler	53	6.13	4.544
Tarımsal Biyoteknoloji	30	3.56	4.174
Tarla Bitkileri	21	3.47	3.669
Fizyoterapi ve Rehabilitasyon	33	3.90	4.002
Çocuk Gelişimi	33	3.18	3.592
Ebelik	27	2.33	1.961
Hemşirelik	46	3.50	3.318
Antrenörlük Eğitimi	23	6.08	4.450
Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği	32	3.46	3.732
Spor Yöneticiliği	18	4.38	4.864
Toplam	1160	4.84	4.533

Öğrencilerin bölümlere göre umutsuzluk puanları ortalamaları incelendiğinde en yüksek umutsuzluk puanı ortalamasının Coğrafya Bölümü'nde ($\bar{x}=7.94$), en düşük umutsuzluk puanı ortalamasının Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Bölümü'nde ($\bar{x}=1.79$) olduğu belirlenmiştir. Ayrıca Okul Öncesi Öğretmenliği ($\bar{x}=2.92$), Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık ($\bar{x}=1.79$) ve Ebelik ($\bar{x}=2.33$)

bölümlerinde okuyan öğrencilerde umutsuzluğun olmadığı, diğer bölümlerde okuyan öğrencilerde ise hafif düzeyde umutsuzluk olduğu görülmektedir.

Öğrencilerin öğrenim gördükleri bölümlere göre umutsuzluk puanları ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık olup olmadığı ANOVA ile test edilmiş ve Tablo 4.54’te verilmiştir.

Tablo 4.54. Öğrencilerin öğrenim gördükleri bölümlere göre umutsuzluk puanlarına ilişkin ANOVA sonuçları

Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p
Gruplar Arası	2767.869	28	98.852	5.310	0.000
Gruplar İçi	21056.123	1131	18.617		
Toplam	23823.992	1159			

$p < 0.05$

Tablo 4.54 incelendiğinde öğrencilerin öğrenim gördükleri bölümlere göre umutsuzluk puanları ortalamaları arasında istatistiksel açıdan anlamlı farklılık olduğu görülmektedir ($p < 0.05$). Bu farklılığın hangi bölümler arasında olduğunu belirlemek için yapılan Games-Howell testi sonuçlarına göre farklılık olan bölümler Tablo 4.55’te sunulmuştur.

Tablo 4.55. Öğrencilerin öğrenim gördükleri bölümlere göre umutsuzluk puanlarına ilişkin Games-Howell testi sonuçları

Gruplar		Ortalama Fark	Standart Hata	p
Biyoloji	Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık	4.93135	0.91364	0.000*
	Ebelik	4.39394	0.93732	0.005*
Coğrafya	Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık	6.14853	1.05583	0.002*
	Ebelik	5.61111	1.07639	0.006*
Kimya	Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık	4.94218	0.83685	0.000*
	Ebelik	4.40476	0.86264	0.001*
Matematik	Türk Dili ve Edebiyatı	-3.26513	0.78820	0.018*
Tarih	Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık	4.77551	0.82924	0.000*
	Ebelik	4.23810	0.85526	0.002*
Türk Dili ve Edebiyatı	Matematik	3.26513	0.78820	0.018*
	Fen Bilgisi Öğretmenliği	3.88181	0.68175	0.000*
	İlköğretim Matematik Öğretmenliği	3.98435	0.97838	0.035*
	Okul Öncesi Öğretmenliği	4.38435	0.92442	0.004*
	Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık	5.50843	0.66089	0.000*
	Türkçe Öğretmenliği	3.71944	0.76498	0.001*
	Çocuk Gelişimi	4.12253	0.85391	0.002*
	Ebelik	4.97101	0.69325	0.000*
	Hemşirelik	3.80435	0.75995	0.001*
	Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği	3.83560	0.87955	0.011*

Tablo 4.55 (devam)

Fen Bilgisi Öğretmenliği	Türk Dili ve Edebiyatı	-3.88181	0.68175	0.000*
	Sosyal Bilgiler Öğretmenliği	-2.50897	0.65081	0.045*
İlköğretim Matematik Öğretmenliği	Türk Dili ve Edebiyatı	-3.98435	0.97838	0.035*
Okul Öncesi Öğretmenliği	Türk Dili ve Edebiyatı	-4.38435	0.92442	0.004*
Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık	Biyoloji	-4.93135	0.91364	0.000*
	Coğrafya	-6.14853	1.05583	0.002*
	Kimya	-4.94218	0.83685	0.000*
	Tarih	-4.77551	0.82924	0.000*
	Türk Dili ve Edebiyatı	-5.50843	0.66089	0.000*
	Sınıf Öğretmenliği	-3.91436	0.58659	0.000*
	Sosyal Bilgiler Öğretmenliği	-4.13559	0.62893	0.000*
	İktisat	-3.30024	0.72659	0.006*
	Kamu Yönetimi	-3.39276	0.69883	0.002*
	Uluslararası İlişkiler	-4.33616	0.69882	0.000*
	Antrenörlük Eğitimi	-4.29104	0.97976	0.029*
Sınıf Öğretmenliği	Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık	3.91436	0.58659	0.000*
	Ebelik	3.37695	0.62283	0.000*
Sosyal Bilgiler Öğretmenliği	Fen Bilgisi Öğretmenliği	2.50897	0.65081	0.045*
	Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık	4.13559	0.62893	0.000*
	Ebelik	3.59817	0.66286	0.000*
Türkçe Öğretmenliği	Türk Dili ve Edebiyatı	-3.71944	0.76498	0.001*
İktisat	Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık	3.30024	0.72659	0.006*
Kamu Yönetimi	Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık	3.39276	0.69883	0.002*
	Ebelik	2.85535	0.72951	0.045*
Uluslararası İlişkiler	Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık	4.33616	0.69882	0.000*
	Ebelik	3.79874	0.72950	0.001*
Çocuk Gelişimi	Türk Dili ve Edebiyatı	-4.12253	0.85391	0.002*
Ebelik	Biyoloji	-4.39394	0.93732	0.005*
	Coğrafya	-5.61111	1.07639	0.006*
	Kimya	-4.40476	0.86264	0.001*
	Tarih	-4.23810	0.85526	0.002*
	Türk Dili ve Edebiyatı	-4.97101	0.69325	0.000*
	Sınıf Öğretmenliği	-3.37695	0.62283	0.000*
	Sosyal Bilgiler Öğretmenliği	-3.59817	0.66286	0.000*
	Kamu Yönetimi	-2.85535	0.72951	0.045*
	Uluslararası İlişkiler	-3.79874	0.72950	0.001*
Hemşirelik	Türk Dili ve Edebiyatı	-3.80435	0.75995	0.001*
Antrenörlük Eğitimi	Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık	4.29104	0.97976	0.029*
Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği	Türk Dili ve Edebiyatı	-3.83560	0.87955	0.011*

* p < 0.05

Tablo 4.55'ten elde edilen sonuçlara göre aşağıdaki yorumlar yapılabilir:

- Biyoloji Bölümü'nde okuyan öğrencilerin umutsuzluk puanları ortalamasının Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık ve Ebelik bölümlerinde okuyan öğrencilerin umutsuzluk puanları ortalamalarına göre istatistiksel olarak anlamlı derecede yüksek olduğu görülmektedir.
- Coğrafya Bölümü'nde okuyan öğrencilerin umutsuzluk puanları ortalaması Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık ve Ebelik bölümlerinde okuyan öğrencilerin umutsuzluk puanları ortalamalarına göre istatistiksel olarak anlamlı derecede yüksek bulunmuştur.
- Kimya Bölümü öğrencilerinin umutsuzluk puanları ortalaması Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık ve Ebelik bölümlerinde okuyan öğrencilerin umutsuzluk puanları ortalamalarına göre anlamlı derecede yüksektir.
- Matematik Bölümü'nde okuyan öğrencilerin umutsuzluk puanları ortalamasının Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü'nde okuyan öğrencilerin umutsuzluk puanları ortalamasından anlamlı derecede düşük olduğu belirlenmiştir.
- Tarih Bölümü'nde okuyan öğrencilerin umutsuzluk puanları ortalaması Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık ve Ebelik bölümlerinde okuyan öğrencilerin umutsuzluk puanları ortalamalarına göre istatistiksel olarak anlamlı derece yüksek bulunmuştur.
- Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü öğrencilerinin umutsuzluk puanları ortalaması; Fen Bilgisi Öğretmenliği, İlköğretim Matematik Öğretmenliği, Okul Öncesi Öğretmenliği, Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık, Türkçe Öğretmenliği, Çocuk Gelişimi, Ebelik, Hemşirelik ve Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği bölümlerinde okuyan öğrencilerin umutsuzluk puanları ortalamalarına göre istatistiksel olarak anlamlı derecede yüksektir.
- Fen Bilgisi Öğretmenliği Bölümü'nde okuyan öğrencilerin umutsuzluk puanları ortalamasının Sosyal Bilgiler Öğretmenliği Bölümü'nde okuyan öğrencilerin umutsuzluk puanları ortalamasından anlamlı derecede düşük olduğu belirlenmiştir.

- Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Bölümü'nde okuyan öğrencilerin umutsuzluk puanları ortalamasının; Sınıf Öğretmenliği, Sosyal Bilgiler Öğretmenliği, İktisat, Kamu Yönetimi, Uluslararası İlişkiler ve Antrenörlük Eğitimi bölümlerinde okuyan öğrencilerin umutsuzluk puanları ortalamalarından anlamlı derecede düşük olduğu belirlenmiştir.

- Sınıf Öğretmenliği Bölümü öğrencilerinin umutsuzluk puanları ortalamasının Ebelik Bölümü öğrencilerinin umutsuzluk puanları ortalamasından istatistiksel olarak anlamlı derecede yüksek olduğu görülmektedir.

- Sosyal Bilgiler Öğretmenliği Bölümü öğrencilerinin umutsuzluk puanları ortalaması Ebelik Bölümü öğrencilerinin umutsuzluk puanları ortalamasından anlamlı derecede yüksektir.

- Kamu Yönetimi Bölümü öğrencilerinin umutsuzluk puanları ortalaması Ebelik Bölümü öğrencilerinin umutsuzluk puanları ortalamasına göre anlamlı derecede yüksek bulunmuştur.

- Uluslararası İlişkiler Bölümü öğrencilerinin umutsuzluk puanları ortalamasının Ebelik Bölümü öğrencilerinin umutsuzluk puanları ortalamasından anlamlı derecede yüksek olduğu belirlenmiştir.

4.3.6. Öğrencilerin Ağırlıklı Genel Not Ortalamalarına Göre Umutsuzluk Puanları

Öğrencilerin ağırlıklı genel not ortalamalarına göre umutsuzluk puanlarının frekans ve yüzde dağılımları Tablo 4.56'da verilmiştir.

Tablo 4.56. Öğrencilerin ağırlıklı genel not ortalamalarına göre umutsuzluk puanları dağılımı

Ağırlıklı Genel Not Ortalaması	Umutsuzluk Puanı	f	%
1-1.99	Umutsuzluk Yok	10	32.3
	Hafif Düzeyde Umutsuzluk	10	32.2
	Orta Düzeyde Umutsuzluk	6	19.4
	İleri Düzeyde Umutsuzluk	5	16.1
2-2.99	Umutsuzluk Yok	426	52.3
	Hafif Düzeyde Umutsuzluk	220	27.1
	Orta Düzeyde Umutsuzluk	127	15.6
	İleri Düzeyde Umutsuzluk	41	5.0

Tablo 4.56 (devam)

3-4	Umutsuzluk Yok	181	57.5
	Hafif Düzeyde Umutsuzluk	76	24.1
	Orta Düzeyde Umutsuzluk	48	15.2
	İleri Düzeyde Umutsuzluk	10	3.2

Tablo 4.56 incelendiğinde ağırlıklı genel not ortalaması 1-1.99 aralığında olan öğrencilerin %32.3'ünde umutsuzluğun olmadığı, %32.2'sinde hafif düzeyde umutsuzluk, %19.4'ünde orta düzeyde umutsuzluk %16.1'inde ileri düzeyde umutsuzluk olduğu; 2-2.99 aralığında olan öğrencilerin %52.3'ünde umutsuzluğun olmadığı, %27.1'inde hafif düzeyde umutsuzluk, %15.6'sında orta düzeyde umutsuzluk %5.0'ında ileri düzeyde umutsuzluk olduğu; 3-4 aralığında olan öğrencilerin %57.5'inde umutsuzluğun olmadığı, %24.1'inde hafif düzeyde umutsuzluk, %15.2'sinde orta düzeyde umutsuzluk %3.2'sinde ileri düzeyde umutsuzluk olduğu görülmektedir.

Tablodan ağırlıklı genel not ortalaması yükseldikçe ileri düzeyde umutsuzluğa sahip öğrenci yüzdesinin azaldığı görülmektedir.

Hafif ve daha yüksek düzeyde umutsuzluğa sahip olanların oranı %67.7 ile ağırlıklı genel not ortalaması 1-1.99 aralığında olan öğrencilerde en yüksek, %42.5 ile ağırlıklı genel not ortalaması 3-4 aralığında olan öğrencilerde en düşük olarak belirlenmiştir.

Tablo 4.57'de öğrencilerin ağırlıklı genel not ortalamalarına göre Beck Umutsuzluk Ölçeği'nden aldıkları puanlara ilişkin $\bar{x}$ ve ss değerleri verilmiştir.

Tablo 4.57. Öğrencilerin ağırlıklı genel not ortalamalarına göre umutsuzluk puanlarına ilişkin özet istatistik sonuçları

Ağırlıklı Genel Not Ortalaması	N	$\bar{x}$	ss
1-1.99	31	7.38	5.517
2-2.99	814	4.90	4.556
3-4	315	4.45	4.288
Toplam	1160	4.84	4.533

Ağırlıklı genel not ortalaması 1-1.99 aralığında olan öğrencilerin umutsuzluk puanları ortalaması 7.38, 2-2.99 aralığında olan öğrencilerin umutsuzluk puanları ortalaması 4.90, 3-4 aralığında olan öğrencilerin umutsuzluk puanları ortalaması 4.45

olarak bulunmuştur. Her üç grubun umutsuzluk puanları ortalamaları hafif düzey olarak belirtilen 4-8 aralığında çıkmıştır.

Öğrencilerin ağırlıklı genel not ortalamalarına göre umutsuzluk puanları ortalamaları arasındaki farklılığın istatistiksel olarak anlamlı olup olmadığı ANOVA ile test edilmiş ve Tablo 4.58’de verilmiştir.

Tablo 4.58. Öğrencilerin ağırlıklı genel not ortalamalarına göre umutsuzluk puanlarına ilişkin ANOVA sonuçları

Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p
Gruplar Arası	252.124	2	126.062	6.188	0.002
Gruplar İçi	23571.868	1157	20.373		
Toplam	23823.992	1159			

$p < 0.05$

Tablodan öğrencilerin ağırlıklı genel not ortalamalarına göre umutsuzluk puanları ortalamaları arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir ($p < 0.05$). Bu farkın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek için yapılan Games-Howell testinden elde edilen sonuçlar Tablo 4.59’da verilmiştir.

Tablo 4.59. Öğrencilerin ağırlıklı genel not ortalamalarına göre umutsuzluk puanlarına ilişkin Games-Howell testi sonuçları

Gruplar	Ortalama Fark	Standart Hata	p
1-1.99			
2-2.99	2.48292	1.00380	0.048*
3-4	2.93630	1.02005	0.018*
2-2.99			
1-1.99	-2.48292	1.00380	0.048*
3-4	0.45338	0.28967	0.262
3-4			
1-1.99	-2.93630	1.02005	0.018*
2-2.99	-0.45338	0.28967	0.262

* $p < 0.05$

Ağırlıklı genel not ortalaması 1-1.99 aralığında olan öğrenciler ile ağırlıklı genel not ortalaması 2-2.99 ve 3-4 aralıklarında olan öğrencilerin umutsuzluk puanları ortalamaları arasında istatistiksel açıdan anlamlı farklılık olduğu belirlenmiştir. Ağırlıklı genel not ortalaması 1-1.99 aralığında olan öğrencilerin umutsuzluk puanları ortalaması, 2-2.99 ve 3-4 aralıklarında olan öğrencilerin umutsuzluk puanları ortalamalarından daha yüksektir.

4.3.7. Öğrencilerin Anne-Baba Tutumlarına Göre Umutsuzluk Puanları

Öğrencilerin anne-baba tutumlarına göre umutsuzluk puanlarının frekans ve yüzde dağılımları Tablo 4.60'daki gibidir.

Tablo 4.60. Öğrencilerin anne-baba tutumlarına göre umutsuzluk puanlarının dağılımı

Anne-Baba Tutumu	Umutsuzluk Puanı	f	%
İlgisiz	Umutsuzluk Yok	13	35.1
	Hafif Düzeyde Umutsuzluk	10	27.1
	Orta Düzeyde Umutsuzluk	10	27.0
	İleri Düzeyde Umutsuzluk	4	10.8
Otoriter	Umutsuzluk Yok	116	50.4
	Hafif Düzeyde Umutsuzluk	58	25.3
	Orta Düzeyde Umutsuzluk	39	16.9
	İleri Düzeyde Umutsuzluk	17	7.4
Demokrat	Umutsuzluk Yok	488	54.6
	Hafif Düzeyde Umutsuzluk	238	26.7
	Orta Düzeyde Umutsuzluk	132	14.8
	İleri Düzeyde Umutsuzluk	35	3.9

Anne-babasının ilgisiz olduğunu ifade eden öğrencilerin %35.1'inde umutsuzluğun olmadığı, % 27.1'inde hafif düzeyde umutsuzluk, %27.0'ında orta düzeyde umutsuzluk, %10.8'inde ileri düzeyde umutsuzluk olduğu; anne-babasının otoriter olduğunu ifade eden öğrencilerin %50.4'ünde umutsuzluğun olmadığı, %25.3'ünde hafif düzeyde umutsuzluk, %16.9'unda orta düzeyde umutsuzluk, %7.4'ünde ileri düzeyde umutsuzluk olduğu; anne-babasının demokrat olduğunu ifade eden öğrencilerin %54.6'sında umutsuzluğun olmadığı, % 26.7'sinde hafif düzeyde umutsuzluk, %14.8'inde orta düzeyde umutsuzluk, %3.9'unda ileri düzeyde umutsuzluk olduğu görülmektedir.

Hafif ve daha yüksek düzeyde umutsuzluk puanına sahip öğrencilerin oranı %64.9 ile anne-babasını ilgisiz olarak belirten öğrencilerde en yüksek, %45.4 ile anne babasını demokrat olarak tanımlayan öğrencilerde en düşüktür.

Tablo 4.61'de öğrencilerin anne-baba tutumlarına göre Beck Umutsuzluk Ölçeği'nden aldıkları puanlara ilişkin $\bar{x}$ ve ss değerleri verilmiştir.

Tablo 4.61. Öğrencilerin anne-baba tutumlarına göre umutsuzluk puanlarına ilişkin özet istatistik sonuçları

Anne-Baba Tutumu	N	$\bar{x}$	ss
İlgisiz	37	7.43	5.809
Otoriter	230	5.37	4.876
Demokrat	893	4.60	4.339
Toplam	1160	4.84	4.533

Tüm gruplar için umutsuzluk puanları ortalaması hafif düzeyde kabul edilen 4-8 aralığında bulunmuştur. Ailesinin ilgisiz olduğunu ifade eden öğrencilerin umutsuzluk puanları ortalamasının ($\bar{x}=7.43$) en yüksek, ailesinin demokrat olduğunu ifade eden öğrencilerin umutsuzluk puanları ortalamasının ($\bar{x}=4.60$) ise en düşük olduğu tespit edilmiştir.

Öğrencilerin anne-baba tutumlarına göre umutsuzluk puanları arasındaki farklılığın istatistiksel olarak anlamlı olup olmadığı ANOVA ile test edilmiştir. Analiz sonuçları Tablo 4.62’de verilmiştir.

Tablo 4.62. Öğrencilerin anne-baba tutumlarına göre umutsuzluk puanlarına ilişkin ANOVA sonuçları

Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p
Gruplar Arası	365.151	2	182.576	9.005	0.000
Gruplar İçi	23458.841	1157	20.276		
Toplam	23823.992	1159			

$p < 0.05$

Tablo 4.62’ye bakıldığında öğrencilerin anne-baba tutumlarına göre umutsuzluk puanları ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık olduğu görülmüştür ($p < 0.05$). Bu farkın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek için yapılan Games-Howell testi sonuçları Tablo 4.63’de verilmiştir.

Tablo 4.63. Öğrencilerin anne-baba tutumlarına göre umutsuzluk puanlarına ilişkin Games-Howell testi sonuçları

Gruplar	Ortalama Fark	Standart Hata	p	
İlgisiz	Otoriter	2.05417	1.00778	0.115
	Demokrat	2.82885	0.96608	0.016*
Otoriter	İlgisiz	-2.05417	1.00778	0.115
	Demokrat	0.77468	0.35283	0.073
Demokrat	İlgisiz	-2.82885	0.96608	0.016*
	Otoriter	-0.77468	0.35283	0.073

* $p < 0.05$

Anne-babasının ilgisiz olduğunu ifade eden öğrencilerin umutsuzluk puanları ortalaması ile anne-babasının demokrat olduğunu ifade eden öğrencilerin umutsuzluk puanları ortalaması arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık vardır. Anne-babasının ilgisiz olduğunu ifade eden öğrencilerin umutsuzluk puanları ortalaması, anne-babasını demokrat olarak tanımlayan öğrencilerin umutsuzluk puanları ortalamasına göre daha yüksektir.

4.3.8. Öğrencilerin Ailelerinin Ortalama Aylık Gelirine Göre Umutsuzluk Puanları

Öğrencilerin ailelerinin ortalama aylık gelirine göre umutsuzluk puanlarının frekans ve yüzde dağılımları Tablo 4.64’te verilmiştir.

Tablo 4.64. Öğrencilerin ailelerinin ortalama aylık gelirine göre umutsuzluk puanlarının dağılımı

Ailenin Ortalama Aylık Geliri	Umutsuzluk Puanı	f	%
0 -799 TL	Umutsuzluk Yok	79	46.5
	Hafif Düzeyde Umutsuzluk	43	25.3
	Orta Düzeyde Umutsuzluk	32	18.8
	İleri Düzeyde Umutsuzluk	16	9.4
800-3.499 TL	Umutsuzluk Yok	489	54.6
	Hafif Düzeyde Umutsuzluk	238	26.6
	Orta Düzeyde Umutsuzluk	130	14.6
	İleri Düzeyde Umutsuzluk	38	4.2
3.500 TL +	Umutsuzluk Yok	49	51.6
	Hafif Düzeyde Umutsuzluk	25	26.3
	Orta Düzeyde Umutsuzluk	19	20.0
	İleri Düzeyde Umutsuzluk	2	2.1

Tablo 4.64’te ailenin gelir düzeyi arttıkça ileri düzeyde umutsuzluk puanına sahip öğrencilerin oranının düştüğü görülmektedir. İleri düzeyde umutsuzluk oranının en fazla olduğu grup ailesi 0-799 TL aralığında gelire sahip öğrenciler iken, ileri düzeyde umutsuzluk oranının en az olduğu grup ailesinin ortalama aylık geliri 3.500 TL ve üzerinde olan öğrencilerdir. Hafif ve daha yüksek düzeyde umutsuzluğa sahip öğrencilerin oranı %53.5 ile ailesinin ortalama aylık geliri 0-799 TL aralığında olan öğrencilerde en yüksek, %45.4 ile ailesinin ortalama aylık geliri 800-3.499 TL aralığında olan öğrencilerde en düşüktür.

Ailenin ortalama aylık gelirine göre öğrencilerin umutsuzluk puanlarının $\bar{x}$ ve ss değerleri Tablo 4.65’te verilmiştir.

Tablo 4.65. Öğrencilerin ailelerinin ortalama aylık gelirine göre umutsuzluk puanlarına ilişkin özet istatistik sonuçları

Ailenin Ortalama Aylık Geliri	N	$\bar{x}$	ss
0-799 TL	170	5.88	5.291
800-3.499 TL	895	4.66	4.394
3.500 TL +	95	4.68	4.144
Toplam	1160	4.84	4.533

Tablo 4.65 incelendiğinde ailesinin ortalama aylık geliri 0-799 TL aralığında olan öğrencilerin umutsuzluk puanları ortalaması 5.88, ailesinin ortalama aylık geliri 800-3.499 TL aralığında olan öğrencilerin umutsuzluk puanları ortalaması 4.66, ailesinin ortalama aylık geliri 3.500 TL ve üzeri olan öğrencilerin umutsuzluk puanı ortalamasının 4.68 olduğu görülmektedir. Tüm gruplar için umutsuzluk puanları ortalamaları hafif düzeyde kabul edilen 4-8 aralığında bulunmuştur.

Öğrencilerin ailelerinin ortalama aylık gelirlerine göre umutsuzluk puanları ortalamaları arasındaki farkın istatistiksel açıdan anlamlı olup olmadığı ANOVA ile analiz edilmiş ve Tablo 4.66’da verilmiştir.

Tablo 4.66. Öğrencilerin ailelerinin ortalama aylık gelirine göre umutsuzluk puanlarına ilişkin ANOVA sonuçları

Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p
Gruplar Arası	215.812	2	107.906	5.288	0.005
Gruplar İçi	23608.180	1157	20.405		
Toplam	23823.992	1159			

$p < 0.05$

Tablo 4.66 incelendiğinde öğrencilerin ailelerinin ortalama aylık gelirine göre umutsuzluk puanları ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık olduğu görülmektedir ($p < 0.05$). Bu farkın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek için yapılan Games-Howell testinden elde edilen sonuçlar Tablo 4.67’de verilmiştir.

Tablo 4.67. Öğrencilerin ailelerinin ortalama aylık gelirine göre umutsuzluk puanlarına ilişkin Games-Howell testi sonuçları

Gruplar	Ortalama Fark	Standart Hata	p	
0-799 TL	800-3.499 TL	1.22120	0.43164	0.014*
	3.500 TL+	1.20402	0.58782	0.103
800-3.499 TL	0-799 TL	-1.22120	0.43164	0.014*
	3.500 TL +	-0.01717	0.44986	0.999
3.500 TL +	0-799 TL	-1.20402	0.58782	0.103
	800-3.499 TL	0.01717	0.44986	0.999

* $p < 0.05$

Ailesinin ortalama aylık geliri 0-799 TL aralığında olan öğrencilerin umutsuzluk puanları ortalaması ile ailesinin ortalama aylık geliri 800-3.499 TL aralığında olan öğrencilerin umutsuzluk puanları ortalaması arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık vardır. Tablodan ailesinin ortalama aylık geliri 0-799 TL aralığında olan öğrencilerin umutsuzluk puanları ortalamasının, ailesinin ortalama aylık geliri 800-3.499 TL aralığında olan öğrencilerin umutsuzluk puanları ortalamasından daha yüksek olduğu görülmektedir.

4.3.9. Öğrencilerin Barındıkları Yerlere Göre Umutsuzluk Puanları

Öğrencilerin barındıkları yerlere göre umutsuzluk puanlarının frekans ve yüzde dağılımları Tablo 4.68’de verilmiştir.

Tablo 4.68. Öğrencilerin barındıkları yerlere göre umutsuzluk puanlarının dağılımı

Barınılan Yer	Umutsuzluk Puanı	f	%
Devlet Yurdu	Umutsuzluk Yok	143	52.6
	Hafif Düzeyde Umutsuzluk	75	27.5
	Orta Düzeyde Umutsuzluk	41	15.1
	İleri Düzeyde Umutsuzluk	13	4.8
Özel Yurt	Umutsuzluk Yok	50	48.1
	Hafif Düzeyde Umutsuzluk	34	32.7
	Orta Düzeyde Umutsuzluk	15	14.4
	İleri Düzeyde Umutsuzluk	5	4.8
Apart	Umutsuzluk Yok	57	55.3
	Hafif Düzeyde Umutsuzluk	24	23.3
	Orta Düzeyde Umutsuzluk	20	19.5
	İleri Düzeyde Umutsuzluk	2	1.9
Ev	Umutsuzluk Yok	367	53.9
	Hafif Düzeyde Umutsuzluk	173	25.4
	Orta Düzeyde Umutsuzluk	105	15.4
	İleri Düzeyde Umutsuzluk	36	5.3

Devlet yurdunda kalan öğrencilerin %52.6’sında umutsuzluğun olmadığı, %27.5’inde hafif düzeyde umutsuzluk olduğu, %15.1’inde orta düzeyde umutsuzluk olduğu, %4.8’inde ileri düzeyde umutsuzluk olduğu tespit edilmiştir. Özel yurttan kalan öğrencilerin %48.1’inde umutsuzluğun olmadığı, %32.7’sinde hafif düzeyde umutsuzluk olduğu, %14.4’ünde orta düzeyde umutsuzluk olduğu, %4.8’inde ileri düzeyde umutsuzluk olduğu bulunmuştur. Apartta kalan öğrencilerin %55.3’ünde umutsuzluğun olmadığı, %23.3’ünde hafif düzeyde umutsuzluk olduğu, %19.5’inde orta düzeyde umutsuzluk olduğu, %1.9’unda ileri düzeyde umutsuzluk olduğu

görülmektedir. Evde kalan öğrencilerin %53.9’unda umutsuzluğun olmadığı, %25.4’ünde hafif düzeyde umutsuzluk olduğu, %15.4’ünde orta düzeyde umutsuzluk olduğu, %5.3’ünde ileri düzeyde umutsuzluk olduğu belirlenmiştir.

Hafif ve daha yüksek düzeyde umutsuzluğa sahip olanların oranı %51.9 ile özel yurttaki kalan öğrencilerin en yüksek, %44.7 ile apartta kalan öğrencilerde en düşüktür.

Tablo 4.69’da öğrencilerin barındıkları yerlere göre Beck Umutsuzluk Ölçeği’nden aldıkları puanlara ilişkin özet istatistikleri yer almaktadır.

Tablo 4.69. Öğrencilerin barındıkları yerlere göre umutsuzluk puanlarına ilişkin özet istatistik sonuçları

Barınılan Yer	N	$\bar{x}$	ss
Devlet Yurdu	272	4.84	4.497
Özel Yurt	104	4.97	4.307
Apart	103	4.62	4.415
Ev	681	4.86	4.607
Toplam	1160	4.84	4.533

Apartta kalan öğrencilerin umutsuzluk puanları ortalamasının ($\bar{x}=4.62$) en düşük, özel yurttaki kalan öğrencilerin umutsuzluk puanları ortalamasının ($\bar{x}=4.97$) en yüksek olduğu tespit edilmiştir. Bütün grupların umutsuzluk puanları ortalamaları hafif düzey olarak belirtilen 4-8 aralığında bulunmuştur.

Öğrencilerin barındıkları yerlere göre umutsuzluk puanları ortalamaları arasında istatistiksel açıdan anlamlı farklılık olup olmadığı ANOVA ile test edilmiştir. Analiz sonuçları Tablo 4.70’de verilmiştir.

Tablo 4.70. Öğrencilerin barındıkları yerlere göre umutsuzluk puanlarına ilişkin ANOVA sonuçları

Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F	p
Gruplar Arası	7.072	3	2.357	0.114	0.952
Gruplar İçi	23816.920	1156	20.603		
Toplam	23823.992	1159			

$p > 0.05$

Tablo 4.70 incelendiğinde öğrencilerin barındıkları yerlere göre umutsuzluk puanları ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık olmadığı görülmüştür ($p > 0.05$).

5. SONUÇ

Bu bölümde 2013-2014 Eğitim Öğretim Yılı Bahar Yarıyılı'nda Ahi Evran Üniversitesi'ne bağlı 4 yıllık eğitim veren Fakülte/Yüksekokullar'ın 4. sınıflarında öğrenim gören öğrencilere uygulanan anketlerden elde edilen bulgulara göre yorum yapılmıştır.

Yapılan araştırmanın amaçlarından biri öğrencilerin üniversiteye giriş yıllarına göre gelecek kaygısı ve umutsuzluk puanlarının farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemektir. Elde edilen bulgulara göre; üniversiteye giriş yılı ile gelecek kaygısı arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık ortaya çıkmamıştır, buna karşın 2009 ve 2010 yıllarında üniversiteye kayıt yaptıran öğrencilerin umutsuzluk puanları ortalamaları 2011 yılında kayıt yaptıran öğrencilerin umutsuzluk puanları ortalamalarından anlamlı derecede yüksek çıkmıştır.

Araştırmanın diğer bir amacı cinsiyetin gelecek kaygısı ve umutsuzluk puanları üzerine etkisini belirlemektir. Kız öğrencilerin yaşadığı gelecek kaygısı erkek öğrencilerin yaşadığı gelecek kaygısından anlamlı derecede yüksektir, buna karşın erkek öğrenciler kız öğrencilere göre daha umutsuzdurlar.

Yapılan araştırmanın sonucuna göre farklı fakülte/yüksekokullarda öğrenim gören öğrencilerin gelecek kaygısı ve umutsuzluk puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılıklar çıkmıştır.

Araştırmada elde edilen bulgulara göre normal öğretimde okuyan öğrencilerin ikinci öğretimde okuyan öğrencilerden daha az kaygılı ve daha umutlu olduğu belirlenmiştir. Üniversitelerin ikinci öğretim bölümlerinin puanlarının normal öğretimlerin puanlarına göre daha düşük olması ikinci öğretim öğrencilerinin özgüvenini etkilemektedir. İkinci öğretimde okuyan öğrencilerin mezuniyet sonrası iş bulma konusunda normal öğretimde okuyan öğrencilerden daha geride olacaklarını düşünmeleri onların daha kaygılı ve geleceğe daha umutsuz bakmalarının nedenleri olarak yorumlanabilir.

Yapılan araştırmada farklı bölümlerde öğrenim gören öğrencilerin gelecek kaygısı ve umutsuzluk puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılıklar

çıkıştır. Bölümler arasında çıkan farklılıkların nedeni bazı bölümlerden mezun olan öğrencilerin iş imkanlarının sınırlı olması o bölümde mezun sayısının fazla, ihtiyaç duyulan eleman sayısının az olması olarak düşünülebilir. Yapılan analizler sonucunda mezuniyet sonrasında maddi getirisi ve statüsü yüksek olan bölümlerde okuyan öğrencilerin daha az kaygılı ve geleceğe daha umutlu baktıkları söylenebilir.

Araştırmanın bir diğer amacı da öğrencilerin ağırlıklı genel not ortalamalarına göre gelecek kaygısı ve umutsuzluklarını belirlemektir. Öğrencilerin not ortalamalarına göre kaygı puanları arasında anlamlı farklılık olmadığı belirlenmiştir. Buna karşın not ortalaması 1-1.99 aralığında olan öğrencilerin umutsuzluk puanları ortalaması, not ortalaması 2-2.99 ve 3-4 aralığında olan öğrencilerin umutsuzluk puanları ortalamalarından anlamlı derecede yüksek çıkmıştır. Düşük not ortalamasına sahip öğrencilerin yaşadıkları başarısızlık düşüncesi onların daha umutsuz olmalarının nedeni olarak düşünülebilir.

Yapılan çalışmada anne-babasını otoriter olarak ifade eden öğrencilerin kaygı düzeyleri anne-babasını demokrat olarak ifade eden öğrencilerin kaygı düzeyinden anlamlı derecede yüksek çıkmıştır. Anne-babasını ilgisiz olarak ifade eden öğrencilerin umutsuzluk düzeyi, anne-babasını demokrat olarak ifade eden öğrencilerin umutsuzluk düzeyinden anlamlı derecede yüksek bulunmuştur. Çevre baskısı kişide bir takım olumsuz düşünceler oluşmasına neden olmaktadır. Anne-babanın otoriter yani baskıcı tavır sergilemeleri çocukların bir şeyleri başarmak ya da elde etmek zorunda oldukları düşüncesine kapılmalarına neden olmaktadır. Anne-babanın çocuklarına sergiledikleri bu olumsuz tutum çocukların ailelerinden çekinmelerine, ebeveynlerinin isteklerini yerine getiremediklerinde ortaya çıkabilecek olumsuzlukları düşünmelerine ve kaygılanmalarına neden olmaktadır. Çocuklarına ilgisiz davranan aileler onların hayatta yalnız olduklarını düşünmelerine neden olmaktadır. Sevincini ya da üzüntüsünü paylaşacak, günlük yaşamda problemle karşılaştığında kendisine yardımcı olacak yol gösterecek birilerinin olmadığını düşünen öğrencilerin hayattan beklentileri de azalmaktadır. Bu durum onların geleceğe umutsuz bakmalarına neden olmaktadır.

Yapılan çalışmada ailesinin ortalama aylık geliri 0-799TL aralığında olan öğrencilerin kaygı düzeyleri, ailesinin ortalama aylık geliri 800-3.499TL aralığında

olan ve ailesinin ortalama aylık geliri 3.500TL'nin üzerinde olan öğrencilerin kaygı düzeylerinden anlamlı derecede yüksek bulunmuştur. Ailesinin ortalama aylık geliri 0-799TL aralığında olan öğrencilerin umutsuzluk düzeyleri ailesinin ortalama aylık geliri 800-3.499TL aralığında olan öğrencilerin umutsuzluk düzeylerinden anlamlı derecede yüksek çıkmıştır. Ailenin gelir düzeyinin düşük olması öğrencilerin hayattaki isteklerini gerçekleştirme imkanlarının az olmasına neden olmaktadır. Bu durumda olan öğrencilerin isteklerini ve ihtiyaçlarını karşılayabilmeleri için bir an önce meslek sahibi olmaları gerekmektedir. Ailesinin maddi durumu iyi olan öğrenciler ailesinin desteği ile iş sahibi olabilmektedirler. Ancak maddi durumu iyi olmayan ailelerden gelen öğrencilerin tek seçeneği KPSS'yi kazanmaktır. Ailesinin maddi durumu iyi olmayan öğrencilerin iş bulma konusunda fazla seçeneklerinin olmaması onların daha kaygılı ve geleceğe daha umutsuz bakmalarına neden olmaktadır.

Araştırmada özel yurt ve devlet yurdunda kalan öğrencilerin kaygı düzeyleri evde barınan öğrencilerin kaygı düzeylerinden anlamlı derecede yüksek çıkmıştır, buna karşın öğrencilerin barındıkları yerlere göre umutsuzluk puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık bulunmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

On iki yıllık büyük bir öğrenim hayatından sonra öğrenciler istedikleri mesleklerde çalışabilmek, hayatlarını başkalarının yardımına ihtiyaç duymadan devam ettirebilmek, topluma faydalı üretken bireyler olabilmek için üniversite sınavlarına girmektedirler. Öğrencilerin okumak istedikleri bölümü seçmelerinde o mesleğin toplumsal statüsü, iş imkanları, mesleğin maddi getiri düzeyi oldukça etkili olmaktadır. Ülkemizde belirli meslekler bu özelliklerinden dolayı daha fazla tercih edilir hale gelmiştir. Ancak bu bölümlerin kontenjanlarının sınırlı olması ya da farklı bilgi ve beceri gerektirmeleri nedeniyle bu bölümlere isteyen her öğrencinin yerleşmesi mümkün olmamakta, birçok öğrenci istediği bölüme yerleşememektedir. İsteddiği bölüm dışında farklı bölümlere yerleşen öğrencilerde hayal kırıklıkları, ailesine ve çevresindeki kişilere karşı mahcup olma durumu, geleceğe yönelik karamsar duygu ve düşünceler oluşmaya başlamaktadır. Bu istenmeyen olumsuz duygular üniversite son sınıfa geldiğinde iş bulamama endişe ile daha da artmaktadır.

Günümüzde iş sahibi olabilmek için üniversite mezunu olmanın yanı sıra KPSS’de sınırlı kontenjanların içerisinde bir sıralamaya sahip olmak gerekmektedir. Mezuniyet sonrası bu sıralamaya dahil olamayan öğrenciler maddi sıkıntılar çekmekte, çevresindeki insanlar tarafından üniversite bitirmiş ancak işe başlayamamış biri olarak görülmektedirler. Bu durum öğrencilerde özgüven duygusunu olumsuz etkilemekte, kişilerin geleceğe karamsar bakmalarına neden olmaktadır. Ülkemizde üniversite mezunu işsiz sayısının fazla olması ve işe alınan kişi sayısının sınırlı olması, üniversite son sınıfta okuyan öğrencilerin daha okul bitmeden umutsuzluğa kapılmalarına yol açmaktadır. İşsizlik sorununun ileride pek çok sorunu beraberinde getireceği düşüncesi öğrencilerdeki kaygı düzeyinin artmasına neden olmaktadır.

Fakültelerin son sınıflarında okuyan öğrencilerin yaşadıkları bu zorlu süreç onların gelecekleri ile ilgili kaygılar yaşamalarına ve umutsuzluğa kapılmalarına neden olmaktadır.

KAYNAKLAR

- [1] AEÜ. (10 Temmuz 2014). *Ahi Evran Üniversitesi Tarihçe*, Erişim: <http://www.ahievran.edu.tr/index.php/2011-08-28-14-25-34/2011-08-28-14-25-38>
- [2] Akdeniz, F. *Olasılık ve İstatistik*, Nobel Kitabevi, Adana, 2010.
- [3] Akgün, A.; Gönen, S.; Aydın, M. (10 Nisan 2013). *İlköğretim Fen ve Matematik Öğretmenliği Öğrencilerinin Kaygı Düzeylerinin Bazı Değişkenlere Göre İncelenmesi*, *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, **2007**, 6 (20), 283-299, Erişim: <http://www.esosder.com/dergi/20283-299.pdf>
- [4] Alisinanoğlu, F.; Ulutaş, İ. (20 Ekim 2014). *Çocuklarda Kaygı ve Bunu Etkileyen Etmenler*, Erişim: http://dhgm.meb.gov.tr/yayimlar/dergiler/Milli_Egitim_Dergisi/145/alisinanoğlu.htm
- [5] Apaydın, A.; Kutsal, A.; Atakan, C. *Uygulamalı İstatistik*, Kılavuz Paz. Tic. ve San. Ltd. Şti., Ankara, 2002.
- [6] Aras, A. *Müzik Bölümü Lisans Öğrencilerinin Umutsuzluk Düzeylerinin Belirlenmesi: Hacettepe Üniversitesi Ankara Devlet Konservatuvarı Örneği*, *Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, **2011**, 31 (2), 509-524.
- [7] Arıcı, H. *İstatistik Yöntemler ve Uygulama*, Hacettepe Üniversitesi Basımevi, Ankara, 1972.
- [8] Baş, A. U.; Kabasakal, Z. (20 Haziran 2013). *Öğretmen Adaylarında Umutsuzluk ve Algılanan Sosyal Destek*, *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi, Journal of Research in Education, and Teaching*, **2013**, 2 (1), 19-26 Erişim: <http://www.jret.org/FileUpload/ks281142/File/jret.2013.1.tamami.pdf>
- [9] Bayam, G.; Okay, T.; Dilbaz, N.; Açıkgöz, Ç. *Sivil Savunma Birliği Çalışanlarında Kaygı, Umutsuzluk ve Öğrenilmiş Güçlülük Düzeyleri ve Posttravmatik Stres Bozukluğu Sıklığı*, *Kriz Dergisi*, **2002**, 10 (1), 1-9.
- [10] Baymur, F. *Genel Psikoloji*, İnkılap Kitabevi, 11. Baskı, İstanbul, 1994.

- [11] Beck, A. T.; Weissman, A.; Lester, D.; Trexler, L. *The Measurement of Pessimism: The Hopelessness Scale*, *Journal of Consulting and Clinical Psychology*, **1974**, 42 (6), 861-865.
- [12] Beck, A. T.; Steer, R. A. *Manual for the Beck Hopelessness Scale*, Psychological Corporation, San Antonio TX, 1988.
- [13] Bozak, M. M. *Anksiyete ve Okul Başarısı Arasındaki İlişkiye Ait Bir Araştırma*, *Psikoloji Dergisi*, **1982**, 16, 24-39.
- [14] Börü, A. *Üniversite Giriş Sınavlarında Öğrencilerin Yaşadığı Kaygı ve Nedenleri*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Eskişehir, 2000.
- [15] Canbaz, S. *Samsun Çıraklık Eğitim Merkezi'ne Devam Eden Çırakların Sosyodemografik Çalışma Yaşamı Özelliklerinin ve Durumluk Kaygı Düzeylerinin Değerlendirilmesi*, Yayınlanmamış Uzmanlık Tezi, Ondokuz Mayıs Üniversitesi Tıp Fakültesi, Samsun, 2001.
- [16] Cannon, W. B. *The Wisdom of the Body*, New York, 1932.
- [17] Cengizhan, C. (24 Mayıs 2013). 2001-2003 Ders Notları Arşivinden. *Temel İstatistik Kavramları*. Marmara Üniversitesi, Erişim: <http://mimoza.marmara.edu.tr/~cahit/Yayin/belge/ista/>
- [18] Cüceloğlu, D. *İnsan ve Davranışı*, Remzi Kitabevi, 8. Basım, İstanbul, 1998.
- [19] Çakmak, Ö.; Hevedanlı, M. (20 Mayıs 2013). XIII. Ulusal Eğitim Bilimleri Kurultayı, 6-9 Temmuz 2004. *Biyoloji Öğretmen Adaylarının Kaygılarını Etkileyen Etmenler*. İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Erişim: <https://www.pegem.net/dosyalar/dokuman/168.pdf>
- [20] Çakmak, Ö.; Hevedanlı, M. (10 Mart 2013). *Eğitim ve Fen Edebiyat Fakülteleri Biyoloji Bölümü Öğrencilerinin Kaygı Düzeylerinin Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi*, *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, **2005**, 4 (14), 115-127, Erişim: <http://www.esosder.com/dergi/14115-127.pdf>

- [21] Dereli, F.; Kabataş, S. *Sağlık Yüksekokulu Son Sınıf Öğrencilerinin İş Bulma Endişeleri ve Umutsuzluk Düzeylerinin Belirlenmesi*, *Yeni Tıp Dergisi*, **2009**, 26, 31-36.
- [22] Dilbaz, N.; Seber, G. *Umutsuzluk Kavramı: Depresyon ve İntiharda Önemi*, *Kriz Dergisi*, **1993**, 1 (3), 134-138.
- [23] Dilek, M.; İşçi, Ö.; Göktaş, A. *Uygulamalı İstatistik*, Muğla Üniversitesi Yayınları, Muğla, 2010.
- [24] Doğan, T.; Çoban, A. E. *Eğitim Fakültesi Öğrencilerinin Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumları ile Kaygı Düzeyleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi*, *Eğitim ve Bilim Dergisi*, **2009**, 34 (153), 157-168.
- [25] Doğan, P. *Resim Öğretmeni Adaylarının Umutsuzluk Düzeylerinin İncelenmesi*, *Atatürk Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, **2012**, 36, 115-127.
- [26] Dong, Q.; Yang, B.; Ollendick, T. H. *Fears in Chinese children and adolescent and their relation to anxiety and depression*, *Journal of Child Psychology and Psychiatry*, **1994**, 35(2), 351-363.
- [27] Duman, S.; Taşgın, Ö.; Özdağ, S. *Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu Spor Yöneticiliği Bölümünde Okuyan Öğrencilerin Umutsuzluk Düzeylerinin İncelenmesi*, *Selçuk Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilim Dergisi*, **2009**, 11 (3), 27-32.
- [28] Durak, A. *Beck Umutsuzluk Ölçeğinin Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması*, *Türk Psikoloji Dergisi*, **1994**, 9 (31), 1-11.
- [29] Dursun, S.; Aytaç, S. *Üniversite Öğrencileri Arasında İşsizlik Kaygısı*, *Uludağ Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, **2009**, 28 (1), 71-84.
- [30] Dursun, S.; Aytaç, S. *Üniversite Öğrencilerinin İşgücü Piyasasına Yönelik Beklentileri ve İş Deneyimleri İle Umutsuzluk ve Kaygı Düzeyleri Arasındaki İlişki Üzerine Bir Araştırma*, *Celal Bayar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, **2012**, 10 (1), 373-388.

- [31] Gelder, M.; Gath, D.; Mayou, R. *Concise Oxford Textbook of Psychiatry*, Oxford University Press, Oxford, 1994.
- [32] Gençtan, E. *Psikodinamik Psikiyatri ve Normal Dışı Davranışlar*, Remzi Kitabevi, İstanbul, 1995.
- [33] Gençtan, E. *Psikodinamik Psikiyatri ve Normal Davranışlar*, Metis Yayınları, İstanbul, 2003.
- [34] Girgin, G. *Farklı Sosyo Ekonomik Kesimden 13-15 Yaş Grubu Öğrencilerde Kaygı Alanları ve Kaygı Düzeylerinin Başarıyla İlişkisi*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir, 1990.
- [35] Güleç, C.; Köroğlu, E. *Psikiyatri Temel Kitabı*, Hekimler Yayın Birliği, Ankara, 1997.
- [36] Horney, K. *Nevrozlar ve İnsan Gelişimi* (S. Budak, Çev.), Öteki Yayınevi, Ankara, 1993.
- [37] Işık, E. *Nevrozlar*, Kent Matbaası, Ankara, 1996.
- [38] Karasar, N. *Bilimsel Araştırma Yöntemi*, Nobel Yayın Dağıtım, Ankara, 2012.
- [39] Kashani, J. H.; Stoys, M. S.; Dandoy, A. C.; Viadya, A. F.; Reid, J. C. *Correlates of hopelessness in psychiatrically hospitalized children*, *Comprehensive Psychiatry*, **1991**, 32 (4), 330-337.
- [40] Kayri, M. *Araştırmalarda Gruplar Arası Farkın Belirlenmesine Yönelik Çoklu Karşılaştırma (Post-Hoc) Teknikleri*, *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, **2009**, 19 (1), 51-64.
- [41] Köklü, N.; Büyüköztürk, Ş.; Bökeoğlu, Ç. Ö. *Sosyal Bilimler İçin İstatistik*, Pegem Yayıncılık, Ankara, 2006.
- [42] Köknel, Ö. *Kaygıdan Mutluluğa Kişilik*, Altın Kitaplar, İstanbul, 1982.
- [43] Köknel, Ö. *Genel ve Klinik Psikiyatri*, Nobel Tıp Kitabevi, İstanbul, 1989.
- [44] Lavender, A.; Watkins, E. *Rumination and future thinking in depression*, *British Journal of Clinical Psychology*, **2004**, 43, 129-142.

- [45] Nelson, P. R. A. *Comparison of sample sizes for the analysis of means and the analysis of variance*, *Journal of Quality Technology*, **1983**, 15, 33-39.
- [46] O'Connor, R. C.; O'Connor, D. B.; O'Connor, S. M.; Smallwood, J.; Miles, J. *Hopelessness, stress and perfectionism: The moderating effects of future thinking*, *Cognition and Emotion*, **2004**, 18 (8), 1099-1120.
- [47] Ök, M. *13-15 Yaş Grubu Ortaöğretim Öğrencilerinde Kaygı Düzeyi*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir, 1990.
- [48] Öktem, Ö. *Anksiyetenin Öğrenme ve Hafızaya Etkisi*, Güryay Matbaası, İstanbul, 1981.
- [49] Öner, N. *Durumluk ve Sürekli Kaygı Envanterinin Türk Toplumundaki Geçerliliği*, Doçentlik Tezi, Ankara, 1977.
- [50] Öner, N.; Le Compte A. *Durumluk-Sürekli Kaygı Envanteri El Kitabı*, Boğaziçi Üniversitesi Yayınları, İstanbul, 1985.
- [51] Öner, N. *Türkiye'de Kullanılan Psikolojik Testlerden Örnekler: Bir Başvuru Kaynağı*, Boğaziçi Üniversitesi Yayınları, İstanbul, 2009.
- [52] Özgüven, İ. E. *Psikolojik Testler*, Psikoloji Danışma Rehberlik ve Eğitim Merkezi (PDREM) Yayınları, Ankara, 1994.
- [53] Özkan, K. K. (20 Eylül 2014). *Kaygı (Anksiyete)*. Erişim: <http://www.sokrates-psikiyatri.com.tr/index.php/makaleler/detay/18>
- [54] Özmen, D.; DüNDAR, P. E.; Çetinkaya, A. Ç.; Taşkın, E. O.; Özmen, E. *Lise Öğrencilerinde Umutsuzluk ve Umutsuzluk Düzeyini Etkileyen Etkiler*, *Anadolu Psikiyatri Dergisi*, **2008**, 9 (1), 8-15.
- [55] Özorak, Ö. *Preoperatif Basınç Ağrı Eşiği, Stait Anxiety Inventory (Durumluluk Kaygı Ölçeği) ve Stres Hormonu (Kortizol'ün) Postoperatif Analjezi İhtiyacı İle Korelasyonu*, Tıpta Uzmanlık Tezi, Süleyman Demirel Üniversitesi Tıp Fakültesi, Isparta, 2010.

- [56] Özusta, Ş. *Çocuklar İçin Durumluk Sürekli Kaygı Envanterinin Uyarılma, Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara, 1993.
- [57] Ronan, K. R.; Kendall, P. C.; Rowe, M. *Negative affectivity in children, Cognitive Therapy and Research*, **1994**, 18 (6), 509-528.
- [58] Roscoe, J. T. *Fundamental Research Statistics for The Behavioral Sciences*, New York: Holt, Rinehart and Winston, 1975.
- [59] Seber, G. *Beck Umutsuzluk Ölçeğinin Geçerlik ve Güvenirliği Üzerine Bir Çalışma*, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 1991.
- [60] Scovel, T. The effect of affect on foreign language learning: A review of anxiety research. Horwitz, D. J. Young, Edt.; *Language anxiety: From theory and research to classroom implications*, Englewood Cliffs, New Jersey: Prentice Hall, 1991.
- [61] Sesti, A. M. *State-Trait Anxiety inventory in medication clinical trials, QoL Newsletter*, **2000**, 25, 15-16.
- [62] Spiegel, M. R.; Stephens, L. J. *İstatistik* (A. Esin, S. Çelebioğlu, Çev.), Nobel Yayın Dağıtım, New York, ABD, 1999.
- [63] Spielberger, C. Theory and research on anxiety, In: Spielberger, C. Ed., *Anxiety and Behavior*, New York: Academic Press, 1966.
- [64] Şahin, A. *İlahiyat Fakültesi Öğrencilerinin Umutsuzluk Düzeyleri Üzerine Bir Araştırma, Selçuk Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, **2002**, 13, 143-157.
- [65] Şahin, C. *Eğitim Fakültesinde Öğrenim Gören Öğrencilerin Umutsuzluk Düzeyleri, Selçuk Üniversitesi Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi Dergisi*, **2009**, 27, 271-286.

- [66] T.C. Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı Çalışma Genel Müdürlüğü (20 Ocak 2015). *Asgari Ücretin Net Hesabı ve İşverene Maliyeti*. Erişim: http://www.csqb.gov.tr/csqbPortal/ShowProperty/WLP%20Repository/cgm/asgariucet/2014_birinci_alti_ay
- [67] TDK. (10 Temmuz 2014). *Kaygı*, Erişim: http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_gts&kelime=KAYGI
- [68] Tümerdem, R. (20 Nisan 2013). *Dicle Üniversitesi Eğitim Fakültesi ve Fen-Edebiyat Fakültesi Kimya Son Sınıf Öğrencilerinin Kaygılarını Etkileyen Etmenler, Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, **2007**, 6 (20), 32-45, Erişim: <http://www.esosder.com/dergi/203245.pdf>
- [69] Tümkaya, S.; Aybek, B.; Çalik, M. *KPSS'ye Girecek Öğretmen Adaylarındaki Umutsuzluk ve Durumluk-Sürekli Kaygı Düzeylerini Yordayıcı Değişkenlerin İncelenmesi, Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri Dergisi (KUYEB)*, **2007**, 7 (2).
- [70] Türk-İş (16 Ocak 2015). *Nisan 2014 Açlık ve Yoksulluk Sınırı*. Erişim: <http://www.turkis.org.tr/dosya/VDG2vt8h2YoJ.pdf>
- [71] Üngüren, E.; Ehtiyar, R. (20 Nisan 2013) *Geleceğin Turizmcilerinin Umutsuzluk Tipolojilerinin Belirlenmesi, Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, **2008**, 7 (24), 201-219, Erişim: <http://dergipark.ulakbim.gov.tr/esosder/article/view/5000068153/5000063217>
- [72] Varol, Ş. *Lise Son Sınıf Öğrencilerinin Kaygılarını Etkileyen Etmenler*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Samsun, 1990.
- [73] Yalçın, S.; Açıkgöz, İ. *Sağlık Bilimleri Fakültesi Son Sınıf Öğrencilerinin Umutsuzluk Düzeylerinin Karşılaştırılması, Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, **2014**, 11 (26), 259-270.
- [74] Yavuzer, H. *Çocuk Psikolojisi*, Remzi Kitabevi, İstanbul, 1994.

[75] Yeniçeri, N.; Mevsim, V.; Özçakar, N.; Özan, S.; Güldal, D.; Başak, O. *Tıp Eğitimi Son Sınıf Öğrencilerinin Gelecek Meslek Yaşamları ile İlgili Yaşadıkları Anksiyete ile Sürekli Anksiyetelerinin Karşılaştırılması*, *DEÜ Tıp Fakültesi Dergisi*, **2007**, 21 (1), 19-24.

EKLER

EK-1: Kişisel Bilgi Formu

Bu araştırma "Ahi Evran Üniversitesi Son Sınıf Öğrencilerinin Gelecek Kaygısı ve Umutsuzluklarının İncelenmesi" başlıklı yüksek lisans tezi için bilgi toplama amacıyla yapılmaktadır. Lütfen soruların tamamını samimi ve eksiksiz bir biçimde yanıtlayınız. Katıldığınız için şimdiden teşekkür ederim.

1. Üniversiteye giriş yılınız?
 2008   2009   2010   2011   Diğer .....
2. Cinsiyetiniz nedir?
 Kız   Erkek
3. Okuduğunuz fakülte, yüksekokul?
 Fen Edebiyat Fakültesi
 Eğitim Fakültesi
 İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi
 Ziraat Fakültesi
 Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon Yüksekokulu
 Sağlık Yüksekokulu
 Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu
4. Öğretim durumunuz?
 Normal Öğretim   İkinci Öğretim
5. Bölümünüz? .....
6. Ağırlıklı genel not ortalamanız?
 0 - 0,99   1 – 1,99   2 – 2,99   3 – 4
7. Anne – Babanızın size karşı olan tutumu nasıldır?
 İlgisiz   Otoriter   Demokrat
8. Ailenizin ortalama geliri aylık ne kadardır?
 0 – 799 TL   800 – 3.499 TL   3.500 TL +
9. Barındığınız yer?
 Özel Yurt   Devlet Yurdu   Apart   Ev

EK-2: Sürekli Kaygı Ölçeği

	Yönerge: Aşağıda kişilerin kendilerine ait duygularını anlatmada kullandıkları birtakım ifadeler verilmiştir. Her ifadeyi okuyun, sonrada o anda nasıl hissettiğinizi ifadelerin sağ tarafındaki parantezlerden uygun olanını işaretlemek suretiyle belirtin. Doğru ya da yanlış cevap yoktur. Herhangi bir ifadenin üzerinde fazla zaman sarf etmeksizin anında nasıl hissettiğinizi gösteren cevabı işaretleyin.	HEMEN HEMEN HIÇBİR ZAMAN	BAZEN	ÇOK ZAMAN	HEMEN HER ZAMAN
10.	Genellikle keyfim yerindedir	(1)	(2)	(3)	(4)
11.	Genellikle çabuk yorulurum	(1)	(2)	(3)	(4)
12.	Genellikle kolay ağlarım	(1)	(2)	(3)	(4)
13.	Başkaları kadar mutlu olmak isterim	(1)	(2)	(3)	(4)
14.	Çabuk karar veremediğim için fırsatları kaçıırım	(1)	(2)	(3)	(4)
15.	Kendimi dinlenmiş hissediyorum	(1)	(2)	(3)	(4)
16.	Genellikle sakin, kendine hakim ve soğukkanlıyım	(1)	(2)	(3)	(4)
17.	Güçlüklerin yenemeyeceğim kadar biriktiğini hissederim	(1)	(2)	(3)	(4)
18.	Önemsiz şeyler hakkında endişelenirim	(1)	(2)	(3)	(4)
19.	Genellikle mutluyum	(1)	(2)	(3)	(4)
20.	Her şeyi ciddiye alır ve endişelenirim	(1)	(2)	(3)	(4)
21.	Genellikle kendime güvenim yoktur	(1)	(2)	(3)	(4)
22.	Genellikle kendimi emniyette hissederim	(1)	(2)	(3)	(4)
23.	Sıkıntılı ve güç durumlarla karşılaşmaktan kaçınırım	(1)	(2)	(3)	(4)
24.	Genellikle kendimi hüzünlü hissederim	(1)	(2)	(3)	(4)
25.	Genellikle hayatımdan memnunum	(1)	(2)	(3)	(4)
26.	Olur olmaz düşünceler beni rahatsız eder	(1)	(2)	(3)	(4)
27.	Hayal kırıklıklarımı öylesine ciddiye alırım ki hiç unutamam	(1)	(2)	(3)	(4)
28.	Aklı başında ve kararlı bir insanım	(1)	(2)	(3)	(4)
29.	Son zamanlarda kafama takılan konular beni tedirgin ediyor	(1)	(2)	(3)	(4)

EK-3: Beck Umutsuzluk Ölçeği

	Yönerge: Aşağıda geleceğe ait düşünceleri ifade eden bazı cümleler verilmiştir. Lütfen her bir ifadeyi okuyarak bunların size ne kadar uygun olduğuna karar veriniz. Size uygun olanlar için "Evet" uygun olmayanlar için "Hayır" sütununun altındaki kutucuğu işaretleyiniz.	EVET	HAYIR
30.	Geleceğe umut ve coşku ile bakıyorum		
31.	Kendim ile ilgili şeyleri düzeltemediğime göre çabalamayı bıraksam iyi olur		
32.	İşler kötüye giderken bile her şeyin hep böyle kalmayacağını bilmek beni rahatlatıyor		
33.	Gelecek on yıl içinde hayatımın nasıl olacağını hayal bile edemiyorum		
34.	Yapmayı en çok istediğim şeyleri gerçekleştirmek için yeterli zamanım var		
35.	Benim için çok önemli konularda ileride başarılı olacağımı umuyorum		
36.	Geleceğimi karanlık görüyorum		
37.	Dünya nimetlerinden sıradan bir insandan daha çok yararlanacağımı umuyorum		
38.	İyi fırsatlar yakalayamıyorum. Gelecekte yakalayacağıma inanmam içinde hiçbir neden yok		
39.	Geçmiş deneyimlerim beni geleceğe iyi hazırladı		
40.	Gelecek, benim için hoş şeylerden çok tatsızlıklarla dolu görünüyor		
41.	Gerçekten özlediğim şeylere kavuşabileceğimi ummuyorum		
42.	Geleceğe baktığımda şimdikine oranla daha mutlu olacağımı umuyorum		
43.	İşler bir türlü benim istediğim gibi gitmiyor		
44.	Geleceğe büyük inancım var		
45.	Arzu ettiğim şeyleri elde edemediğime göre bir şeyler istemek aptallık olur		
46.	Gelecekte gerçek doyuma ulaşmam olanaksız gibi		
47.	Gelecek bana bulanık ve belirsiz görünüyor		
48.	Kötü günlerden çok, iyi günler bekliyorum		
49.	İstediğim her şeyi elde etmek için çaba göstermenin gerçekten yararı yok, nasıl olsa onu elde edemeyeceğim		

ÖZGEÇMİŞ

Kişisel Bilgiler

Adı ve Soyadı : Turan SARAÇ
Doğum Tarihi : 15.06.1987
Doğum Yeri : Kırşehir
E-mail : turan_35_40@hotmail.com

Eğitim Durumu

Lise : Ahmet Kabaklı Anadolu Öğretmen Lisesi (2001-2005)
Lisans : Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi
Matematik Öğretmenliği, Lisansla Birleştirilmiş
Tezsiz Yüksek Lisans (2005-2010)
Yüksek Lisans : Ahi Evran Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü
Matematik Anabilim Dalı (2012-2015)